

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในจังหวัดปัตตานี

Practice of the Moral and Ethics of Students in Islamic Religious Schools
in Pattani Province

ฮันน่าน หะยีเจะหลง

Hannan Hajeechelong

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Islamic Educational Administration and Management
Prince of Songkla University

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
 เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน นางสาวฮันณาน หะยีเจะหลง

สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร) (รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง)

..... กรรมการ
 (ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุฮัมมัดสกรี มั่นยูง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
 การศึกษาอิสลาม

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟาร์รุ่งสา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเองและได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาวอรรณน หะยีเจะหลง)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้
ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวอรรณวน หะยีเจหลง)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นางสาวฮันณาน หะยีเจหลง
สาขาวิชา	การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 3) เพื่อประมวลแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 127 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 484 คน ใช้ในการสัมภาษณ์แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า F(F-test) และ T (T-test)

ผลจากการศึกษาพบว่า 1) การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน 3) ประมวลข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความขยัน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างให้นักเรียนมีความรักความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็มานะทำจนสำเร็จ ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์และควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน

ทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก และควรฝึกให้นักเรียนใช้สิ่งของที่มีความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้รู้จักยับยั้งใจและรู้จักวางแผนในการใช้เงิน สิ่งของเรื่องใช้ ด้านความมีวินัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Title of Thesis	Practice of the Moral and Ethics of Students in Islamic Religious School in Pattani Province
Author	Miss Hannan Hajeechelong
Program	Islamic Education Administration and Management
Academic year	2018

Abstract

The research on Practice of Morals and Ethics among Students of Islamic Private Schools in Pattani province aimed at 1) studying the level of the practice of morals and ethics among students of Islamic private schools in Pattani province, 2) comparing the level of the practice of morals and ethics among the students and 3) compiling guidelines for ethical development of Islamic private schools' students. The study employed the survey research method and the research data was collected from 127 school administrators and 375 teachers, total samples were 484. Interview was also conducted to collect qualitative data. The descriptive statistics, namely, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test were used to analyze the collected data.

The results of the research were as follows; 1) The overall and each dimensional level of the practice of morals and ethics among students of Islamic private schools in Pattani province were high, 2) the comparison of overall level and each dimensional level of the practice of morals and ethics among the students based on gender, age, educational level, work experience and school size were found to be statistical different and 3) the compilation of guidelines for moral and ethical development of Islamic private schools' students were as follows; on diligence, it was suggested that school administrators and teachers should help students to develop a passion for learning, and not to be discouraged in facing difficult lessons or encountered obstacles. On honesty, it was suggested that school

administrators and teachers should organize activities that are related to honesty in order to help encourage students to be honest and to teach them to love honesty by way of narrating exemplary persons from Islamic history and making story telling on matter related to honesty. On frugality, the results suggested that school administrators and teachers should encourage and support students to create income and expense accounts and they should have personal piggy bank to be used for their daily saving. Students should be trained to use things which were necessary and get optimal benefit of their use. They should learn how to spend money wisely and make a plan on their expenditures and their use of appliances. On discipline, school administrators and teachers should always guide and control students in matter related to discipline. For example, dressing up properly, class attendance and punctuality, attending flag raising ceremony. Students should be trained and be disciplined within these daily routines and responsibilities.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

موضوع البحث مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة
 الباحثة السيدة حنان الحاج جى لونج
 التخصص إدارة تعليم الدراسات الإسلامية
 العام الدراسي 1439هـ

الخلاصة

يهدف بحث موضوع مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة إلى (1) دراسة مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة، (2) مقارنة مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة، (3) بحث سبل التنمية الخلقية لطلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني.. وذلك باستخدام طريقة البحث الميداني (SurveyResearch) حيث تكوّن سكان البحث من 127 مدير و 357 مدرس للمدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني ومجموعهم 484 مدير ومدرس. وتم جمع المعلومات عن طريق استجواب الاستبيانات وتحليل تلك المعلومات إلى إحصائيات. المنسبة المئوية والمتوسط والانحراف المعياري واختبار F (F-test) واختبار T (T-test).

أظهرت النتائج بأن (1) مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة يكون في صورة عامة وفي كل ناحية على حدة. على مستوى جيد.. (2) مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة مقارنة طبق الجنس والعمر والمراحل الدراسية وخبرة العمل وحجم المدارس في صورة عامة وفي كل ناحية على حدة مختلف، (3) هناك بعض الاقتراحات والنصائح لسبل التنمية الخلقية لطلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني من النواحي المختلفة، فمن ناحية نشاط وجهود الطلاب اقترح المستجوبون بأن على المدراء والمدرسين أن يشجعوهم على الاجتهاد في الدراسة وعدم الشعور بالانحطاط رغم صعوبة بعض الدروس أو مواجهة بعض العقبات، ومن ناحية الأمانة اقترحوا بأن على المدراء والمدرسين التركيز على إقامة المنشاطات التي تحثهم على التحلي بالأمانة وتغرس في نفوسهم الشعور بحمها، ومن

ناحية الاقتصاد اقترحوا بأن على المدراء والمدرسين أن يشجعهم على عمل المحاسبة في استخدام المال وإعداد علبه أو صندوق شخصي لجمع النقود المتبقية من الصرف اليومي، و يدرهم على صرف. المال. في الضروريات. والحاجيات. وفي الأشياء. المفيدة. وعدم. التبذير.،.و. يعلمهم الإدارة. و التخطيط في استخدام. المال. والمستلزمات. الشخصية.،.ومن ناحية الانضباط. اقترحوا. بأن. على المدراء. والمدرسين توجيه الطلاب. وإرشادهم بالتحلي بالانضباط. مثل الانضباط. في اللبس والحضور والمشاركة في الطبور الصباحي حيث أن هذا الأمر يحتاج الطلاب إلى التدريب به بصورة دائمة.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

การสรรเสริญทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงบิบาลแห่งจักวาล ผู้ทรงประทานความโปรดปราน ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และขอการประสาทพรและความสันติจงประสบแต่ท่านรอสูล ﷺ ผู้ทรงเปี่ยมด้วยคุณธรรมอันสูงส่ง อันเป็นแบบอย่างแก่มวลมนุษย์ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่ประสบความสำเร็จได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และด้วยความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง ผู้ประสิทธิประสาทวิชา ความรู้ คำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสอนทุกท่านที่ได้สละเวลาอุทิศตนในการรวบรวมองค์ความรู้และประสบการณ์ต่างๆอันทรงคุณค่าตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้มอบทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอูเซ็ง และ ดร.อับดุลฮาكيم เอ็งปียา ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จนทำให้วิจัยสำเร็จไปด้วยดีทุกประการ

ขอขอบคุณ นายอับดุลฮาكيم หะยีเจะหลง และนางมาชะน๊ะ หะยีเจะหลง บิดามารดาของข้าพเจ้า นายอพันดี สะมาแอ ผู้เป็นสามีและพี่น้องมิตรสหาย ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น สามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

และขอพรจากเอกองค์อัลลอฮ์ ﷻ โปรดประทานความดีงามแก่ผู้วิจัย ครอบครัวตลอดจนทุกๆท่านที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือให้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อามีน

ฮันณาน หะยีเจะหลง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(5)
ABSTRAT.....	(7)
الإختلاصة.....	(9)
กิตติกรรมประกาศ.....	(11)
สารบัญ.....	(12)
ตารางปริวรรตพยัญชนะอาหรับ-ไทย.....	(17)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและปัญหาของการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ปัญหาที่ต้องการทราบ.....	6
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	10
2.1.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม.....	14
2.1.2 คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.....	17
2.1.3 คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.....	23
2.1.4 คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด.....	32
2.1.5 คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย.....	38
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49

สารบัญ(ต่อ)	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
3.2 แบบแผนการวิจัย.....	56
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3.4 การสร้างเครื่องมือ.....	57
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ.....	61
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน.....	64
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน.....	69
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	91
5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	91
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	93
5.4 อภิปรายผลการวิจัย.....	97
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	179

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี.....	54
2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี.....	62
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานี.....	64
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานีในด้านความซน.....	65
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานีในด้านความซื่อสัตย์.....	66
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานี ในด้านความประหยัด.....	68
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานี ในด้านความมีวินัย.....	-69
9 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปัตตานีจำแนกตามเพศ.....	70
10 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ.....	71
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซน เป็นรายคู่.....	72
12 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่.....	72

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีวินัย เป็นรายคู่.....	73
14	เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา...	73
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความขยัน เป็นรายคู่.	74
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความซื่อสัตย์ เป็นราย คู่.....	75
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความประหยัด เป็น รายคู่.....	75
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย เป็นราย คู่.....	76
19	เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ใน การทำงาน.....	77
20	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความขยัน เป็นราย คู่.....	78
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความซื่อสัตย์ เป็นราย คู่.....	78

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความประหยัด เป็น รายคู่.....	79
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย เป็นรายคู่	79
24	เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	80
25	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่.....	81
26	เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีวินัย เป็นรายคู่.....	81
27	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ปัตตานี.....	82

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-ไทย

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บ่า	บ
ء	ฮัมซะฮฺ	อ. (อ์ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	हाँ	ห มีข้อยกเว้น เช่น มุฮัมมัด รอฮีม
خ	คออ์	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	รอ	ร
ز	ซาย	ซ
س	สีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มูซา อีซา
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอ	ฏ
ظ	ซอ	ซ
ع	อัยน	อ
غ	ฆอยน	ฆ

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ف	ฟาอ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาอู	ฮ (ในกรณีเป็นตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาว	ว
ي	ยาอ์	ย
(الفتحة)		◌َ (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ฯ) ◌ِ , ◌ِ (อี ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระ ในบางกรณี เช่น อลี บนี ฯ
(الكسرة)		◌ِ
(الضمة)		◌ُ
(الفتحة الممدودة)		◌َ (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ฯ)
(الكسرة الممدودة)		◌ِ
(الضمة الممدودة)		◌ُ
ال-الشمسية		ฮ-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น ฮัดดีน ฮัจญ์นินฯ
ال-القمرية		ฮัล ตามด้วยคำต่อไป โดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น ฮัลกูราน ฮัลลอฮ ฮัลอิสลามฯ

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมซะฮ์	'a, 'i, 'u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	ญีม	j
ح	हाँ	h
خ	ค่อ	kh
د	ดัล	d
ذ	ซาล	dh
ر	ร่อ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ซีน	sh
ص	ศอด	s
ض	ฎอด	d
ط	ฏอ	t
ظ	ซอ	z
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ف	ฟาอ์	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k
ل	ลาม	l
م	มีม	m
ن	นูน	n
ه	ฮาอ์	h
و	วาว	w
ي	ยาอ์	y
ة، ة	ตาอ์	h,t
(الفتحة)	_ا, اِ, اَ	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	_ا	ā
(الكسرة)	_ا	i
(الكسرة الممدودة)	_ا	ī
(الضمة)	_ا	u
(الضمة الممدودة)	_ا	ū
ال-شمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iiy
الضمة المشددة		uww

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและปัญหาของการวิจัย

สังคมไทยเผชิญกับวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรมและมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยที่หลากหลายในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน โดยที่วัฒนธรรมที่บ่งบอกความเป็นไทยไม่สามารถแสดงบทบาทที่ชัดเจน ขณะเดียวกันสังคมไทยก็เผชิญกับความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสะท้อนได้จากคนในสังคมที่มีความถึในการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหามากขึ้น ทั้งปัญหาครอบครัว การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างชุมชน และความคิดเห็นแตกต่างทางการเมืองผู้ใช้ความรุนแรงมักขาดความยับยั้งชั่งใจ มีพฤติกรรมเลียนแบบหรืออาจเกิดจากการเลียนแบบการใช้เหตุใช้ผล ขาดความเอื้อเฟื้อเอื้ออาทร ส่งผลให้ควมมีคุณธรรมและจริยธรรมขาดคนในสังคมลดน้อยลง (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554 : 32-33)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เด็กไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเน้นทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม การเห็นผิดเป็นชอบ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมทางศีลธรรม เกิดปัญหาทางสังคมที่หลายฝ่ายต้องเร่งแก้ไข (จूरรัตน์ บุตรบุญชู 2556 : 1) การดำเนินชีวิตไปตามกระแสสังคมของวัตถุนิยมจนลืมนคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ให้ความสำคัญทางด้านวัตถุจนลืมนึกถึงด้านจิตใจ ทำให้คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของคนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในสังคมปัญหาคอร์ปชั่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ส่งผลให้เยาวชนรับรู้และแสดงออกสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่น การไม่เคารพผู้ใหญ่ การนิยมนับถือคนรวยมากกว่าคนที่กระทำความดี การแสดงกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม การแต่งกายไม่เหมาะสมแก่กาลเทศะ เป็นต้น ถือว่าเป็นปัญหาของสังคมซึ่งนับวันจะยิ่งทวีคูณขึ้น หลายสถาบันต่างตระหนักและเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กในระดับประถมศึกษาซึ่งสมควรได้รับการวางพื้นฐานอนาคตและรากฐานอนาคตและรากฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(พัชรินทร์ สนวนใต้ 2552 : 1)

ในปัจจุบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีความสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงต่างๆและมีคุณลักษณะตามที่ประเทศชาติพึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลา และบริบทสังคมไทย ดังปรากฏ จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้คนสามารถพัฒนาสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างแท้จริง แต่จากผลการทดสอบระดับชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณภาพของนักเรียนยังต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งสาเหตุอาจเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย (สำนักงานเลขาธิการกระทรวงการศึกษา 2551 : 6) ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว สภาพเศรษฐกิจกดดันให้พ่อแม่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกหรือเลี้ยงดูในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม สมาชิกในครอบครัวมีเวลาให้น้อยลง อัตราการหย่าร้างมีมากขึ้น ทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยและทอดทิ้งเด็ก ด้านสถาบันการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบ่อยครั้ง และพบว่าการใช้หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และสภาพท้องถิ่นส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดแรงจูงใจในการศึกษา ขาดต้นแบบที่ดีในตนเองในทางที่ดี มีค่านิยมและพฤติกรรมจามเพื่อนในกลุ่มที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 1)

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิคุณภาพคนไทยยังต่ำแรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลน

แรงงานจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร้อยละหรือเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง ส่วนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 มีเจตนาคือ

1) พัฒนาชีวิตให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ 3ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 2) สอดรับกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาจากปีงบประมาณ 2550 เป็นต้นมาที่กำหนดให้ยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมียุทธศาสตร์การศึกษาที่คุณธรรมนำความรู้ คือ การศึกษาต่างๆ มักเอาความรู้มาโดยไม่มีปัญญาตาม ความรู้ไม่มีพลังพอที่จะต้านทานอำนาจของความไม่ดีได้ ความรู้จึงถูกนำไปใช้ในเรื่องไม่ดีต่างๆ หรือถูกบงการด้วยความไม่ดี สังคม และโลกจึงวิกฤติ การพัฒนาควรจะใช้ความดี หรือคุณธรรมนำแล้วตามด้วยความรู้ ยุทธศาสตร์การศึกษาที่คุณธรรมนำความรู้จึงสำคัญยิ่ง (ชิตณรงค์ ขตภูเขียว 2552 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาโดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐานประกอบด้วย 1) ความขยัน ถือเป็นคุณธรรมหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ประหยัด3) ซื่อสัตย์ ถือเป็นเรื่องหลักที่รัฐบาลเน้น 4) มีวินัย เป็นคุณธรรมพื้นฐานในคุณธรรมทั้งหมด 5) สุภาพ เด็กๆ ทุกคนควรฝึกฝนนิสัยในส่วนนี้ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ กระบวนการพัฒนาดังกล่าวจะสำเร็จได้ต้องเชื่อมโยงความร่วมมือ ร่วมคิด

ร่วมทำกันอย่างจริงจัง ต่อเนื่องของ 3สถาบันหลักในการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการศึกษาที่ใช้คุณธรรมนำความรู้(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550 : 7)ในเรื่องพฤติกรรมของเด็กเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของเด็กต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน แต่พ่อแม่มักจะไว้วางใจในโรงเรียน มอบภาระให้เน้นภาระของครู จริงๆ การดูแลเด็กควรเป็นความร่วมมือกัน พ่อแม่ช่วยดูแลและประสานกับโรงเรียน กับชุมชน กับสังคมด้วย ให้คนบอกโรงเรียนช่วยด้วย สังคมต้องช่วยกัน ถ้าร่วมมือกันก็น่าจะช่วยให้ ถ้าในโรงเรียนห้ามเด็กสูบบุหรี่ แต่หน้าโรงเรียนมีร้านขายบุหรี่อยู่ มันก็ไม่เหมาะสม (มัทนา คังชะกฤษณ์ 2550 : 2-3)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ใน 4 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของนักเรียนในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.2.3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.3. คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อมุ่งตอบคำถามการวิจัยที่สำคัญ 3 ข้อดังนี้

1.3.1. การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

1.3.2. การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ขนาด โรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

1.3.3. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีโดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน 4 ด้านดังนี้

1.ด้านความขยัน 2. ด้านความซื่อสัตย์ 3. ด้านความประหยัด 4.ด้านมีวินัย

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในปีการศึกษา 2559 โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 195 คน ครูผู้สอนจำนวน 5,288 คน มี 65 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 127 คน ครูผู้สอนจำนวน 357 คน และโรงเรียน 56 โรงเรียน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายและครูผู้สอน คือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

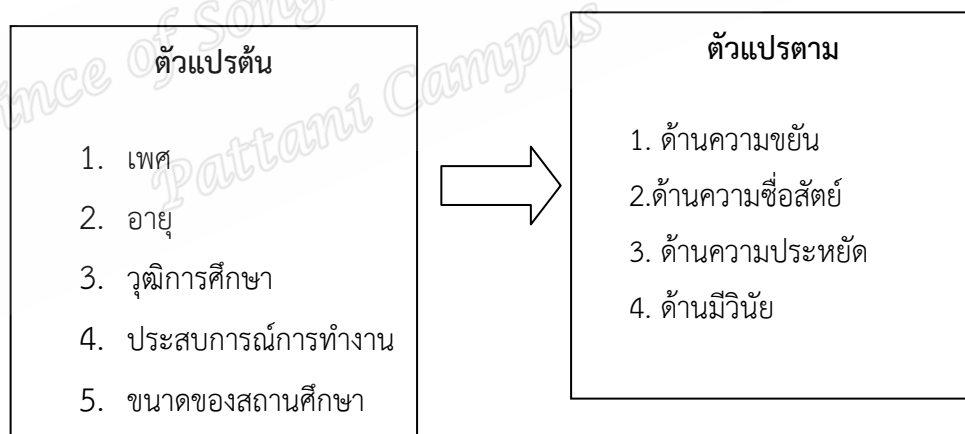
1.5. ปัญหาที่ต้องการทราบ

1.5.1 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับใด

1.5.2 แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างไร

1.6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 8 ด้านตามคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน 2554) และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตามคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ 30 ปีย้อนหลัง สามารถสังเคราะห์ได้ 4 ด้านดังนี้ 1.ด้านความขยัน 2.ด้านความซื่อสัตย์ 3. ด้านความประหยัด 4. ด้านความมีวินัย

จากการสังเคราะห์การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังตารางแสดงความถี่ จะเห็นได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมจากคำขวัญวันเด็ก ที่ได้จากการสังเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 24 ปี แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากคำขวัญที่มีความถี่สูง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย

1.7. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญดังนี้

1.7.1 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตตามแนวทางของศาสนาอิสลามที่ได้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีที่ถูกต้องตามระเบียบต่างๆ ที่อิสลามได้กำหนดขึ้นในเรื่อง ด้านมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความอดทน เสียสละ จิตสาธารณะ ประหยัด

1.7.2 คุณธรรม หมายถึง สภาพความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลเป็นความคิดดีงามที่นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดีงามทั้งต่อตนเองและสังคม เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความรุ่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี และความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

1.7.3 จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่มีความถูกต้องดีงามที่ควรประพฤติปฏิบัติ ครอบคลุมกฎหมาย กฎศีลธรรมและค่านิยมที่สังคมยอมรับและมีคุณค่า นำมาซึ่งความเจริญของบุคคลผู้ถือปฏิบัติ ความสงบสุข และความเจริญอย่างยั่งยืนของสังคม และประเทศชาติ

1.7.4 คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุสภาพชีวิตที่มีคุณค่า มีหยาคุณธรรมแล้วแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของศาสนาและสังคมซึ่งประกอบด้วย

1) **ความขยัน** หมายถึง ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยกระตือรือร้นไม่ฉิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ มุ่งมั่น อดทน ทุมเท ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคในการปฏิบัติงาน มีความต่อเนื่องอย่างและมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย ความตั้งใจและทบทวนบทเรียนเพียรพยายาม หมั่นศึกษาหาความรู้ ทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ตั้งใจทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งานเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน ส่งการบ้านทุกครั้ง มีความพยายามไม่ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รักรงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง และกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร

2) **ความซื่อสัตย์** หมายถึง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อหน้าที่ตรงต่อความเป็นจริง และไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงานทั้งตนเองและผู้อื่นดูแลรักษาสิ่งที่ถูกฝากไว้การมีความซื่อสัตย์มีความนับถือตนเองไม่หลอกลวงไม่ทุจริตในการสอบละเอียดต่อการ

ทำผิดไม่คิดคดต่อผู้อื่นทำตามข้อตกลงไว้กับครูไม่ลักขโมยตรงต่อเวลารับผิดชอบหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จปฏิบัติตามคำสอนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมรักษากฎระเบียบของสังคมและหน่วยงาน ไม่กระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ส่วนรวม

3) ความประหยัด หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนพึงมี ได้แก่ การรู้จักเก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินรู้จักใช้สิ่งของแต่พอควรรู้จักการประหยัดตัดแปลงของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์รู้จักใช้เวลาว่างโดยใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อทำบุญชียารับรายจ่ายอย่างระมัดระวังและใช้ตามความจำเป็น

4) ความมีวินัย หมายถึง กฎระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักการปฏิบัติตรงต่อเวลา และควบคุมพฤติกรรม ไม่หนีเรียน ตั้งใจเรียน เติรมอุปกรณ์การเรียน อย่างครบถ้วน ปฏิบัติตามข้อตกลง มีจุดประสงค์เพื่อให้คนในสังคมปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.7.5 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ประเภทศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

1.7.6 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่สอนทั้งศาสนาและสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.7.7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตำแหน่งดังกล่าวในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.8. ประโยชน์ที่ได้รับ

1.8.1 ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม ในเรื่อง ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีวินัย ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.8.2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ศึกษาวางแผนพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เลือกกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.8.3. ผลการวิจัยสามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน สามารถหาวิธีการพัฒนาเพื่อปลูกฝังการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ให้ไปสู่แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม

1.8.4. แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องในเรื่องความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีวินัย ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จะเป็นผลงานวิจัยสำหรับครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงตามความจำเป็นของสังคมปัจจุบัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีขอบข่ายการนำเสนอ ดังนี้ คือ

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.1.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

2.1.2 คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

2.1.3 คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

2.1.4 คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด

2.1.5 คุณธรรมจริยธรรมด้านมีวินัย

2.2 ความสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด ปัตตานี

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

การศึกษาหาความรู้ของมุสลิมหรือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจึงเป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามซึ่งมีความจำเป็นต่อการนำไปใช้ประพฤติปฏิบัติในทุกส่วนของการดำรงชีวิต เพราะการดำเนินชีวิตตามแนวทางของอัลกุรอานและจริยวัตรของท่านนบีมูฮัมมัด ~~ﷺ~~ นั้นเป็นเป้าหมายสูงสุดของมุสลิมเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ และนับเป็นผู้ที่มีเกียรติยิ่งดั่งอัลกุรอานโองการที่ว่า หากใช้คุณธรรมไม่ การที่พวกเขาฝ่าฝืนหน้าของพวกเขาเข้าไปทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกแต่ทว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันกียามะฮ์และศรัทธาต่อมลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาคัมภีร์และนบี และบริจาคทรัพย์ทั้ง ๆ ที่มีความรักในทรัพย์นั้น แก่บรรดาญาติที่สนิทและบรรดาเด็กกำพร้าและแก่บรรดาผู้ยากจนและผู้ที่อยู่ในการเดินทางและบรรดาผู้ที่มาขอและบริจาคในการไถ่ทาสและเขาได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาดชำระทานซากาตคุณธรรมนั้นคือบรรดาผู้ที่รักษาสัญญาของพวกเขาโดยครบถ้วนเมื่อพวกเขาได้สัญญาไว้ และบรรดาผู้อดทนในความทุกข์ยาก และในความเดือดร้อนและขณะต่อสู้ในสมรภูมิชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่พูดจริง และชนเหล่านี้แหละ คือ ผู้ที่มีความ

ยำเกรง (ซูเราะฮ์อัล-บะเกาะเราะฮ์ 2 : 53) ดังนั้นมุสลิมจึงยึดหลักสำคัญ 2 ประการเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต คือ อัลกุรอานและจริยวัตรหรือสุนนะฮ์ของนบีมุฮัมมัด ﷺ เพราะฉะนั้นทั้งอัลกุรอานและจริยวัตรของนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้น จึงเป็นองค์ความรู้ที่มุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้และยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ที่นั่นอาศัยทั้งครอบครัวซึ่งเป็นการสั่งสอนโดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่และการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่พัฒนากันมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือการบูรณาการความรู้ต่างๆ ตามหลักศาสนาอิสลามทั้งจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ทานนบีมุฮัมมัด ﷺ ไปสู่วิชาความรู้ในห้องเรียนจนไปถึงลงสู่การปฏิบัติในชีวิตจริงทั้งในห้องเรียนในโรงเรียนและการดำเนินชีวิตในสังคมจึงกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งบริบทของชีวิตที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ด้านอัลลาก ไวในส่วนของหลักสูตรอิสลามศึกษา อีกทั้งยังได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดชั้นปีและตัวชี้วัดช่วงชั้นในแต่ละระดับเพื่อการประเมินอีกด้วยมีข้อสังเกตอยู่ประการหนึ่งว่าสังคมโลกปัจจุบันมีความรู้ด้านขององค์ความรู้และวิทยาการต่างๆ อย่างมากมาย ความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ก่อให้เกิดความสะดวกรวดสบายในการใช้ชีวิตเพิ่มขึ้นจนหลายครั้งความสะดวกสบายเหล่านี้ก็กลายเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสังคมสมาชิกในสังคมเกิดความหลงใหลใฝ่ฝันที่จะพัฒนาคุณธรรมหรือคุณงามความดีที่มีอยู่ในตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2551: 3 : อ้างอิงจาก รัตนะ บัวสนธ์ 2550) ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้สังคมไทยประสบกับการไหลบ่าเข้ามาของกระแสค่านิยมตะวันตกกระแสของการบริโภคนิยมและกระแสทุนนิยม กระแสเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมจนกลายเป็นปัญหาสังคมตามที่เราได้พบเห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์อยู่ทุกวันจนกลายเป็นความเคยชินในสังคมปัจจุบัน เช่นข่าวการล่องละเมิดทางเพศ ขาชิงทรัพย์ การทุจริตในวงราชการ การทะเลาะและฆ่ากันตายของนักเรียนนักศึกษาบางกลุ่มปัญหายาเสพติด เป็นต้น ในสังคมเยาวชนมุสลิมก็เช่นเดียวกัน สื่อต่างๆทั้งทางอินเทอร์เน็ตโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนมุสลิมอีกทั้งยังไม่มีมาตรการในด้านการรับมือที่รัดกุมการคัดกรองที่มีประสิทธิภาพและความสำนึกของผู้ผลิตสื่อต่อสังคม รวมทั้งปัญหาสังคมที่รุมเร้าในปัจจุบัน เช่นปัญหายาเสพติดในพื้นที่ปัญหาผู้สาวแพ้น้ำตาลแตงตัวที่ไม่เหมาะสมพฤติกรรมเลียนแบบดารานักแสดง นักร้อง การใช้จ่าย

อย่างฟุ่มเฟือยโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางครอบครัว การทะเลาะเบาะแว้งในระหว่างวัยรุ่นด้วยกัน หรือ ปัญหาด้านมารยาท เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นผลจากการที่เยาวชนมุสลิมได้รับการถ่ายทอดจากสื่อข้างต้นแล้วนำมาประพฤติปฏิบัติอย่างไร้กฎเกณฑ์ขาดความพอดีจนเบี่ยงเบนไปจาก คุณธรรมจริยธรรมอิสลามที่สืบทอดมาจากท่านนบี Muhammad ﷺ ที่เป็นคุณธรรมจริยธรรมอิสลามที่ดีงามด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง “คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน ศาสนาอิสลามของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี” เพื่อศึกษาระดับ คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนศาสนาอิสลามของเยาวชนที่ศึกษาในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี และสร้างแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการ ดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนศาสนาอิสลามของเยาวชนที่ศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานีต่อไป

(กระทรวงศึกษาธิการปฏิรูปการศึกษา 8 คุณธรรมพื้นฐาน 2550 : 8) ประกาศนโยบายเร่งรัด การปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างคุณธรรมตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงความสามัคคีสันติวิธีวิถีประชาธิปไตยพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของ กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัวชุมชนสถาบันศาสนาและ สถาบันการศึกษา โดยเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุข

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม **คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ** ที่ควรเร่งปลูกฝังประกอบด้วย

1. ความขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กันการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ
2. ความประหยัด คือ การรู้จักเก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควรพอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเนือยที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตนคิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม ใช้ทรัพย์สินของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ
3. ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมีความจริงใจปลอดจาก ความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ ถูกต้อง

4. ความมีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม ผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบันองค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ
5. ความสะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจและสภาพแวดล้อมความผ่อนคลายเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามสุขลักษณะฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ
6. ความสุภาพ คือ เรียบร้อยอ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ ผู้ที่มีความสุภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเองเป็นผู้มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย
7. ความสามัคคี คือ ความพร้อมเพียงกันความกลมเกลียวกันความปรองดองกันร่วมใจกัน ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาทไม่เอาไรต์เอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์ ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้บทบาทของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ
8. ความมีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อนอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

2.1.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คำว่า จริยธรรม ในภาษาอาหรับตรงกับคำว่า อัคลาก **أخلاق** ซึ่งมาจากคำเอกพจน์คำว่า **คุลุก خلق** หมายถึง อุปนิสัย จรรยา มารยาท ความประพฤติ และการปฏิบัติของมนุษย์ที่มีทั้งคุณลักษณะที่ดีและไม่ดี (Jama'ah min kibar al-Laghawiyin al-Arab 1988 :419 – 420) อัคลุก **الخلق** หมายถึง ศาสนาอุปนิสัยมารยาทและความหมายที่แท้จริงของมันคือ ความเป็นจริงของมนุษย์ที่อยู่ภายใน คือตัวของเขาเองและคุณลักษณะของเขาหรือความหมายที่เฉพาะของมัน คือการบ่งบอกถึงสถานะแห่งการมีจริยธรรมของเขาในภาพภายนอก ทั้งสองความหมายเป็นการบ่งบอกถึงคุณลักษณะที่ดีและไม่ดี ดังนั้นผลตอบแทนที่ดีและผลตอบแทนที่ไม่ดี ทั้งสองก็มีความเกี่ยวข้องกันด้วยการวัดที่คุณลักษณะภายในมากกว่าภายนอกดังนั้น เราจึงเห็นได้ถึงคำวามะของทานเราะฮ์ **ﷻ** มากมายที่ยกย่อง ให้เกียรติต่อผู้ที่มีมารยาทดีมีคุณธรรม (Jama'ah min kibar al-Lughawiyin al-Arab 1988 : 419-420) ตรงกันข้ามก็มีวามะของทานเราะฮ์ **ﷻ** อีกมากมายที่แสดงถึงการรังเกียจต่อผู้ที่ไม่ดีมีมารยาทหรือมีมารยาทที่ไม่ดี (Ibrahim Mus.t.afa และคณะ 1972 : 252) วิชาจริยธรรมหรือวิชาอัคลากจึงเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องของวิถีแห่งการปฏิบัติๆ ของมนุษย์ทั้งที่ดีและไม่ดี (Jama'ah min kibar al-Lughawiyin al-Arab 1988 : 419 – 420)

ปรียาพร บัวศรี (2551 : 284) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นหลักประเพณีปฏิบัติที่ถูกประเมินและยอมรับกันในแต่ละสังคมว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ยุติธรรมเป็นสัจจะและเหมาะสม ผู้ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงสภาพชีวิตที่มีคุณค่าอันพึงประสงค์ของตน และสังคมนั้น

วริวิท คงศักดิ์ (2555 : 54) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง คุณค่าของคนในสังคมที่ต้องการปลูกฝังสั่งสอนจนเป็นลักษณะนิสัย เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการดำรงชีวิตเมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ยนต์ ชุ่มจิตต์ (2552 : 57) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรมหมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดีงาม ความถูกต้อง ซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคลทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะกระทำสิ่งต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

อ้อมเดือน สดมณี และฐาศุภร์ จันประเสริฐ (2554 : 22) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความภายในบุคคลเป็นความจริงแท้หรือสัจธรรมที่ทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนในกรอบที่ต้งงามมีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขมีความรักเมตตาปรารถนาดีไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน

อนิวัช แก้วจางค์ (2555 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่เกิดขึ้นภายในจิตใจทำให้แสดงออกด้านพฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติ โดยบุคคลอื่นสามารถสัมผัสได้ว่าบุคคลนั้นมีสภาพจิตใจที่ดีมีความตั้งใจจริงที่จะประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความดีโดยมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการกระทำความดีอย่างมีสติสัมปชัญญะและถูกต้อง

สุภาพร พิศาลบุตร (2555 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ เช่น ความเป็นผู้ไม่กล่าวเท็จโดยหวังประโยชน์ส่วนตนเป็นคุณธรรมประการหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมคือจริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์เสียสละอดทนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย เป็นต้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2555 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่มีจริยธรรมในจิตใจมีความเคยชินในการประพฤติดีอย่างใดอย่างหนึ่งตรงข้ามกับกิเลสคุณธรรม คือ ความดีงามที่เกิดจากการกระทำความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ต้งงามทั้งต่อตนเองและประโยชน์ด้วยคุณธรรมสำคัญ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่บุคคลต่างๆ

จूरรัตน์ บุตรบุญชู (2556 : 28) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามที่มีอยู่ภายในจิตใจมนุษย์เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดีที่เกิดจากการกระทำของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในใจเป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดีที่เกิดจากการกระทำของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในใจจะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกายวาจาโดยมีเป้าหมายว่าเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติการกระทำความดีและพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อความสงบสุขเป็นประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 2) ให้ความหมายคุณธรรมไว้ว่า สิ่งทีบุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าดีงาม ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ และความดีงามที่ดีที่แท้จริงต่อสังคม

ความเห็นของผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายความว่า สภาพความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลเป็นความคิดดีงามที่นำไปสู่การประพฤติที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตที่ดีงามทั้งต่อตนเองและสังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยความร่มเย็นเป็นสุขความรักสามัคคีและความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง

ความหมาย จริยธรรม คำว่าจริยธรรม ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Morality และภาษาอาหรับว่า อัคลาฟ **أخلاق** ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กระทรวงวัฒนธรรม (2550 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ และความคิดที่ถูกต้องเหมาะสมการทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์เว้นสิ่งควรเว้น กระทำสิ่งควรกระทำด้วยความฉลาดรอบคอบรู้เหตุผลถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล

จินตนา บุญบังการ (2552 : 27) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติหรือหลักความประพฤติที่ดีงามที่เหมาะสมที่มีคุณธรรมและถูกต้องตามศีลธรรม

อ้อมเดือน สดมณี และฐาศุภร์ จันประเสริฐ (2554 : 22) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือหลักความประพฤติที่ดีงามและเป็นไปเพื่อประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวมอันส่งผลให้ชีวิตมีระเบียบแบบแผน

อนิวัช แก้วจำนง (2555 : 2-3) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักการแห่งความดีงามที่สังคมให้การยอมรับโดยเห็นว่าเป็นหลักการที่ดีสมควรแก่การนำไปประพฤติในการดำเนินชีวิตให้ทำความดีละเว้นความชั่วเพื่อความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าของผู้ประพฤติปฏิบัติ สังคม และประเทศชาติ

วีรวีท คงศักดิ์ (2555 : 54) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง คุณค่าของคนในสังคมที่ต้องมีการปลูกฝังสั่งสอนจนเป็นลักษณะนิสัยเพื่อให้เป็นมาตรฐานในการดำรงชีวิตเมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

โคลเบอร์ก (1976 : 4-5) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม คือมีการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงเกณฑ์บังคับต่างๆ ไปแต่เป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ

เพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2551 : 14) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักการ ศีลธรรมความรู้สึกลึกซึ้งที่ขัดขวางชั่วร้ายพฤติกรรมอันดีงามที่ปลูกฝังอยู่ในตัวบุคคล สามารถใช้เป็นแนวทาง ให้แก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นเกณฑ์การตัดสินพฤติกรรมของ บุคคลว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีควรจะทำหรือไม่ควรทำ

ความหมายของจริยธรรม คุณธรรม และศาสนา ซึ่งเป็นส่วนประกอบของกันและกันจะเห็น ได้ว่าปรัชญาคุณธรรมนั้นเป็นส่วนประกอบของคุณธรรมและจริยธรรมโดยมีศาสนาเป็นความเชื่อ สูงสุดที่มีอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์เข้ามาร่วมกันจนเกิดความนิยมนับถือและปฏิบัติตามหลักคำสอนซึ่งเป็น กฎของสังคมด้วย

ผู้วิจัยมีความเห็น สรุปว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง สภาพความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจ ของบุคคล และแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่มีคุณค่าในหลักปฏิบัติแห่งความถูกต้องดีงาม ทั้งต่อตนเอง และสังคมนำมาซึ่งความสุขความเจริญของบุคคลผู้ถือปฏิบัติ ความสงบสุขและความเจริญอย่างยั่งยืน ของสังคมและประเทศชาติ

จากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่ เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนการคิดในทางที่ถูกต้องดีงามมีคุณประโยชน์ทั้งตนเอง ละ ส่วนรวมสามารถควบคุมตนเองในการประพฤติปฏิบัติ และการปรับตัวเพื่อความสงบสุขในการอยู่ ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม

2.1.2 คุณธรรมจริยธรรมด้านความขยัน

ความหมายของความขยัน ในภาษาอาหรับมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า اجتهاد (อิญญาฮาด) หมายถึง ความขวนขวาย พยายามและความพยายามอย่างแรงกล้าในการกระทำการสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ตรงกับสุภาษิตอาหรับที่กล่าวว่า من جودد (มันญุดดาว่าญะดา) หมายถึง บุคคลใดที่พยายาม เขาก็จะได้รับมัน นอกจากนั้นแล้วคำคำนี้ยังสอดคล้องกับคำหลายคำด้วยกันเช่น คำว่า อัลกัซบุอะลา อัลอะมาล แปลว่า การขวนขวายในการทำงาน และคำว่า บัซลุลลญุฮุดี ซึ่งประกอบไปด้วยคำสองคำ คือคำว่า บัซลุล แปลว่า พยายาม มอบให้ ให้ความพยายาม และอีกคำหนึ่งคำว่า الجهد (อัลญุฮุดี) แปลว่า ความจริงจัง ความเอาจริงเอาจัง ดังนั้นเมื่อคำสองคำนี้มารวมกันจึงให้ความหมายว่าการ พยายามในการทำงานอย่างจริงจังและอย่างเต็มที่เต็มประสิทธิภาพ

ความหมายของความขยันในทางวิชาการแล้ว หมายถึง ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต้องงาน ด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ และมีได้ย่อท้อต่ออุปสรรค ต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ผู้ที่มีความขยันคือผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควรเป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546 : 166)ให้ความหมายของขยัน หมายถึง ทำการงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลยทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอไม่เกียจคร้าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขยัน หมายถึง ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร สู้งานมีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

นิรุทธ์ ดำริ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ ไม่ท้อถอยเพื่อให้งานสำเร็จกระตือรือร้นในการทำงานไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

ยุวบุช ไชยพุกษ์กุล (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจ เพียรพยายาม มานะอดทนในการปฏิบัติหน้าที่ มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ กล้าเผชิญและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

สุทธิวรรณ ต้นตึรจนาวงค์ และศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ (2555 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า ความขยัน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความมุ่งมั่นอันแรงกล้าที่จะไปสู่ความสำเร็จ โดยทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความสามารถอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 166) ให้ความหมายไว้ว่า ความขยัน หมายถึง ทำการงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือประพฤติอย่างสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน แข็งแรง เข้าที่

รุจิรี ภูสาระ (2541 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขยัน หมายถึง ความพยายามตั้งใจเอาใจใส่อดทนทำงานจนเสร็จอย่างไม่ย่อท้อ

สรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น ตั้งใจ เต็มใจ มุ่งมั่น พยายาม ไม่ย่อท้อ ไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ ทำงานอย่างเข้มแข็ง ไม่ปล่อยปะละเลยประพฤติกฎปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน และมีได้ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายและประสบความสำเร็จ

หลักฐานของความขยัน

เรื่องของความขยันนี้มีอายะฮ์อัลกรุอ่านและหะดีษมากมายที่ส่งเสริมความขยัน โดยที่มองความขยันเป็นรากฐานแห่งความสำเร็จ ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวบางอายะฮ์และบางบทหะดีษ ดังจะเห็นได้จากอายะฮ์ที่อัลลอฮ์ ได้ตรัสไว้ว่า

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا
مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

ความว่า ต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว ก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดินและจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์และจงรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มาก ๆ เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ

ท่านนบีมูฮัมหมัดกล่าวว่า

احرز لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاَعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا

مسند الحار: 1093

ความว่า จงทำงานเพื่อมีชีวิตอยู่ในโลกดุนยาเสมือนท่านจะคงอยู่
ชั่วนิรันดร์และจงทำงานเพื่ออาคีเราะห์ของท่านประหนึ่งว่าท่านจะ
เสียชีวิตในวันพรุ่งนี้

(บันทึกโดยอัลฮาริซ หะดีษ 1093)

ลักษณะและประเภทของความขยัน

หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 3) ได้กำหนดขอบข่ายของความขยันหมั่นเพียร 3 ประเภท คือ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ทอดถอยแม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆ บางอย่าง ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่านหนังสือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมบททวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวัน และเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

2. ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงาน ศึกษางาน ฝึกฝนตนเองใหม่ความสามารถ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเองในด้านอาหาร เช่น พยายามฝึกปรุงอาหารรับประทานเอง ด้านที่อยู่อาศัย เช่น พยายามจัด ตกแต่งซ่อมแซมรักษาความสะอาดเป็นประจำ ด้านเครื่องนุ่งห่ม เช่น พยายามซ่อมแซม ตกแต่ง ด้านการใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานดังกล่าวอยู่เสมอและคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

3. ความขยันหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ก็ความตั้งใจร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าว มาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี ไม่เลื่องงานหรือรังเกียจงานโดยไม่ยึดถือวัตถุ (เงิน สถานที่ ฯลฯ) หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษา และสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ

กองวิจัยการศึกษา (2542 : 65-66) ได้วิเคราะห์ความหมายของ คำว่า ขยันมีลักษณะเด่น 2 ประการ คือ

1. ตั้งใจ กระตือรือร้น ที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างมุ่งมั่น อาสาทำ
2. การกระทำดังกล่าวนี้มีความมั่นคงที่สม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ นิยามของคำว่าขยัน มีความเป็นไปได้อะไรที่จะมีความคาบเกี่ยวกับคำว่า ความมุ่งมั่น ความเอาจริงเอาจัง และความรับผิดชอบ นอกจากนั้นยังได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของความขยันไว้ 3 ส่วนย่อย ดังต่อไปนี้

1. ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการศึกษาเล่าเรียน

2. ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ส่วนตน

3. ความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่อง ในการอาสาช่วยงานเพื่อสังคมส่วนรวม

กรมวิชาการ (2543 :61-63) กล่าวถึง ความขยันหมั่นเพียรว่าเป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จ ควรใช้ร่วมกับ ปัญญา และจริยธรรมหมวดอุทธีบาท 4 ที่เน้น ความพอใจความมีน้ำใจ ไตรตรอง การฝึกปฏิบัติควรเน้นการควบคุมตนเองอันเป็นที่มาของระเบียบวินัยและได้ระบุลักษณะพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ไว้ดังนี้

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้ทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
6. เข้าเรียนทุกวิชาไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง
9. มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้ผิคน้อยที่สุด
10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หาความรู้ความจริงอยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งภาระงานของตน
12. ทำงานต่างๆ เช่น อ่าน-เขียน คิดคำนวณ สม่ำเสมอ
13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
14. มีความอดทนและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนเองทำงานสำเร็จ
16. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีทำงานใหม่ประสิทธิภาพก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
18. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ

21. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ
22. ช่วยทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจตั้งใจทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานทางบ้านทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
25. ช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
26. ให้ความคิดเห็นความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. เอาใจใส่ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิดให้สำเร็จ
28. หมั่นติดต่อเพื่อนร่วมงานให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเสมอ
30. ช่วยเหลือกิจกรรมของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างสม่ำเสมอ
31. ไม่เกียจหรือเลื่องงานของส่วนรวม
32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
33. พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
35. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาโรงเรียน
36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
37. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน
38. มีความพยายามอดทนสาหัสในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
39. เสียสละและไม่ทอดทิ้งงานของส่วนรวมและชุมชน
40. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
44. ให้ความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม

สรุปได้ว่า ความขยัน คือ ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยกระตือรือร้นไม่นิ่งเฉยให้เวลาว่างไปโดยเปล่าประโยชน์ มุ่งมั่น อดทนทุ่มเทไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคในการปฏิบัติงาน มีความ

ต่อเนื่องอย่างและมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายความตั้งใจและ ทบทวนบทเรียนเพียรพยายาม หมั่นศึกษาหาความรู้ ทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ความ ขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องใน เรื่องที่ถูกต้องควรเป็นคนสู้งานเอาใจใส่ในหน้าที่การงานส่งการบ้านทุกครั้ง มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจังและกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์และ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร

2.1.3 คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ความหมายของความซื่อสัตย์

โดยหลักภาษาแล้วคำว่าซื่อสัตย์สอดคล้องกับคำในภาษาอาหรับว่า **أمانة** (อามานะฮฺ) ซึ่ง หมายความว่าความสงบความสันติได้รับความปลอดภัยและเป็นสุขโดยความหมายตามหลักคุณธรรม แล้ว คำว่าอามานะฮฺ หมายความว่า การให้ความสำคัญต่อความเชื่อถือของบุคคลอื่น ที่มีต่อบุคคล หนึ่งบุคคลใดโดยการปฏิบัติตามสิ่งที่พึงมีในความไว้วางใจให้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มี การบ้ายเบี่ยง เมื่อใดก็ตาม ที่ความรับผิดชอบดังกล่าวได้รับการปฏิบัติโดยสมบูรณ์แล้วบุคคลผู้นั้นก็ จะรู้สึกสงบสันติและเป็นสุขในทางวิชาการแล้วอะมานะฮฺอาจจะอยู่ในความหมายของสิ่งที่มนุษย์ สัญญาว่าจะกระทำในที่นี้หมายถึงสิ่งที่มนุษย์ได้สัญญากับอัลเลาะห์โดยพร้อมน้อมตามปฏิบัติสิ่งที่ อัลเลาะห์ทรงบัญชาใช้ หรืออีกนัยยะหนึ่งในเรื่องการฝากของนั้นก็คืออะมานะฮฺ ที่จะต้องมีการรักษา สิ่งที่ถูกฝากไว้ให้ดี ซึ่งหากเรานำไปใช้ในหนทางที่มีชอบหรือเลินเล่อไม่ดูแลเอาใจใส่ ถือว่าเราบิดพลิ้ว ต่อคำสัญญาอะมานะฮฺอยู่ในความหมายของความรับผิดชอบเช่น ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ภรรยาและลูกๆ ที่เราต้องรับผิดชอบต่อดูแลพวกเขาตามสิทธิที่พวกเขาพึงได้รับดังนั้นการดูแลครอบครัว จึงถือเป็นอะมานะฮฺนอกจากนี้ในประเด็นอะมานะฮฺที่ได้มีการให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์มี คำอธิบายโดยนักวิชาการหลายท่านด้วยกันดังนี้

การซื่อสัตย์ หมายถึง การยึดมั่นในหลักคุณธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างถูกต้องและตรงไปตรงมารวมถึงการประพฤติดีความประพฤติชอบประพฤติตรงและจริงจังไม่คด โกงและไม่หลอกลวงบุคคลอื่นให้เกิดความเสียหายนอกจากนี้ยังมีการให้ความหมายของความซื่อสัตย์ ไว้เพิ่มเติม

สุร็รตัน รอดแผ้วพาล (2547 : 41) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่าง ตรงไปตรงมาอย่างเหมาะสมในทางที่ถูกต้องตั้งมทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อหน้าที่

เทพาวณี วินิจำถร (2548 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ทุจริตว่า หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติที่ดีและพฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักเรียนที่แสดงออกถึงการไม่คดโกง การไม่หลอกลวงการไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตนเองการยอมรับในการกระทำของตนเองการไม่พูดโกหกการรักษาคำพูดและคำมั่นสัญญาการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริตและการไม่แก่งแย่งและไม่เบียดบังผู้อื่นเพื่อความสำเร็จ

ธีรนุช สุนทร (2549 : 14) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงตามความเป็นจริงประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกายวาจาใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ศุภวรรณ ชลมาภ (2551 : 6) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติด้วยความจริงใจไม่คดโกงไม่หลอกลวงตรงไปตรงมาทั้งทางกายวาจาและใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 14) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกายวาจาใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การทำตามข้อตกลงตรงไปตรงมาไม่มีเล่ห์เหลี่ยมไม่คดโกงพูดตามความเป็นจริง ไม่เสแสร้งไม่กลับกโลกกรัษาสัจจะ ไม่ใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง

กนกวรรณ ภิญโญศรี (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงไม่เอนเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ

อมรรัตน์ เทพกำปนาท (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่าซื่อ หมายถึง ตรงไม่มีเล่ห์เหลี่ยมไม่คดโกง ส่วนคำว่า ซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงและจริงใจไม่คิดทรยศไม่คดโกงและไม่หลอกลวง หรือเราอาจจะพูดง่าย ๆ ว่าคนที่ซื่อสัตย์ ก็คือ คนที่เป็นคนตรง ประพฤติสิ่งใดก็ด้วยน้ำใสใจจริง

ศิณภรณ์ หุ้เต็ม (2552 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า ซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน 2556 : 382) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2554 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ซื่อตรง คือ การยึดถือและปฏิบัติตามหลักความจริง มีสัจจะ ไม่โกหก ไม่หลอกลวง ไม่ลักขโมย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่คิดเอาประโยชน์ใส่ตนหรือทำลาย ทำร้ายผู้อื่น ทางกาย วาจาและใจ การกระทำทางบวก คือ ความเอื้ออาทร ช่วยเหลือ จริ่งใจกับผู้อื่น โดยการทำตามที่ได้พูดไว้ การทำตามคำมั่นสัญญา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงทั้งกายและวาจาใจ โดยมีเจตนาที่บริสุทธิ์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อประเทศชาติ รวมถึงการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นอันเกิดจากผลการกระทำของตน

คนส่วนใหญ่ได้จำกัดความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ (อะมานะฮฺ) อยู่ในวงจำกัดคือ การรักษาสิ่งของที่ฝากไว้เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วความหมายที่แท้จริงในอิสลามให้ความหมายกว้างกว่าที่กล่าวมา ความซื่อสัตย์เป็นหลักอย่างหนึ่งที่มุสลิมทั้งหลายต้องช่วยเหลือกันส่งเสริมดูแลและคุ้มครองให้รักษา (อะมานะฮฺ) นี้ไว้แม้กระทั่งในขณะที่พี่น้องมุสลิมคนหนึ่งเตรียมตัวจะเดินทางก็ให้กล่าว ขอพร แก่เขา ขอให้พระองค์ ทรงปกป้องรักษาศาสนาอะมานะฮฺและกิจการของท่านด้วยเทอญ

ความซื่อสัตย์ คือ การมอบสิทธิอันพึงมีพึงได้แก่บุคคลที่ควรได้รับสิทธิเหล่านั้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม อันสามารถแสดงออกมามีดังนี้

1. การใช้เวลาอย่างเต็มประสิทธิภาพ
2. การใช้จ่ายทรัพย์สินส่วนรวมอย่างมีระเบียบตามที่ได้กำหนดไว้และไม่ยุ่งเกี่ยวกับสินบนตลอดจนการฟุ่มเฟือย
3. การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเวลาที่ได้กำหนดไว้คนซึ่งไร้ความซื่อสัตย์คือคนที่ไม่ให้ความสำคัญในหน้าที่การงานการใช้อำนาจและสถานภาพของตนเองในทางที่ผิดและการฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงาน

หลักฐานของความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ ผูกพันกับคำว่า "อามานะฮ์" หมายถึงการรับผิดชอบ การไว้วางใจ เป็นต้น ท่านเราะซูล ﷺ กล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานนั้นมีอายะฮ์หลายอายะฮ์ที่พูดถึงความซื่อสัตย์ในที่นี้จะขออายะฮ์มาบางส่วนเพื่อให้ได้เห็นภาพรวมมาของความซื่อสัตย์ที่อิสลามเน้นและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

อัลลอฮฺ ตรัสว่า

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ
فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

72 الاحزاب

ความว่า แท้จริงเราได้เสนอการอะมานะฮ์ แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และ
ขุนเขาทั้งหลายแต่พวกมันปฏิเสธจะแบกรับมันและกลัวต่อมัน (คือภาระอันหนักอึ้ง)
และมนุษย์ได้แบกรับมัน แท้จริงเขา (มนุษย์) เป็นผู้ธรรมทายิ่ง

(ซูเราะฮ์ อัลอะฮ์ซาบ อายะฮ์ที่ 72)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي
أُؤْتِمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

283 البقرة

และถ้าพวกเขาอยู่ในระหว่างเดินทางและไม่พบผู้เขียนคนใดก็ให้มีสิ่งค้ำประกัน
ยึดถือไว้แต่ถ้าบางคนในพวกเขาไว้วางใจอีกบางคน(ลูกหนี้)ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ(ลูกหนี้)ก็
จงคืนสิ่งที่ถูกไว้วางใจ(หนี้)ของเขาเสียและเขาจงกลัวเกรงอัลลอฮ์ผู้เป็นพระเจ้าของเขา
เถิด และพวกเขาจงอย่าปกปิดพยานหลักฐานและผู้ใดปกปิดมันไว้แน่นอนหัวใจของเขา
เขาก็มีบาปและอัลลอฮฺ นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเขากระทำ

(ซูเราะฮ์ อัลบะกอเราะ อายะฮ์ที่ 283)

ความสำคัญของความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่มีความสวยงามและสำคัญอย่างยิ่งซึ่งอัลลอฮ์ได้ให้
บรรดาเราะซูลและปวงบ่าวที่ศรัทธามั่นในพระองค์ได้มีคุณลักษณะแห่งความซื่อสัตย์ ดังที่ปรากฏในสุ
เราะฮ์ อัล-เกาะฮ์ ค็อศซิง อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงท่านนบีมุฮัมมัดว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์น่าเชื่อถืออย่างยิ่ง

إِنَّ خَيْرَ مَنْ امْتَأَجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ

القصاص 26

ความว่า แท้จริงคนดีที่ท่านควรจะจ้างเขาไว้คือ ผู้ที่แข็งแรง ผู้ที่ซื่อสัตย์

(อัล-เกาะศ็อส : 26)

อิสลามเอาใจใส่ต่อผู้ที่ยึดมั่นในศาสนาให้เป็นผู้ที่มีจิตใจที่พร้อมและพึงระวังการรักษาสิทธิต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของอัลลอฮ์ ของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันหรือการงานต่างๆ จากเพิกเฉยละเลยต่อหน้าที่ด้วยเหตุนี้เองจำเป็นเหนือมุสลิมทั้งมวลต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ความซื่อสัตย์ในทัศนะของอิสลามนั้นมีความหมายที่กว้างแต่ละความหมายผูกพันกันกับความรู้สึกรักของบุคคลหนึ่งให้ติดตามผลงานในหน้าที่ ที่ถูกสอบสวนต่อหน้าองค์อภิบาลของเขา ความซื่อสัตย์นั้นถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขแห่งความศรัทธาของบุคคลแต่ละคน

ความซื่อสัตย์ต่อเอกองค์อัลลอฮ์ และศาสนทูตของพระองค์นั้นเป็นความซื่อสัตย์ที่หมายถึงการปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง ในฐานะบ่าวคนหนึ่งของเอกองค์อัลลอฮ์ และในฐานะผู้แทนพระองค์ ซึ่งสอดคล้องกับความเร่งรีบของการสร้างภพจักรวาลและหน้าที่ของมนุษย์ในการดำรงชีวิต ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์ในรูปแบบนี้นั้นเป็นความซื่อสัตย์ที่สำคัญที่สุด การประพฤติปฏิบัติตามความรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นบ่าวของเอกองค์อัลลอฮ์ นั้นถือได้ว่าเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ ในขณะที่การประพฤติปฏิบัติตามความรับผิดชอบในฐานะเคาะลีฟะห์ (ผู้แทน) ของเอกองค์อัลลอฮ์ นั้น หมายถึงการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่มีความรับผิดชอบต่อกัน

ในฐานะที่เป็นบ่าวของอัลลอฮ์ นั้นมนุษย์ทุกคนจะต้องมีความจงรักภักดีต่อเอกองค์อัลลอฮ์ ในทุกเวลาทุกโอกาสทุกสถานการณ์และทุกสถานที่รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะต่างๆ ส่วนในฐานะที่เป็นเคาะลีฟะห์ (ผู้แทน) ของอัลลอฮ์ นั้นมนุษย์ทุกคนจะต้องมีการบริหารจัดการการส่งเสริมตลอดจนการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมในทุกสถานการณ์ให้สอดคล้องกับหลักการทางศาสนาที่ท่านศาสดาได้ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างอันดีงามจากความตระหนักในความสำคัญของความซื่อสัตย์ต่อศาสนทูตของพระองค์นั้นจะทำให้เกิดความผาสุกความสงบและความสันติในสังคมในที่สุด

ความซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นรูปแบบหนึ่งที่อิสลามให้ความสำคัญอย่างยิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมีความซื่อสัตย์ต่ออวัยวะร่างกายของตนเองไม่ว่าจะเป็นดวงตาหูปากท้องมือเท้าและอวัยวะสืบพันธุ์ นอกจากนั้นแล้ว ยังรวมถึงการมีความซื่อสัตย์ต่อสภาพทางจิตใจของตนเอง

ด้วยอันได้แก่ สติปัญญา หัวใจและอารมณ์ที่อัลลอฮ์ ได้ให้มาความซื่อสัตย์ดังที่ได้กล่าวมานั้น จะต้องเป็นการตอบสนองต่อการประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ดังที่ท่านศาสดาให้ประพฤติปฏิบัติ เป็นแบบอย่างความซื่อสัตย์ต่อสังคมนั้นเกิดขึ้นได้เนื่องจากสภาพสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ยึดมั่นต่อกันไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนรวยกับคนจนระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายระหว่างผู้นำและผู้ตามระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้การปกครองระหว่างผู้บริหารและบุคลากรสายปฏิบัติการ เป็นต้น ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าทั้งหมดนั้นย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกันความซื่อสัตย์ในสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้อิสลามได้ส่งเสริมเรื่องความซื่อสัตย์และความไว้วางใจ เพื่อที่จะรักษาซึ่งทรัพย์สิน เกียรติยศ และชีวิตที่มีคุณค่าในสังคมอัลลอฮ์ ได้ให้ลักษณะผู้ที่มีความซื่อสัตย์และเป็นทีไว้วางใจแก่ผู้อื่นว่าเป็นผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง และได้แจ้งข่าวดีแก่เขาว่าเป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จและความผาสุกอัลลอฮ์ ได้ทรงดำรัสไว้ความว่า และพวกเขา ผู้ศรัทธา เป็นผู้รักษาไว้ซึ่งความซื่อสัตย์และสัญญาของพวกเขาในสถานการณ์ดังที่ได้กล่าวมานั้น ต่างคนต่างก็ต้องดำเนินไปตามภาระหน้าที่ของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ อย่างที่ควรจะเป็นจนกระทั่งสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพาอาศัยซึ่งกันและกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เติมเต็มในสิ่งที่ขาดตกบกพร่องให้กันและกันแลท้ายที่สุดแล้วต่างคนต่างก็จะได้รับผลตอบแทนแห่งความสันติความสงบความซื่อสัตย์นั้นถือว่าเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์และอันเป็นที่น่ายกย่อง และคุณลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมกิริยามารยาทอันงดงาม บุคคลผู้นั้นไม่เพียงแต่เป็นคนที่มีคุณธรรมในระหว่างมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น แต่จะยังมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าอย่างดีเยี่ยมความซื่อสัตย์จะช่วยให้มนุษย์เราได้รับรู้จักตัวเองได้รู้จักแยกแยะคุณลักษณะที่ดีและพึงประสงค์จากคุณสมบัติที่ไม่ดีอันไม่เป็นที่ต้องการของมนุษย์ เมื่อคุณสมบัติที่ไม่ดีนั้นได้ถูกขจัดออกไปและแทนที่ด้วยคุณลักษณะอันดีงาม บุคคลดังกล่าวก็จะได้รับการเพิ่มพูนศรัทธาและอารมณ์ของเขา เมื่อพวกเขาได้รับการเพิ่มพูนศรัทธาและอารมณ์ของพวกเขาแล้วจะทำให้พวกเขาารู้คุณค่าของความซื่อสัตย์ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลดังกล่าวมีระดับความศรัทธาและอารมณ์ที่ต่ำก็จะทำให้คุณลักษณะของความซื่อสัตย์ไม่สามารถจะเข้ามาอยู่ในตัวเขาได้เลยโดยนัยอื่นแล้ว เราสามารถจะกล่าวได้ว่า หนทางที่จะได้มาซึ่งความซื่อสัตย์นั้นก็ด้วยการเพิ่มระดับความศรัทธาของแต่ละคนพื้นฐานของความศรัทธาและการควบคุมอารมณ์นั้นอยู่ที่หัวใจ ดังนั้น ความศรัทธาดังกล่าวจะมีบทบาทมากในการควบคุมความซื่อสัตย์ ดังนั้นกล่าวได้ว่าความซื่อสัตย์นั้นตั้งอยู่ที่หัวใจ

ด้วยคุณลักษณะของความซื่อสัตย์นั้นถือเป็นคุณลักษณะอันควรแก่การยกย่องที่เป็นผลมาจากความศรัทธาและการควบคุมอารมณ์อันมีหัวใจเป็นพื้นฐาน ดังนั้นการทำให้ความซื่อสัตย์มีความ

เข้มแข็งขึ้นได้นั้นจะต้องรักษาหัวใจให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา หัวใจที่สะอาดนั้นสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความศรัทธาที่สูง อารมณ์ที่ปราศจากอารมณ์ใฝ่ต่ำมีคุณธรรมจริยธรรม จนกระทั่งมีความซื่อสัตย์ในใจของบุคคลดังกล่าวความเข้มแข็งดังกล่าวนี้สามารถที่จะได้กระทำได้โดยความพยายามดังต่อไปนี้

1. การทำให้หัวใจของเราบริสุทธิ์จากคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์
2. การบรรจุเอาคุณลักษณะอันดีงามและพึงประสงค์ในหัวใจแทนที่คุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์
3. การได้รับรู้ถึงความสุขของการได้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขั้นตอนของการทำให้หัวใจเราบริสุทธิ์จากคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์และการแทน ที่คุณลักษณะดังกล่าว ด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นสามารถที่จะกระทำได้โดยผ่านกระบวนการทางด้านโภชนาการ โดยการรับประทานอาหารที่บริสุทธิ์การอ่านคัมภีร์ อัลกุรอาน การระลึกความตายและการชวนขวายหาวิชาความรู้ตามทัศนะของอิหม่านฆอลาลีแล้ว ท่านได้ให้ความเห็นว่าคุณลักษณะอันดีงามนั้นสามารถที่จะชวนขวายได้โดยอาศัยความพยายามและการฝึกฝนตนเองในที่นี้หมายถึงกาบังคับตนเองให้กระทำให้การกระทำที่เป็นที่ต้องการ โดยคุณลักษณะที่ติงามจนนานวันเข้าคุณลักษณะ อันดีงามเหล่านั้นก็ได้ซึมซับเข้าไปในนิสัยของเขา การฝึกฝนตนเองและความพยายามในการให้ได้มา ซึ่งคุณลักษณะอันดีงามได้แก่ความซื่อสัตย์ ความโอบอ้อมอารีและความนอบน้อมถ่อมตนนั้นสามารถที่จะเรียกได้ว่าเป็นการต่อสู้กับอารมณ์ของตนเองเพื่อจุดประสงค์ในการรับรู้ถึงความสุขทางใจจากผลของการกระทำเหล่านั้นการกระทำเหล่านี้ เป็นผลมาจากการมีความรู้สึกถึงการเป็นบ่าวของมนุษย์ ภายในใจของแต่ละคน รู้สึกถึงความต่ำต้อยของตนเองและความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ความสะพรึงกลัวของนรกและความสงบสุขของสวรรค์ในทุกช่วงเวลาของชีวิตนั้นมนุษย์มีความรู้สึกถึงการได้รับการปกป้องดูแล กล่าวคือ มนุษย์จะรู้สึกถึงการปกป้องดูแลจาก เพราะ (ผู้ทรงบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง) นั้นทรงเห็น ทรงได้ยิน และทรงรอบรู้ ดังเช่นที่อัลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าหากพวกท่านปกปิดสิ่งที่อยู่ในอกของพวกท่าน หรือเปิดเผยมันก็ตามอัลลอฮ์ ก็ย่อมรู้ถึงสิ่งนั้นดีและทรงรู้สิ่งอยู่ในบรรดาชั้นฟ้า และทุกสิ่งอยู่ในแผ่นดิน และนั่นทรงอนุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อความรู้สึกเหล่านี้ได้แผ่ซ่านไปในตัวแล้วก็จะมีความรู้สึกถึงความเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ดังอาจจะแสดงมาในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความรู้สึกละอายต่ออัลลอฮ์ ในการที่จะกระทำความชั่วและยังมีความละอายที่จะคงไว้ซึ่งคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ต่างๆ

2. มีความรู้สึกต่ำน้อยและไม่สามารถที่จะต่อความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ได้และมีความเยอหยิ่งต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้

3. มีความรู้สึกกลัวจนกระทั่งเกิดแรงกระตุ้นในการทำกิจการจงรักภักดีและมีความพยายามที่จะละเว้นจากสิ่งไม่ดีต่างๆ ความรู้สึกเกรงกลัวเหล่านี้ ไม่เพียงแต่กลัวบทลงโทษจากอัลลอฮ์ แต่ยังหมายถึงความหวาดกลัวในการที่จะไม่ได้รับความรักจากพระองค์ด้วยเช่นเดียวกันและกลัวหากความสัมพันธ์และความโปรดปรานของอัลลอฮ์ จะขาดสะบั้นลง

4. มีความระมัดระวังอย่างสม่ำเสมอตลอดจนมีความอ่อนน้อมในทุกๆการกระทำความประพฤติตลอดจนเจตนาแน่วแน่มั่นใจ

5. มีความรู้สึกในความรักของอัลลอฮ์ อยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นช่วงของความเจ็บปวดความทุกข์ความยากลำบากต่างๆ เพราะในเวลาดังกล่าวนี้ อัลลอฮ์ จะทรงตอบรับการอ้อนวอนด้วยความรู้สึกทั้งหมดเหล่านี้ แท้จริงแล้วเป็นผลมาจากการประพฤติปฏิบัติตามหลักศาสนาบัญญัติตลอดจนความรู้สึกถึงความเป็นป่าวของอัลลอฮ์

สรุปได้ว่าความซื่อสัตย์มีความเกี่ยวพันกับทุกๆกิจการงานทั้งเรื่องศาสนาและเรื่องอื่นๆ ดังที่ชนะของอิหม่ามอัล-กุฎฎีบีย์ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นดั่งนั้นคำว่า อะมานะฮ์ หรือความซื่อสัตย์จึงมีค่านิยมที่กว้างเกินกว่าจินตนาการของคนบางคนที่มองว่าอะมานะฮ์เป็นแค่ของฝากเท่านั้น ซึ่งแท้จริงแล้วอะมานะฮ์ของบุคคลๆ หนึ่งที่มีต่อศาสนาของเขานั้นหมายรวมถึงการปฏิบัติและรักษาหน้าที่ ฉะนั้นเวลาของมุสลิมก็ถือว่าเป็นอะมานะฮ์เกียรติของเขาก็เป็นอะมานะฮ์ ทรัพย์สินก็เป็นอะมานะฮ์ที่เขาจะต้องรับผิดชอบดูแลรักษา การฟัง การมอง การพูดและอวัยวะทั้งหมดในร่างกายล้วนแล้วเป็นอะมานะฮ์ที่เขาจะต้องดูแลเอาใจใส่ให้อยู่ภายใต้การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ โอ้อัลลอฮ์ขอพระองค์ทรงโปรดให้เราเป็นผู้ที่รักษาอะมานะฮ์ด้วยเถิด และได้โปรดคุ้มครองเราให้รอดพ้นจากการทุจริต และจากคุณลักษณะที่ไม่ดีทั้งหมดด้วยเทอญ อามีน

ประเภทของความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ มีผู้แบ่งประเภทของความซื่อสัตย์ไว้หลายประเภททั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรณียุทธคดีเอาเรื่องใดเป็นเกณฑ์ แต่โดยภาพรวมแล้วคล้ายๆ กันดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในสุรียรัตน์ รอดแผ้วพาล 2547 : 41-42) ได้จำแนกความซื่อสัตย์ได้ ดังนี้

1) ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ มีความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การไม่พูดลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ลากจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย มั่นคงต่อการกระทำดีของตน ไม่คดโกง ความตั้งใจทำจริง ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด ในกรณีของนักเรียนจะเห็นความซื่อสัตย์ของตนเอง คือ เรียนจริง มาโรงเรียนตรงเวลา ทำการบ้านก็ไม่ลอกคนอื่น เวลาสอบก็ตั้งใจสอบ

2) ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ ลักษณะสำคัญ คือ มีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน เตือนสติ แนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นไม่คิดริษยากลับแก้ง ไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยการลักขโมย ฉ้อโกง ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ยอมรับผิดหากตนเป็นการกระทำต่อผู้อื่น ไม่ผิดนัด รู้จักเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น ไม่เหยียบของใช้ของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติดี ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

3) ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำหรือได้รับมอบหมายและทำให้ดีที่สุดไม่ทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทุจริต คดโกง ไม่ใช้อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตน รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ประโยชน์ส่วนตน

4) ซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะสังคมและประเทศชาติ คือ การรักษาความสามัคคี ไม่นำความลับของหมู่คณะ สังคม ประเทศชาติไปเปิดเผย ประทุษร้ายต่อหมู่คณะ รักษาความสามัคคี ไม่นำความลับของหมู่คณะ สังคม ประเทศชาติไปเปิดเผย ไม่เป็นต้นเหตุให้คนภายนอกมาทำลายหมู่คณะ ไม่คิดทรยศทำลายสถาบันชาติ ไม่รวมมือกัน ทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ สำนึกตนเองเป็นพลเมืองของประเทศ จะต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ช่วยกันรักษาความสงบ สิ่งใดที่สร้างขึ้นเป็นสาธารณะสมบัติจะต้องช่วยกันรักษาและรู้จักใช้อย่างทะนุถนอม

ความซื่อสัตย์แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆได้มากมาย กล่าวคือ

ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ผู้ที่มีความจำเป็นจะต้องรักษาความซื่อสัตย์ประเภทนี้ไว้คือ

1) ครูอาจารย์จำเป็นที่ท่านเหล่านั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนสมบูรณ์และทุ่มเทความอุตสาหะอย่างเต็มที่ให้การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เป็นศิษย์ นักเรียน และผู้ที่สนใจในการศึกษา จะต้องสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้อง และปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างแก่ลูกศิษย์และคนทั่วไป จะปิดบังหรือบิดเบือนความรู้ไม่ได้ เพราะการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นความผิดขั้นมหันต์

2) นักเรียน จำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ มีความซื่อตรง ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และแสวงหาวิชาความรู้ ขณะเดียวกันก็ต้องมีคุณธรรม มีศีลธรรม ไม่กระทำโดยออกนอกกรอบบัญญัติ ศาสนา ความซื่อสัตย์ทางการปฏิบัติ และการประกอบอาชีพ อิสลามใช้ให้ทุกคนปฏิบัติงานอย่างซื่อตรง ตรงต่อเวลา ไม่บิดพลิ้ว หลีกเลียง คดโกง ทุจริต ในการปฏิบัติงาน

1) ความซื่อสัตย์ต่อตัวเอง มุสลิมจะต้องดูแลรักษาสุขภาพของเข่าให้มีความแข็งแรง กระปรี้กระเปร่ามีความสุขทั้งกายและใจ โดยเหตุนี้อิสลามจึงใช้ให้มุสลิมรับประทานอาหาร และเครื่องดื่มที่ดีเป็นที่อนุมัติ (หะลาล) ห้ามรับประทานอาหารเครื่องดื่มที่ต้องห้าม(หะรอม) และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ซากสัตว์ที่ตายเอง สุรา ยาเสพติด นอกจากนี้สิ่งที่เป็นกรรมสิทธิ์ หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การรับผิดชอบ เช่น ทรัพย์สิน ตระกูล สามี ภรรยา พ่อแม่ จำเป็นต้องเอาใจใส่ดูแลเขาเหล่านั้นด้วย

2) ความซื่อสัตย์ต่ออัลลอฮ์ จำเป็นที่มุสลิมผู้ปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ จะต้องซื่อสัตย์ต่อคำปฏิญาณของเขา คือจะต้องเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์องค์เดียว และจะต้องปฏิบัติในสิ่งที่พระองค์ทรงใช้ และละเว้นในสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อหน้าที่ตรงต่อความเป็นจริง และไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงาน ทั้งตนเองและผู้อื่นดูแลรักษาสิ่งที่ถูกฝากไว้ การมีความซื่อสัตย์ มีความนับถือตนเอง ไม่หลอกลวงไม่สุจริตในการสอบไล่อายุต่อการทำผิด ไม่คิดคดต่อผู้อื่นทำตามข้อตกลงไว้กับครู ไม่ลักขโมยตรงต่อเวลา รับผิดชอบหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จปฏิบัติตามคำสอนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม รักษากฎระเบียบของสังคมและหน่วยงาน ไม่กระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม

2.1.4 คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด

ความหมายของความประหยัด

ความประหยัดมีความสอดคล้องกับคำในภาษาอาหรับว่า อิกตีศอด (اقتصاد) หมายถึง อัลวัฏฏ (الوسط) หมายถึงการเป็นกลางอยู่ตรงกลางระหว่างสองสิ่ง โดยนัยทางความหมายแล้วหมายถึงสภาวะของความสมดุลระหว่างความฟุ่มเฟือยหรือความสละสลวยกับความตระหนี่ ซึ่งก็หมายถึงความพอดีในการจ่ายทรัพย์สิน

การประหยัด เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสังคมทุกชนชาติ เพราะถ้าประชาชนในทุกระดับ เศรษฐกิจสังคม รู้จักใช้จ่ายทรัพย์สินของตนอย่างมีประสิทธิภาพ สังคมและประเทศชาติก็จะมี เศรษฐกิจดี มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ทำให้มีผู้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ประหยัด ได้หลากหลาย ดังนี้

สุภัทรา เสงวาณิชย์ (2541 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประหยัด หมายถึง ปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ตามการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประชาชนในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นอยู่ในบ้าน ที่ทำงาน โรงเรียน การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา เป็นต้น

กรมวิชาการ (2542 : 29-30) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความประหยัดและอดออม หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีการวางแผนใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ วางแผนการเบิกจ่าย จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน ดัดแปลงของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ ดัดแปลงของเหลือใช้ เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ทิ้งขว้าง ในสิ่งที่มีอยู่ใช้เท่าที่จำเป็นให้เกิดประโยชน์ทุกๆ ส่วน และไม่ทิ้งขว้างโดยเปล่าประโยชน์ ดูแลรักษาให้คงสภาพ ดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่ให้คงสภาพสมบูรณ์ เพื่อการใช้งานที่ยาวนานที่สุด

รังสรรค์ หนองสองห้อง (2542 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประหยัด การประหยัดไม่ใช่ การตระหนี่ถี่เหนียว แต่หมายถึงการรู้จักใช้เงินหรือทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

พงศ์จิรา สิ้นพยัคฆ์ (2542 : 60) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประหยัด การออม หมายถึง การลดการบริโภคในปัจจุบันเพื่อสามารถบริโภคในอนาคตได้มากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การประหยัดหรือการออมคือการบริโภคอย่างฉลาด รู้จักบริโภคเศรษฐกิจทรัพย์ในปริมาณที่พอดีกับความต้องการหรือความจำเป็นจริงๆ จึงมีผลให้มีรายได้เหลือเก็บเป็นเงินออมเพื่อการใช้จ่ายในอนาคตได้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542 : 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายเงินหรือสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ตามความจำเป็นหรือความต้องการอย่างมีเหตุผล โดยยึดหลักความพอดีและเหมาะสม คือ พยายามใช้ให้น้อยที่สุดแต่คุ้มค่า และได้ประโยชน์มากที่สุด

ภัทรพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ (2545 : 36) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประหยัด หมายถึง การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ รวมทั้งรู้จักใช้ทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประหยัดยั้งยั้งระมัดระวัง เช่น ประหยัดปาก ประหยัดคำ ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ

รัฐชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สินและทรัพยากรทั้งส่วนตัวและส่วนรวมตามความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่ามากที่สุด การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สิน หรือทรัพยากรที่พึงสงวนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมถึงการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพฐานะและความเป็นอยู่แห่งตน

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2550:14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความประหยัด หมายถึง การรู้จักออมทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมรู้จักประมาณตนในการใช้จ่าย 4 ในการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

กนกวรรณ ภิญโญศรี (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความประหยัด หมายถึง การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน ส่งของแต่พอควรพอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความประหยัด หมายถึงการรู้จักยับยั้ง วางแผนในการใช้เงิน ระมัดระวัง ใช้สิ่งต่างๆ พอดีกับความจำเป็นให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสม ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินของอย่างคุ้มค่า รักษาไว้ให้มิใช้ไต่ยาวนาน รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ ประโยชน์ของการประหยัด

รัฐชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547 : 50) ได้กล่าวถึงการประหยัด เป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ในสังคมของชนชาติที่ถือว่าเป็นอารยชน เพราะถ้าทุกคนในประเทศชาติรักการใช้จ่ายทรัพย์สิน ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วน สังคมและประเทศชาตินั้นจะมีเศรษฐกิจดี มีความเป็น ปึกแผ่นมั่นคง ปัจจุบันคนไทยเกือบทั้งประเทศกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่า จะมีโครงการให้ความช่วยเหลือจากสถาบันและหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชน แต่แนวทาง เหล่านั้นก็ยังไม่เพียงพอที่จะบำบัดทุกข์ของประชาชนได้ เพราะวิกฤตที่เกิดขึ้นนี้รุนแรงมาก อย่างไรก็ตามหลายฝ่ายก็เชื่อว่า พลังความร่วมมือรวมใจจากประชากรที่มีคุณภาพจะช่วยนำพาประเทศชาติ ให้รอดพ้นจากวิกฤตครั้งนี้ไปได้ด้วยเหตุผลนี้การพัฒนาคุณภาพของประชากร จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และคุณธรรมที่เอื้อต่อการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจก็คือพฤติกรรมประหยัดดังนี้

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 (สำนักพระราชเลขานุการ. 2526 : 3) ที่พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสวันขึ้นปีใหม่เมื่อปีพุทธศักราช 2503 ความว่า ข้าพเจ้าใคร่จะได้กล่าวถึงความสำคัญของการประหยัด ซึ่งรัฐบาลได้ชักชวนให้แต่ละคนปฏิบัติคงจะได้ตระหนักอยู่ทั่วกันแล้วว่า การใช้จ่ายโดยการประหยัดนั้นจะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์ พูนสุขของผู้ประหยัดเองและครอบครัว ช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัด ดังกล่าวนี้จะมีผลดีไม่เฉพาะกับผู้ประหยัดเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติอันขึ้นอยู่กับ ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนพลเมือง ถ้าแต่ละคนทำการประหยัดและช่วยผดุงฐานะของตนเอง เป็นส่วนรวม

รัฐชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547 : 51) ได้กล่าวว่า จากกระแสพระราชดำรัสที่พระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติกันแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ยังทรง เป็นผู้ดำเนินการประหยัดคือทรงดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่กำลังเป็นอยู่ จะทรง ใช้ของ แพงแค่ไหนก็ได้แต่พระองค์กลับไม่ทรงทำเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น รถพระที่นั่งทรงใช้อยู่น้อยกว่า 10 ปี แล้วไม่ทรงต้องการเปลี่ยนฉลองพระองค์ปีแล้วปีเล่าก็จะทรงอยู่ในลักษณะนั้น ฉลองพระบาทก็ทรงใช้ของที่ผลิตในประเทศ นาฬิกาที่ทรงใช้ก็อยู่นาน ราคาไม่เท่าไร หรืออย่าง การเสวยก็เช่นกัน เสวยโดยไม่เคยปรุงแต่งรสชาติและทรงไม่เคยบ่นว่าอร่อยหรือไม่อร่อย เครื่องใช้ ทุกอย่างของพระองค์นั้น ทรงใช้อย่างประหยัด ทรงเป็นผู้ดำเนินการประหยัดอย่างแท้จริง ทรงใช้ ชีวิตส่วนพระองค์อย่างเรียบง่าย”จะเห็นได้ว่า จากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวแสดงให้เห็นว่า พระองค์ท่านให้ความสำคัญกับพฤติกรรมประหยัดมาก ดังนั้น ประชาชน ชาวไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนช่วงวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ สมควรที่จะนำแนวทางของ พระองค์มาประพฤติปฏิบัติตน ให้เป็นนิสัย ซึ่งหากปฏิบัติตามแล้วก็จะได้รับผลประโยชน์ของการประหยัดคือ ทำให้ตั้งตัวได้ มีฐานะ มั่นคง เป็นคนมีระเบียบในการดำรงชีวิต ทำให้ครอบครัวมั่นคง ไม่เดือดร้อนประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง และเศรษฐกิจของประเทศชาติมีความมั่นคง

สรุปแล้วจะเห็นว่า พฤติกรรมการประหยัดมีความสำคัญมากในทุกยุคทุกสมัยนั้น นักเรียน ในช่วงวัยรุ่นทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันประหยัด ซึ่งจะช่วยนำไปสู่ความสมบูรณ์ พูนสุขของตนเองและครอบครัว กล่าวคือ เมื่อนักเรียนรู้จักการใช้จ่ายเงิน สิ่งของเครื่องใช้และ ทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นของส่วนตนและส่วนรวมนั้นจนเป็นนิสัยเกิดพฤติกรรมการประหยัด ขึ้น ตั้งแต่ยังเยาว์วัย ทำให้มีเงินเก็บเงินสะสมไว้ใช้ในอนาคต มีสิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติ

ใช้ได้ยาวนานเป็นการช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้าทั้งของตนเองและครอบครัว เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตจะเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ

คุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมการประหยัด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร ตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ ประโยชน์ของการประหยัด ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ดังนี้

ชาตรี ศิริสวัสดิ์ (2541 : 13) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีการกระทำให้เกิดการประหยัดว่าควรมีลักษณะดังนี้ คือ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายไม่แปรเปลี่ยนไปตามแฟชั่นใช้จ่ายเงินจำนวนนี้อยู่ของตนให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดก่อนใช้จ่ายและจ่ายเท่าที่จำเป็นเสมอไม่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยแต่ก็มีได้ตระหนักถึงเหนียวจนเกินสมควรแก่เหตุรู้จักใช้ดูแลและบำรุงทรัพย์สินของเครื่องใช้ทั้งของตนและของส่วนรวมมีการวางแผนใช้จ่ายให้รอบคอบโดยมีสัดส่วนและรู้จักมีความคิดเพิ่มพูนทรัพย์สินด้วยการแบ่งเก็บหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดนั้นจะเป็นผู้ที่รู้จักวางแผนและคิดก่อนที่จะใช้จ่ายเงินสิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุดไม่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยมีการดูแลและบำรุงทรัพย์สินของเครื่องใช้ทั้งของตนและของส่วนรวมให้ใช้ได้ยาวนาน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ดังนี้

อานันท์ ปันยารชุน (2541 : 11) กล่าวว่าถึงเวลาที่คนไทยทั้งชาติควรรับรู้ต่อปัญหาเศรษฐกิจและหันหน้าร่วมกันแก้ไขปัญหาไปด้วยกันเพราะที่ผ่านมาสังคมไทยใช้จ่ายแบบเกินตัวต่อไปนี้ทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนควรหันมาปรับปรุงและพัฒนาระบบพื้นฐานความเป็นอยู่อย่างเข้มแข็งลดความฟุ่มเฟือยและควรเดินไปพร้อมกันในลักษณะที่ตนเองเป็นนายของตัวเอง

จากแนวคิดตามที่ได้กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่าพฤติกรรมการประหยัดนั้นเป็นผลส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เฉพาะเรื่องซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกเจตคติความเชื่อถือค่านิยมและความพร้อมในการปฏิบัติที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการประหยัดในประชาชนทุกคนควรจะมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องมีการปลูกฝังและฝึกฝนตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็กๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาเด็กวัยนี้ผู้สอนจะต้องให้ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถที่จะประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

จนเป็นนิสัยในการดำเนินชีวิตประจำวันจึงจะเกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจอันจะเป็นผลดีต่อตนเอง
ครอบครัวต่อเนื่องไปตลอดจนถึงสังคมและประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แนวทางการสร้างเสริมพฤติกรรมการประหยัด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างเสริม
พฤติกรรมการประหยัด ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ดังนี้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2542 : 50-51) เสนอแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรม
ประหยัดว่าบุคคลควรมีการปฏิบัติดังนี้

1. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
2. มีความพอดีในการบริโภค ละเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถ
3. ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
4. คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย และใช้เท่าที่จำเป็น
5. ไม่ใช่จ่ายสุลุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยหรือตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไป
6. จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้เท่าที่จำเป็น
7. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
8. รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์ทั้งของตนเองและของส่วนรวม
9. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควรจากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการประหยัดนั้น พอสรุปได้ว่าบุคคลต้องมีการพัฒนาการประหยัดอันได้แก่
ประหยัดน้ำประหยัดทรัพย์สินเงินทอง ประหยัดไฟฟ้าเวลาสิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติทั้ง
ส่วนตนและส่วนรวมรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ของตนแล้วซึ่งหาก
ประพฤติปฏิบัติได้จนเกิดเป็นนิสัยย่อมจะเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของตนเองครอบครัวและประเทศชาติ
ทั้งในปัจจุบันและอนาคตข้างหน้า

ประเภทของความประหยัด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประเภทของการประหยัด
ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ดังนี้

กองวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ (2542 : 19) ได้แบ่งประเภทของการประหยัดออกเป็น
ประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์เงินทองที่มีอยู่หรือที่หามาได้ ในทางที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวตามความจำเป็นอย่างแท้จริง สามารถปลูกฝังได้ได้แก่แบ่งทรัพย์ออกเป็นสัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดีเลือกซื้อหาสิ่งของหรือเครื่องใช้ตามควรแก่ฐานะไม่เที่ยวเตร่ในสถานต่างๆ ละทิ้งค่านิยมที่ไม่ดี เช่น ใช้จ่ายของราคาแพงๆ นิยมใช้ของมาจากต่างประเทศ

2. การประหยัดเวลา หมายถึง การที่รู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุดโดยไม่ปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ได้แก่ รู้จักแบ่งเวลา ให้เป็นสัดส่วนและใช้เวลาให้ถูกต้อง พยายามใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ไม่ทำให้คนอื่น เสียเวลาเพราะตัวเราเป็นต้นเหตุ

3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ เช่น ดิน นา อากาศ แร่ธาตุ ต้นไม้ เป็นต้น ที่มีอยู่ตามธรรมชาติโดยสามารถ ใช้ประโยชน์ในทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าต่อตนเองและสังคม ได้แก่ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าไม่ทำลายทรัพยากรให้เสียหายต้องถือว่าเป็นเจ้าของร่วมกันควรหาเพิ่มหรือสร้างขึ้นมาทดแทนส่วนที่เสียหาย

สรุปได้ว่า ประหยัด คือการ พฤติกรรมที่นักเรียนพึงมี ได้แก่ การรู้จักเก็บออมเงินใช้ทรัพย์สิ้น รู้จักใช้สิ่งของแต่พอควร รู้จักการประหยัด ดัดแปลงของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้เวลาว่าง โดยใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อทำบุญชื้อรายรับรายจ่ายอย่างระมัดระวังและใช้ตามความจำเป็น

2.1.5 คุณธรรมจริยธรรมด้านมีวินัย

ความหมายของความเป็นวินัย

ความหมาย วินัย ในอิสลาม ซึ่งตรงกับคำในภาษาอาหรับหลายคำด้วยกัน เช่นอัลอิติฮาม **امتنان** อัลอินติฮอม **انتظام** และอัลอิฎิบาฏ **انضباط** บรรดานักวิชาการอิสลามได้ให้ความหมายอย่างหลากหลายตามที่ซัยคฺ อาติล อิบน์ มุฮัมมัด อาล अबดุลอาลี ได้รวบรวมไว้ ดังนี้

1. วินัย หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและอย่างต่อเนื่องซึ่งจะครอบคลุมทั้งที่เกี่ยวข้องกับศาสนบัญญัติ (ชะรีอะฮฺ) และทั่วไป

2. วินัย หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของความยำเกรงความชอบธรรมและความดีงามพร้อมกันมีความตระหนักในการสำนึกผิด กลับตัวกลับใจทันทีเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น

3. วินัย หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอยึดหลักศาสนบัญญัติ (ชารีอะฮฺ) ยึดมั่นในความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีและดำเนินตามแนวทางที่เที่ยงตรงจากความหมายต่างๆ ของ วินัย ในอิสลามข้างต้น จะเห็นได้ว่าสามารถนำมาสรุปร่วมกันและมีความหมายดังนี้การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักคำสอนของคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษโดยเคร่งครัดและอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของความชอบธรรม และความดีงาม

ความมีวินัย หมายถึง การยึดมั่นในหลักการอันเป็นข้อปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมตามเกณฑ์ข้อบังคับในแต่ละสถานะอันจะทำให้ตนให้เป็นคนปกติที่เคารพต่อกฎเกณฑ์และกติกามารยาทในทางสังคม เป็นการควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม

กรมวิชาการ (2544 : 17) ได้ให้ความหมาย วินัย หมายถึง กฎระเบียบข้อตกลงที่สังคมกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บุคคลประพฤติเพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขความมีวินัยเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. วินัยที่เกิดจากสังคมภายนอก หรือผู้อื่นเป็นผู้ควบคุมให้มีวินัย เป็นการกระทำตามกฎระเบียบข้อบังคับ โดยได้รับการแนะนำ ชี้แนะ บอกรู้ว่า สิ่ง หรือบังคับเพื่อให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมในสังคม การแนะนำบอกรู้ว่าอย่างมีเหตุผลช่วยให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างจริงจังนำไปสู่ความเคยชินที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของจริยธรรมที่จะนำไปสู่การมีวินัยในตนเองเรียกว่า วินัยภายนอก

2. วินัยที่เกิดจากบุคคลผู้นั้นควบคุมให้เกิดวินัยเป็นการตัดสินใจและเลือกกระทำด้วยความสมัครใจของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความเคยชินที่มีความรู้สึกนึกคิดความเชื่อหรือจริยธรรมในการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบเพื่อแก้ปัญหาของส่วนรวมซึ่งนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

กรมวิชาการ (2544 : 58) ให้แนวคิดว่าการสร้างวินัยให้ได้ผลต้องใช้ระบบสัมพันธ์ขององค์รวม คือ 1) ด้านพฤติกรรม คือ ให้พฤติกรรมดีด้วยความเคยชิน 2) ด้านจิตใจ คือ มีความสุขความพึงพอใจในการทำงานพฤติกรรมนั้น 3) ด้านปัญญา คือ มีความสุขความเข้าใจเหตุผลเห็นคุณค่าของการกระทำ จะสนับสนุนให้จิตใจต้องการทำพฤติกรรมนั้นๆมากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2541 : 2) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เห็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุขความสำเร็จโดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตนรู้จักควบคุมตนเอง

ธน วุฒิเกียรติไพบุลย์ (2542 : 11) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อปฏิบัติและข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติตามอาจทำให้เกิดความเสียหายหรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นเหตุให้ทำความผิดและถูกลงโทษในที่สุด

วสัน ปุ่นผล (2542 : 7) กล่าวไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมเพื่อให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์พฤติกรรมและผลของการกระทำซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

สุทธิดา รักษาจันทร์ (2550 : 13) กล่าวไว้ว่า ระเบียบวินัยเป็นกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักให้คนปฏิบัติและควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม จุดประสงค์ คือ ให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดังนั้นระเบียบวินัยในโรงเรียนจึง หมายถึง กฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการควบคุมและส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนเพื่อความสงบสุขของโรงเรียน และเพื่อพัฒนานิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้น และติดตัวเด็กตลอดไป

นีอมพร เสน่ห์ธรรมศิริ (2551) ได้ให้ความหมายของความมีวินัย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งปฏิบัติตามกติกาหรือข้อตกลงของสังคมที่ตนอาศัยอยู่เพื่อความสงบสุขและเป็นไปด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน ด้วยความเอาใจใส่ รู้ว่าสิ่งใดดี ควรทำ สิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำ โดยคำนึงถึงผลดี และผลเสียที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

เกียรติสุดา นาตุม (2551) ได้ให้ความหมายความมีวินัย หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ประพฤติปฏิบัติในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน ที่อยู่อาศัยและโรงเรียน รวมถึงการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

สุทิวรธรรม ตันตริจนาวรงค์ และศศิกายจัน ทิวสุรธรรม (2552 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการให้ความสำคัญความเคารพการยอมรับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย ค่านิยมที่ดี ตลอดจนจารีตประเพณีของสังคมรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน เคารพกฎหมายและสิทธิของผู้อื่น

สมสุตา ผู้พัฒนา (2553 : 43) ให้ความหมายไว้ว่า ความมีวินัย หมายถึง นิสัยใฝ่ทำดีที่สถานศึกษาเอกชนพึงฝึกให้เกิดขึ้นผู้เรียนจนเป็นนิสัยก็คือนิสัยมีวินัยคือมีปรกติปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและของสังคมความมีวินัยที่ต้องฝึกมี 4 เรื่อง คือ วินัยความสะอาด วินัยการเรียน วินัยการแต่งกาย และวินัยตรงต่อเวลา

สถาพร จำรัสเลิศลักษณ์ (2555 : 24) ให้ความหมายไว้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้นความตรงต่อเวลาการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้งกาย วาจา และความคิด

สรุปได้ว่า วินัยนักเรียน หมายถึง ความประพฤติของนักเรียน โดยนักเรียนปฏิบัติ ตามคำสั่งหรือระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการให้นักเรียนรู้จักการควบคุม ตนเอง ข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเกิดความสนดีสุขแก่สมาชิกในโรงเรียน

หลักฐานที่สนับสนุนการมีวินัย

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

هود 112

เจ้าจงอยู่ในความเที่ยงธรรมเช่นที่ถูกบัญชาและผู้ที่ยออุโทษแก่เจ้า
และพวกท่านอย่าได้ละเมิดแท้จริงพระองค์ทรงรู้เห็นสิ่งที่พวกท่านกระทำ

(ซูเราะฮฮุด อายะฮที่ 112)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ

6 فصلت

จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด ฉันก็คือสามัญชนเยี่ยงพวกท่าน แต่ได้มีวะฮียแก่ฉันว่า
พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้นจงมุ่งตรงสู่พระองค์เถิด
และจงขอภัยต่อพระองค์และความวิบัติจึงมีแต่บรรดาผู้ตั้งภาคี

(ซูเราะฮฟูศลีต อายะฮที่ 6)

คำว่า الاستقامة (อัลอิสติกอมาฮฺ) หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด อย่างต่อเนื่อง หรืออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในอายะฮ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ทรงกำชับให้มนุษย์ดำรงไว้ซึ่งการมีวินัยในการดำเนินชีวิตในทุกๆด้าน

ความสำคัญของความมีวินัย

การสร้างวินัยในชีวิตและการทำงานมีความจำเป็นและสำคัญเพราะการมีวินัยเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง สิ่งที่จะช่วยให้คนเรามีวินัยที่ดีงามมีหลายลักษณะ ได้แก่ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมสิ่งเหล่านี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมกฎระเบียบและหลักคำสอนของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการออกนอกกรอบกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษ ในโลกอาคิเราะฮ์ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าว

لن تجتمع ائمتي على ضلالة , فعليكن بلجماعة , فاءن يدالله على الجماعة

اءجرجه الطراني 13625

ความว่า ประชาชาติของฉันจะไม่รวมตัวกันอยู่ในการหลงทางอย่างเด็ดขาด

ดังนั้นพวกท่านทั้งหลายจงรวมกลุ่มกันเถิดเพราะความช่วยเหลือจะเกิดขึ้นกับ

การรวมกลุ่ม

(บันทึกโดย อัญญาะบะรอญีย์ หะดีษที่ 13623)

จากตัวบทหะดีษทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่าอิสลามได้กำหนดกรอบและขอบเขต ในการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยให้ใช้ชีวิตในลักษณะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มไม่อนุญาตให้แยกตัวปลีกวิเวกอยู่คนเดียว ดังนั้น ทุกคนจึงควรตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการมีวินัยในการร่วมกันเป็นกลุ่ม สังคมหรือชุมชน โดยยึดกฎระเบียบของอัลกุรอานและหะดีษ และกติกาสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักการของอิสลาม

คุณค่าของวินัยนั้นช่วยให้กลุ่มคนหรือสังคมต่างๆ อยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข ซึ่งวินัยไม่ได้หมายถึง กฎเกณฑ์ หรือระเบียบข้อบังคับ ในกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่ยังหมายถึง กฎเกณฑ์ หรือระเบียบวินัยในตนเองด้วย กลุ่มสังคมใดที่มีสมาชิกที่มีวินัยในตนเองมาก วินัยในสังคมนั้นก็อาจไม่จำเป็นที่จะต้องสร้างมากนัก เพราะทุกคนในสังคมจะมีความรับผิดชอบสูงและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขไม่เบียดเบียนกัน และมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างดี จุดมุ่งหมายของวินัยทั้งหลายนั้นมิใช่การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นแนวทางที่ผู้ใหญ่ต้องการ แต่จุดมุ่งหมายที่

แท้จริงของวินัย คือ เพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะกระทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง มิใช่จากสิ่งแวดล้อมหรือการบังคับบัญชา วินัยที่ดีเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวเองมากกว่าแรงบังคับจากภายนอก คือ ความมีวินัยในตนเองประโยชน์ความมีวินัยในตนเอง

1. ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
3. ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
4. ช่วยเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าให้ตนเอง
5. ช่วยให้ครูและนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน
6. ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1) การมีวินัยต่อ (ผู้ทรงบริสุทธ์และสูงส่งยิ่ง) และนบี อัลลอฮฺ ได้ตรัสไว้

فَإِذَا قُضِيَتْكُمْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

النساء 103

ความว่า ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จจากการละหมาดแล้วก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺ ทั้งในสภาพยืนและนั่งและในสภาพนอนเอกเขนกของพวกเจ้าครั้นเมื่อพวกเจ้าปลอดภัยแล้วก็จงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด แท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย

(ซูเราะฮฺอันนิซาอ อายะฮฺที่ 103)

จากอายะฮฺข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามุสลิมจะต้องมีวินัยในการรักษาเวลาละหมาดซึ่งเป็นการถวายเป็นความจงรักภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ อย่างครบถ้วนทั้งห้าเวลาเมื่อใดที่เข้าเวลาละหมาดแล้วจะต้องรีบไปยังมัสยิดหรือสถานที่ละหมาดเพื่อทำการละหมาดการรักษาเวลาละหมาดนั้นนอกจากจะเป็นการสร้างวินัยต่อแล้วยังเป็นการสร้างวินัยให้แก่ตนเองในเรื่องการรักษาเวลาและตรงต่อด้วยเช่นกัน ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

فعلیکم بسنتي وسنة الخلفاء المهديين الراشدين تمسكوا بها وعضوا عليها
بالنواجذ واياکم ومحدثات الامور

اءخره ابن حبان 5

ความว่าพวกท่านทั้งหลายจงยึดแนวทางของฉันและแนวทางของบรรดาผู้นำที่มา
ทำหน้าที่แทนฉัน และจงยึดอย่างเคร่งครัดและกตมันไว้ด้วยพันธกรรมและจลหลี
ห่างจากสิ่งที่อุปโลกน์ขึ้นมาใหม่ทั้งหลาย

(บันทึกโดยอิบนุอับบาน หะดีษที่ 5)

2) การมีวินัยต่อตนเองการสร้างวินัยให้ตนเองหรือวินัยที่พึงปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นมี
ดังนี้ การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่พึงยึดถือเป็นอันดับแรกทั้งนี้เพราะ
เวลาเป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัว และยึดเป็นตัวกำหนดความมีประสิทธิภาพของตนเองไว้ เพราะส่วนมาก
แล้วคนที่มีความสำเร็จในชีวิตมักจะเป็นคนที่ยึดถือเรื่องตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญอัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ

العصر 2-1

ความว่า ขอสาบานด้วยกาลเวลา แท้จริงมนุษย์นั้น อยู่ในกาขาดทุน

(ซูเราะฮ์ อัลอัสร อายะฮ์ที่ 1-2)

อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

النحل 91

ความว่า และพวกเจ้าจงปฏิบัติให้ครบตามพันธสัญญาของอัลลอฮ์ เมื่อพวกเจ้าได้ให้
สัญญาไว้ และพวกเจ้าอย่าได้ทำลายคำสาบานหลังจากได้ยืนยันมัน และแน่นอน
พวกเจ้าได้ตั้งอัลลอฮ์เป็นพยานแก่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้า
กระทำ

(ซูเราะฮ์ อันนะหุล อายะฮ์ที่ 91)

จากอายะฮ์อัลกรุอานข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอิสลามได้ให้ความสำคัญกับเวลามาก และตอก
ย้ำว่า มนุษย์ส่วนใหญ่อยู่ในความขาดทุน เนื่องจากไม่ให้ความสำคัญกับเวลา และการรักษาสัญญาที่
ได้ตกลงกันระหว่างคู่สัญญา ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน เพราะถ้าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดสัญญา
แล้ว ก็หมายถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับอีกฝ่ายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มีความเพียรพยายามในการ

ทำงาน หมายถึง การไม่ย่อท้อ ท้อถอย และล้มเลิกก่อนที่ผลของงานจะสำเร็จ มีความอดทน อดกลั้น ต่ออุปสรรคทั้งปวงอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

46 الانفال

ความว่าและจงเชื่อฟังอัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์เถิดและจงอย่าขัดแย้งกันจำ ทำให้พวกเจ้าย่อท้อ และทำให้ความเข้มแข็งของพวกเจ้าหมดไปและจงอดทนเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับผู้ที่อดทนทั้งหลาย

(ซูเราะฮ์ อัลอันฟาล อายะฮ์ที่ 46)

อัลลอฮ์ ได้ตรัสอีกว่า

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

155 البقرة

ความว่า และแน่นอน เราจะทดลองพวกเจ้าด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากความกลัว และความหิวและด้วยความสูญเสีย(อย่างใดอย่างหนึ่ง)จากทรัพย์สินสมบัติชีวิตและพืชผล และเจ้าจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้อดทนเถิด

(ซูเราะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์ที่ 155)

ความกล้าหาญอย่างมีเหตุผลถือเป็นลักษณะของผู้ที่มีวินัยเนื่องจากการปกป้องสิ่งที่ถูกต้อง และการห้ามปรามสิ่งที่ผิดจะนำพาสังคมให้เกิดความสงบสุขได้อย่างยั่งยืนมีความมุ่งมั่นในการดำรงชีวิตอย่างจริงจังและจริงใจอัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

77 القصص

ความว่าและจงแสวงหาสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานแก่เจ้าเพื่อปรโลกและอย่าลืมส่วน ของเจ้าแห่งโลกนี้ และจงทำความดีเสมือนกับที่อัลลอฮ์ได้ทรงทำความดีแก่เจ้าและ อย่าแสวงหาความเสียหายในแผ่นดิน แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงโปรดบรรดาผู้บ่อน ทำลาย

(ซูเราะฮ์อัลเกาะศอศ อายะฮ์ที่ 77)

การใช้ชีวิตของผู้ที่มีวินัยจะมีความแตกต่างจากคนทั่วไปเพราะว่าคน ที่มีวินัย เขาจะสามารถจัดการบริหารการทำงานในทางโลกนี้และการทำงานหรืออิบาดะฮ์เพื่อเป็นเสบียงในวันอาคีเราะฮ์ได้อย่างสมดุลตามที่อัลกรุอานและหะดีษได้บัญญัติไว้รู้จักวางแผนในการทำงานการทำงานทุกอย่างจะต้องมีการวางแผนอย่างเป้าหมายและถูกต้องตามวัตถุประสงค์อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

يوسف 108

ความว่า จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด “นี่คือแนวทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮ์อย่างประจักษ์แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉัน และมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ฉันมิได้อยู่ในหมู่ตั้งภาคี”

(ซูเราะฮ์ยูนุส อายะฮ์ที่ 108)

การวางแผนในการทำงานเป็นกลุ่มจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสรรตำแหน่งระหว่างผู้นำและผู้ตามพร้อมกับกำหนดระเบียบข้อบังคับและทิศทางหรือเป้าหมายในการทำงานอย่างเดี่ยวชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดวินัยในการทำงานอย่างประสิทธิภาพรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ตรัสว่า

المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده

أُخْرَجَ بِالْمُسْلِمِ : 171

ความว่า มุสลิม คือผู้ที่ทำให้มุสลิมปลอดภัยจากลิ้นและมือ

(บันทึกโดยมุสลิม หะดีษที่ 171)

การคุ้มครองสิทธิเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งทั้งสิทธิส่วนบุคคลสิทธิของสมาชิกในครอบครัวสิทธิของสังคมและสิทธิของชนต่างศาสนาหากทุกคนสามารถรักษาและให้ความคุ้มครองสิทธิต่างๆ เหล่านี้ได้แน่นอนสังคมก็จะสันติสุขมีสัจจะยืนหยัดในหลักการที่ถูกต้อง ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ตรัสว่า

عليكم بالصدق فإن الصدق يهدي إلى البر وإن البر يهدي إلى الجنة

أخرجه البخاري : 5743

ความว่า ท่านทั้งหลายต้องยึดมั่นในความสัจจริง เพราะความสัจจริงจะนำพาท่านไปยังความดีทั้งหลาย และความดีทั้งหลายก็จะนพาไปสู่สวนสวรรค์

(บันทึกโดยอัลบุคอรี หะดีษที่ 5743)

หะดีษบทนี้ได้ยืนยันว่าผู้ที่ยึดมั่นการพูดแต่ความจริงไม่พูดเท็จไม่หลอกลวงไม่กลับกลอกผู้อื่น จะนำพาเขาไปสู่ความดีงาม และเขาก็จะได้เข้าสวรรค์ในโลกหน้าอย่างแน่นอนอนเครพและปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

46 الانفال

ความว่า และจงเชื่อฟังอัลลอฮ์และร่อซูลของพระองค์เถิด และจงอย่าขัดแย้งกันจำ ทำให้พวกเจ้าย่อท้อและทำให้ความเข้มแข็งของพวกเจ้าหมดไปและจงอดทนเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับผู้ที่อดทนทั้งหลาย

(ซูเราะฮ์อัลอันฟาละอายะฮ์ที่ 46)

อิสลามถือว่าการจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ และร่อซูลเป็นข้อบังคับสูงสุดต้องปฏิบัติตามและฝ่าฝืนมิได้ ผู้ใดที่ฝ่าฝืนถือว่ามีความผิดที่ร้ายแรงทั้งทางโลกนี้และโลกหน้าด้วยประหัตดอดอมไม่ใช้จ่าย ฟุ่มเฟือยและไม่สร้างหนี้สินอัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا

67 الفرقان

และบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขาใช้จ่าย พวกเขาก็ไม่สุรุ่ยสุร่าย และไม่ตระหนี่ และระหว่างทั้งสองสภาพนั้น พวกเขาอยู่สายกลาง

(ซูเราะฮ์อัลฟุรกอน อายะฮ์ที่ 67)

การใช้ชีวิตอยู่บนทางสายกลางหรือความพอดีความพอเพียงเป็นแนวทางที่อิสลามได้กำชับ และส่งเสริมเพื่อมิให้มนุษย์ลุ่มหลงกับวัตถุมากเกินไปกลายเป็นคนวัตถุนิยม และในที่สุดชีวิตก็จะมีแต่ความวุ่นวายไม่จบไม่สิ้น

1) ยึดมั่นในศาสนาไม่กระทำการใดๆ ที่ผิดต่อศีลธรรมและจรรยาบรรณ อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

103 البقرة

ความว่า และหากว่า เขาเหล่านั้นศรัทธา และเกรงกลัวแล้ว แน่แน่นอน ผลานิสงส์ ณ ที่อัลลอฮ์นั้นย่อมดีกว่า หากพวกเขารู้

(ซูเราะฮ์อัลบาเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 103)

ศาสนาอิสลามคือวิถีชีวิตของมุสลิม นับตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิตมุสลิมจะปฏิบัติ ละเว้น หรือฝ่าฝืนหลักคำสอนของอิสลามมิได้จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความมีวินัย คือ การปฏิบัติข้อบังคับ ข้อปฏิบัติเพื่อให้อยู่ในระเบียบแบบแผน วินัยต่อตนเองเป็นพฤติกรรมในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆที่ได้มีการวางไว้

อิติมา จักรเพชร (2544 : 9) แบ่งวินัยเป็น 2 ประเภท คือ

1. วินัยในตนเอง (Self-discipline) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้วก็จะลดปัญหาในด้านการปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างมาก โรงเรียนไม่จำเป็นต้องออกข้อบังคับระเบียบและควบคุมให้มากมายการปกครองก็จะสะดวกสบายเพราะนักเรียนจะรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้อย่างสะดวกสบายรู้จักความรับผิดชอบปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ

2. วินัยเพื่อส่วนร่วมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) หมายถึง วินัยที่ออกมาจากอำนาจภายนอกเพื่อบังคับให้ส่วนร่วมปฏิบัติตามให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นวินัยส่วนร่วมนี้จะต้องเป็นกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกลางๆ ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ เช่น วินัยในการแต่งกาย

ดังนั้นวินัยจึงเป็นรูปแบบของการฝึกฝนเพื่อให้คนได้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของหน่วยงานซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งโดยการควบคุมและสร้างเสริมพฤติกรรมของคนในหน่วยงานนั้นๆ วินัยนักเรียนจึงหมายถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียนทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของสังคมและเพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีบุคลิกภาพเหมาะสมตามที่สังคมต้องการ

สรุปได้ว่า ความมีวินัย คือ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักการปฏิบัติ ตรงต่อเวลา และควบคุมพฤติกรรม ไม่หนีเรียน ตั้งใจเรียน เติร์มอุปกรณ์การเรียน อย่างครบถ้วนปฏิบัติตามข้อตกลง มีจุดประสงค์เพื่อให้คนในสังคมปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและพบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สวงศ์ กิตติสทโธ (บำเพ็ญพงษ์) (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารของผู้บริหารโรงเรียนและครู ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูจำนวน 522 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open Form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน t-test (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้าน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีทัศนะการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีทัศนะการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน ไม่แตกต่างกัน
4. ผลจากการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เห็นว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจะประสบผลสำเร็จได้นั้นทุกคนควรมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครอง

รวมทั้งบริบทแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การจัดห้องการมีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันรวมทั้งมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ดี สามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ทองพล ภูสุม (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วยผู้วิจัยครูโรงเรียนแกดำวิทยาคาร จำนวน 24 ครู นักเรียน 341 คน และผู้ปกครองนักเรียน 319 คน ในปีการศึกษา 2552 มีขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 สสำรวจสภาพปัจจุบันระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรดังกล่าว ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร ระยะที่ 2 พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551ของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวงจรรคุณภาพขอเดมมิ่ง และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระยะที่ 3 สสำรวจระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรดังกล่าว เพื่อเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่าสภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร พบว่าพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนจากการประเมินครู ผู้ปกครองนักเรียน และตัวนักเรียนเอง อยู่ในระดับปฏิบัติการปานกลางจากการสอบถาม การสัมภาษณ์และครูผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2551 ของนักเรียนพบว่า ระดับพฤติกรรมยังไม่เป็นไปตามความต้องการของคณะครูและผู้ปกครอง หลังจากได้พัฒนาโดยใช้กระบวนการวงจรรคุณภาพเดมมิ่ง และการปฏิบัติการมีส่วนร่วม ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพิ่มขึ้นจากก่อนการพัฒนาในทุกด้านนั่นคือ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมในแต่ละด้าน ก่อนการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยจากครู 3.50 ผู้ปกครอง 3.49 และนักเรียน 3.69 หลังจากการพัฒนา พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย จากครู 4.49 ผู้ปกครอง 4.48 และนักเรียน 4.49

ไพฑูณ ไชยะคม (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยสหเวชการบริหารธุรกิจแขวงสะหวันนะเขตประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ด้านความขยัน ในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในรายวิชาต่างๆ เน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้หลายๆแหล่ง ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตแต่นักศึกษาส่วนมากไม่สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้นใช้เวลากิจกรรมอื่น

ประภาส ละราศี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาไถ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกิดพัฒนาการด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจเพิ่มมากขึ้น

ดวงกมล ตันกิติภิญโญ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้ชีวิตของนักเรียนมีความเหมาะสมมากในด้านการคบเพื่อน ส่วนการได้รับการเลี้ยงดู การมีวัฒนธรรมย่อยที่ดี และบุคลิกภาพที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ด้านขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีน้ำใจและ รักษาสิ่งแวดล้อมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความมีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

นฤดี ดุลารักษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันตาราชาประชาอุทิศ ในอำเภอเกาะลันตา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันตาราชาประชาอุทิศ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี ในกรอบคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ นักเรียนมีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ดังนี้ ความขยัน นักเรียนช่วยผู้ปกครองก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน ความประหยัด นักเรียนไม่ทำลายทรัพย์สินส่วนร่วม ความซื่อสัตย์ นักเรียนขออนุญาตผู้ปกครองก่อนหยิบเงินไปใช้ ความมีวินัย นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกระเบียบของโรงเรียน ความสุภาพ นักเรียนแต่งกายสุภาพ

เรียบร้อยฤดูกาลทะเล ความสะอาด นักเรียนอาบน้ำและแปรงฟันทุกเช้า ความสามัคคี นักเรียนไม่พูดจาวาก่ล่าวผู้อื่นด้วยความโกรธ ความมีน้ำใจ นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นตามโอกาส

พิศมัย เทียนทอง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าผลจากการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงดีขึ้น และผลการปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่านักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทั้งด้านกายและวาจา ระดับมาก

พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2558) พบว่าผลการวิจัย 1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นนักเรียนต่อการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความกตัญญู ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัด และด้านความเมตตา ตามลำดับ

พรนิกา จันทร์และคณะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นดังนี้ 1.1 ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียนประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและความมีวินัย 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และสอดแทรกหรือบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกวิชา อาจารย์ ผู้บริหารควรแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา 1.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาเป็นประจำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจและตามความสามารถของนักเรียน 1.4 ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ คุณธรรมที่ต้องปลูกฝัง คือ ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ

สุทธิดา รักษาจันทร์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านมีระเบียบวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านความมีวินัย ในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR)

วันชัย ปานจันทร์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านความมีวินัย 2 ด้านความรับผิดชอบ 3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4 ด้านความเสียสละ 5 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6 ด้านการเข้าใจผู้อื่น และ 7 ด้านการเข้าใจโลก พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบและความเสียสละ ซึ่งมีการเสริมสร้างมากที่สุดอยู่ในระดับเท่าๆกันรองลงมาเป็นด้านความซื่อสัตย์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การเข้าใจผู้อื่นและการเข้าใจโลกตามลำดับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยมีแผนวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบแผนการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การสร้างเครื่องมือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานีโดยแบ่งเป็น ผู้บริหารจำนวน 198 คน และครูผู้สอนจำนวน 5,294 คน มี 65 โรงเรียน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2559 แยกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน แสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรผู้บริหารสถานศึกษาครูและผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	โรงเรียน			ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก		
1. ปะนาเระ	2	1	2	15	429
2. เมือง	3	3	3	27	864
3. ยะหริ่ง	1	1	2	12	266
4. หนองจิก	-	5	-	15	461
5. โคกโพธิ์	1	3	4	24	587

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	โรงเรียน			ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก		
6. ยะรัง	2	2	5	27	542
7. มายอ	1	4	5	30	526
8. แม่ลาน	-	-	1	3	29
9. พงษ์ยางแดง	-	2	2	12	252
10. ไม้แก่น	-	-	1	3	18
11. สายบุรี	2	5	2	27	1,320
12. กะพ้อ	-	-	-	-	-
รวม	12	26	27	198	5,294
รวมทั้งหมด		65		198	5,294

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ โรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี (2559)

3.1.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเอกชนในจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน ครูผู้สอนจำนวน 357 คนและโรงเรียนจำนวน 56 โรงเรียน (ดูรายชื่อโรงเรียนในภาพผนวก)

ดังปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน

ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970 อ้างใน ชีวรุณี เกษกุล, 2543)

ตารางที่ 2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
ขนาดใหญ่	39	2,353	32	327
ขนาดกลาง	78	2,049	63	322
ขนาดเล็ก	81	892	66	265
รวม	198	5,294	161	357

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบเป็นเครื่องมือในการศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อการกระทำหรือการแสดงออกของครูในด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ตามความคิดเห็นครู จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด ด้านมีวินัย

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ ระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยการกำหนดระดับความ

คิดเห็นการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมสถานศึกษาในแต่ละด้าน ของระดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

3.3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นแบบปลายเปิดเขียน แสดงความคิดเห็นให้สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน

3.4 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1. การศึกษาเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 8 ด้านตามคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน 2554 พร้อมทั้งทำการสังเคราะห์จากคำขวัญวันเด็ก 30 ปี ย้อนหลัง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.4.2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ และสรุปแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จำนวน 1 ชุด ชุดละ 3 ตอน

3.4.3. พัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถามเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

3.4.4. เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3.4.5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อความคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับ

โครงสร้างและหัวข้อรวมทั้งเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยคำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ตามวิธีการของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton 1978 : 34 อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์ 2549 : 70) โดยกำหนดการให้ คะแนนจาก

- +1 ถ้าเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเชิงเนื้อหาที่ระบุไว้
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเชิงเนื้อหาที่ระบุไว้
- 1 ถ้าเห็นว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้

เมื่อได้รับผลการพิจารณาแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ข้อความที่ผ่านเกณฑ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพและถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.4.6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขข้อความแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้จำนวน 30 ราย

3.4.7. นำแบบสอบถามจากข้อ ๖ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach 1974pp. 202 – 204 อ้างถึงในชูศรี วงศ์รัตน์ 2549 : 76)

3.4.8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นที่มีความสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.3. ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.5.4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ส่วนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีโดยขอหนังสือจากสำนักงานเลขาธิการวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขออนุญาตในการสัมภาษณ์โดยการนัดหมายวันที่จะสัมภาษณ์จากนั้นผู้วิจัยได้ถอดเทปบทสัมภาษณ์และนำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้วิจัยจะแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

3.6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วหาค่าร้อยละ

3.6.2 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

3.6.3 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดย คำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีวิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกันแล้วหาค่าความถี่เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 การทดสอบเอฟ (f-test) (t-test)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิจัยเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยมีเนื้อหาสาระรายละเอียดดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

T แทน สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)

F แทน สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม (F-test)

P-value แทน ความน่าจะเป็นสำหรับของค่านัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 484 คน โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 127 คน จากทั้งหมด 56 โรงเรียน รวมประชากรกลุ่มที่ 1 เป็น 127 คน ประชากรได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ

96.8 และไม่ส่งคืน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 กลุ่มที่ 2 เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 357 คน จากทั้งหมด 56 โรงเรียน รวมประชากรกลุ่มที่ 2 เป็น 357 คน ประชากรได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 และไม่ส่งคืน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 รวมประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 429 คน คิดเป็นร้อยละ 88.6

2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดปัตตานี จำนวน 56 โรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	192	44.7
หญิง	238	55.3
รวม	430	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	105	24.4
30 - 40 ปี	150	34.9
41 - 50 ปี	133	30.9
มากกว่า 50 ปี	42	9.8
รวม	430	100
3.ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	4.7
ปริญญาตรี	309	71.9
ปริญญาโท	87	20.2
ปริญญาเอก	14	3.3
รวม	430	100

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 - 5 ปี	113	26.3
6 - 10 ปี	81	18.8
11 - 15 ปี	81	18.8
16 - 20 ปี	102	23.7
20 ปีขึ้นไป	53	12.3
รวม	430	100
5. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	177	41.2
ขนาดกลาง	95	22.1
ขนาดใหญ่	158	36.7
รวม	430	100

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 56 โรงเรียน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวน 56 โรงเรียน เพศชายมีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 เพศหญิงมีจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3

บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 อายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 อายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 71.9 ระดับปริญญาโท มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ระดับปริญญาเอก มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 1-5 ปี มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 6-10 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-15 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 16- 20 ปี มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ทำงานในโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก มีจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 ขนาดกลางมีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 ขนาดใหญ่มีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดปัตตานี

1.ระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านประหยัดและด้านความมีวินัย ซึ่งวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวม ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกรายแบบและผลเฉลี่ยรวม

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.99	.80	มาก
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.09	.78	มาก
3. ด้านความประหยัด	4.03	.82	มาก
4. ด้านความมีวินัย	3.99	.81	มาก
ผลเฉลี่ยรวม	4.02	.79	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D = .79) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความซื่อสัตย์มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .78) รองลงมา คือ ด้านความประหยัด คือ ($\bar{X} = 4.03$, S.D = .82) ด้านความขยัน ($\bar{X} = 3.99$, S.D = .80) ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.99$, S.D = .81) ตามลำดับ

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความขยัน ผลปรากฏดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความขยัน จำแนกเป็นรายแบบและผลเฉลี่ยรวม

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
ก. ด้านความขยัน			
1.นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน	4.51	.72	มากที่สุด
2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับเพื่อนเสมอ	4.49	.69	มาก
3. นักเรียนเป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย	4.10	.72	มาก
4. นักเรียนมีความมุ่งมั่น และขยันในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	3.99	.78	มาก
5. นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.01	.76	มาก
6. นักเรียนไม่ท้อถอย กล้าเผชิญกับอุปสรรค	3.90	.78	มาก
7. นักเรียนรู้จักใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ	3.87	.80	มาก
8. นักเรียนไม่นั่งเฉยให้เวลาว่างไปโดยเปล่าประโยชน์	3.87	.80	มาก
9. นักเรียนทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้า	3.74	.90	มาก
10. นักเรียนมาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี	3.97	.86	มาก
11. นักเรียนมีความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่องในการศึกษาเล่าเรียน	3.92	.81	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
12. นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกในทางสร้างสรรค์	3.87	.86	มาก
13. นักเรียนหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	3.80	.87	มาก
14. นักเรียนเป็นคนเอาใจใส่หน้าที่การงาน ส่งการบ้านทุกครั้ง	3.80	.84	มาก
ผลเฉลี่ยรวม	3.99	.80	มาก

จากตารางที่ 3 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความขยันโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.99$, S.D= .80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D= .72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.74$, S.D=.90)

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความซื่อสัตย์ ผลปรากฏดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความซื่อสัตย์ จำแนกเป็นรายแบบและผลเฉลี่ยรวม

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
ข. ด้านความซื่อสัตย์			
15. นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ไม่คดโกง	4.35	.80	มาก
16. นักเรียนดูแล รักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี	4.35	.78	มาก
17. นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ	4.21	.79	มาก
18. นักเรียนไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน	4.19	.76	มาก
19. นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู	4.13	.77	มาก
20. นักเรียนไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงาน	4.07	.73	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับ การปฏิบัติ
ข. ด้านความซื่อสัตย์ (ต่อ)			
21. นักเรียนมาถึงโรงเรียนทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ	4.03	.73	มาก
22. นักเรียนเข้าห้องเรียนทันต่อเวลา	4.02	.74	มาก
23. เมื่อนักเรียนตั้งใจที่จะเรียนให้ดีขึ้นนักเรียนก็จะปฏิบัติตามนั้น อย่างเคร่งครัด	3.99	.75	มาก
24. เมื่อครูมอบหมายให้ทำงานนักเรียนจะตั้งใจปฏิบัติจนประสบ ความสำเร็จ	4.00	.79	มาก
25. นักเรียนทำงานตามเวลาที่ตกลงไว้กับครู โดยไม่กลับบ้านก่อน	3.95	.79	มาก
26. นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.00	.80	มาก
27. นักเรียนไม่แอบดูคำตอบของเพื่อน แม้ว่าจะทำข้อสอบไม่ได้	3.94	.82	มาก
ผลเฉลี่ยรวม	4.09	.78	มาก

จากตารางที่ 4 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.09$, $S.D=0.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนดูแล รักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $S.D=0.78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนไม่แอบดูคำตอบของเพื่อน แม้ว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ ($\bar{X} = 3.94$, $S.D=0.82$)

1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดปัตตานี ในด้านความประหยัด ผลปรากฏดังตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความประหยัด จำแนกเป็นรายแบบและผลเฉลี่ยรวม

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
ค. ด้านความประหยัด			
28. นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด	4.17	.80	มาก
29. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.11	.81	มาก
30. นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ฯลฯ อย่างคุ้มค่า	4.13	.80	มาก
31. นักเรียนเห็นเพื่อนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย นักเรียนจะคอยเตือนเสมอ	4.07	.80	มาก
32. นักเรียนจะควบคุมการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรับ-จ่ายอย่างเหมาะสม	3.90	.90	มาก
33. นักเรียนตัดแปลงของเหลือใช้ที่มี เพื่อให้เกิดประโยชน์	3.95	.82	มาก
34. นักเรียนจะใช้สิ่งของทุกอย่างอย่างระมัดระวังและใช้ตามความจำเป็น	3.99	.81	มาก
35. นักเรียนจะคอยตักเตือนเพื่อนให้ประหยัดไฟฟ้า	3.98	.84	มาก
36. นักเรียนมีเงินกลับบ้านโดยใส่กระปุกออมสิน อยู่เสมอ	3.99	.88	มาก
ผลเฉลี่ยรวม	4.03	.82	มาก

จากตารางที่ 5 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความประหยัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.03$, S.D=.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D=.80) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนจะควบคุมการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรับ-จ่ายอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.90$, S.D=.90)

1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความมีวินัย ผลปรากฏดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความมีวินัย จำแนกเป็นรายแบบและผลเฉลยรวม

การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
ง. ด้านความมีวินัย			
37. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี	4.17	.79	มาก
38. นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและการเรียน	4.18	.74	มาก
39. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของครอบครัว	4.04	.78	มาก
40. นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนดทุกครั้ง	3.95	.82	มาก
41. นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆของโรงเรียน	4.00	.77	มาก
42. นักเรียนแสดงความเคารพก่อน-หลังเข้าพบครูทุกครั้งโดยไม่ต้องสั่ง	4.01	.86	มาก
43. นักเรียนเข้าห้องเรียนทันตามเวลาเริ่มเรียนรายวิชาสม่ำเสมอ	4.00	.84	มาก
44. นักเรียนจะเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาเรียนอย่างครบถ้วน	3.78	.86	มาก
45. นักเรียนยื่นเข้าคิวหรือต่อแถวทุกครั้งเมื่อเข้ารับบริการต่างๆ	3.75	.88	มาก
ผลรวมเฉลี่ย	3.99	.81	มาก

จากตารางที่ 6 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ในด้านความมีวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.99$, $S.D=.81$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, $S.D=.74$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนยื่นเข้าคิวหรือต่อแถวทุกครั้งเมื่อเข้ารับบริการต่างๆ ($\bar{X}=3.75$, $S.D=.88$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

1 การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวมปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ดังนี้

การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	เพศ				T-test	P-value
	ชาย (N=192)		หญิง (N=238)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านความซื่อสัตย์	4.08	.64	3.92	.62	2.6	.10
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.16	.59	4.05	.58	2.0	.05
3. ด้านความประหยัด	4.16	.74	3.94	.70	3.2	.00**
4. ด้านความมีวินัย	4.10	.56	3.89	.64	3.6	.00**
ผลเฉลี่ยรวม	4.13	.63	3.95	.64	2.85	.04

P=<.05

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ได้แก่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์

2.2 การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวมปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ ดังนี้

การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	อายุ								F- test	P- value.
	ต่ำกว่า 30 ปี (N=105)		30-40 ปี (N=150)		41-50 ปี (N=133)		มากกว่า 50 ปี (N=42)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.72	.64	3.95	.57	4.20	.63	4.16	.62	13.3	.00**
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.03	.57	4.02	.62	4.23	.53	4.14	.56	3.8	.01*
3. ด้านความประหยัด	3.93	.68	3.98	.82	4.16	.66	4.14	.63	2.5	.06
4. ด้านความมีวินัย	3.86	.62	3.91	.63	4.11	.59	4.13	.57	4.9	.00**
ผลเฉลี่ยรวม	3.89	.63	3.97	.66	4.18	.60	4.14	.60	6.13	.02

$P < .05$, $P < .01$

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ อายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 31-40 ปี และ 30-40 ปี กับ 41-50 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความประหยัด ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตารางที่

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความขยัน เป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
	\bar{x}	3.72	3.95	4.20	4.16
ต่ำกว่า 30 ปี	3.72		-.23*	-.48	-.44
31-40 ปี	3.95			-.24*	-.20
41-50 ปี	4.20				
มากกว่า 50 ปี	4.16				

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความขยัน เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 2 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีอายุต่ำกว่า 30ปี กับ 31-40ปี และ 31-40 ปี กับ 41-50 ปี

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
	\bar{x}	4.03	4.02	4.23	4.14
ต่ำกว่า 30 ปี	4.03		-.01	-.20*	-.11
31-40 ปี	4.02			-.21*	-.12
41-50 ปี	4.23				-.08
มากกว่า 50 ปี	4.14				

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 2 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีอายุต่ำกว่า 30ปีกับ 31-40ปี และ 31-40 ปี กับ 41-50 ปี

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีความมีวินัย เป็นรายคู่

อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี มากกว่า 50ปี				
	\bar{x}	3.86	3.91	4.11	4.13
ต่ำกว่า 30 ปี	3.86		-0.05	-0.25*	-0.27
31-40 ปี	3.91			-0.20	-0.21
41-50 ปี	4.11				-0.02
มากกว่า 50 ปี	4.13				

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีความมีวินัย เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีอายุต่ำกว่า 30ปีกับ 41-50 ปี

2.3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวมปรากฏผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	ระดับการศึกษา								F- test	P valu e
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=20)		ปริญญาตรี (N=309)		ปริญญาโท (N=87)		ปริญญาเอก (N=14)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.63	.65	3.90	.61	4.34	.58	4.45	.47	16.9	.00
2. ด้านความซื่อสัตย์	3.78	.83	4.04	.59	4.34	.45	4.35	.41	9.3	.00
3. ด้านความประหยัด	3.56	.71	3.97	.75	4.30	.53	4.57	.52	10.7	.00
4. ด้านความมีวินัย	3.69	.55	3.90	.63	4.28	.46	4.37	.53	12.9	.00
ผลเฉลี่ยรวม	3.67	.69	3.95	.65	4.32	.51	4.44	.48	12.45	.00

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 คู่

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่

จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความขยัน เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ต่ำต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	\bar{x} 3.63	3.90	4.34	4.45
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.63	-27	-.71*	-.82*
ปริญญาตรี	3.90		-.99*	-.54
ปริญญาโท	4.34			-.10
ปริญญาเอก	4.45			

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความขยัน เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 3 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาเอก และปริญญาตรีกับปริญญาโท

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ต่ำต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
	\bar{x}	3.78	4.04	4.34	4.35
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.78		.26	-.56*	-.57*
ปริญญาตรี	4.04			-.30*	-.30
ปริญญาโท	4.34				.01
ปริญญาเอก	4.35				

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 3 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาเอก และปริญญาตรีกับปริญญาโท

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความประหยัด เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ต่ำต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
	\bar{x}	3.56	3.97	4.30	4.57
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.56		-.41	-.74*	-.10*
ปริญญาตรี	3.97			-.32*	-.59*
ปริญญาโท	4.30				.27
ปริญญาเอก	4.57				

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความประหยัด เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 4 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาเอก และปริญญาตรีกับปริญญาโท และปริญญาตรีกับปริญญาเอก

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
	\bar{x}	3.69	3.90	4.28	4.37
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.69		-0.20	-0.58*	-0.67*
ปริญญาตรี	3.90			-0.37*	-0.46*
ปริญญาโท	4.28				.09
ปริญญาเอก	4.37				

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 4 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาเอก และปริญญาตรีกับปริญญาโท และปริญญาตรีกับปริญญาเอก

2.4 การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวมปรากฏผลดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน										f- test	P- valu e
	1-5 ปี (N=113)		6-10 ปี (N=81)		11-15 ปี (N=81)		16-20 ปี (N=102)		20ปีขึ้นไป (N=53)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านความขยัน	3.72	.66	3.99	.55	3.95	.55	4.23	.66	4.19	.56	10.8	.00**
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.00	.62	4.06	.53	3.99	.61	4.28	.53	4.20	.57	4.16	.00**
3. ด้านความประหยัด	3.89	.74	3.98	.83	4.00	.72	4.17	.65	4.24	.56	3.35	.01**
4. ด้านความมีวินัย	3.85	.68	3.93	.63	3.91	.53	4.14	.62	4.16	.52	4.53	.00**
ผลเฉลี่ยรวม	3.87	.68	3.99	.64	3.96	.60	4.21	.62	4.20	.55	5.71	.01

$P < .01$

จากตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความประหยัด และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความขยัน เป็นรายคู่

ประสบการณ์	ค่า 1-5 ปี					
	\bar{x}	3.72	3.99	3.95	4.23	4.19
1-5 ปี	3.72		-.27	-.23	-.50*	-.47*
6-10 ปี	3.99			.04	-.23	-.20
11-15ปี	3.95				-.27	-.23
16-20 ปี	4.23					-.03
20ปีขึ้นไป	4.19					

จากตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความขยัน เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 3 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี กับ 16-20 ปี และ 1-5 ปี กับ 20ปีขึ้นไป และ 6-10 ปี กับ 11-15ปี

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่

ประสบการณ์	ค่า 1-5 ปี					
	\bar{x}	3.72	3.99	3.95	4.23	4.19
1-5 ปี	3.72		-.05	-.01	-.26	-.20
6-10 ปี	3.99			-.06	-.21	-.14
11-15ปี	3.95				-.27*	-.21
16-20 ปี	4.23					-.07
20ปีขึ้นไป	4.19					

จากตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความขยัน เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 11-15ปี กับ 16-20 ปี

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความประหยัด เป็นรายคู่

ประสบการณ์	ตามตัวแปรด้านความความประหยัด					
	\bar{x}	ต่ำ1-5ปี	6-10 ปี	11-15ปี	16-20 ปี	20ปีขึ้นไป
		3.85	3.93	3.91	4.14	4.16
1-5 ปี	3.85		-10	-10	-29	-35
6-10 ปี	3.93			-01	-19	-25
11-15ปี	3.91				-17	-24
16-20 ปี	4.14					-06
20ปีขึ้นไป	4.16					

จากตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความประหยัด เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย เป็นรายคู่

ประสบการณ์	ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย					
	\bar{x}	ต่ำ1-5 ปี	6-10 ปี	11-15ปี	16-20 ปี	20ปีขึ้นไป
		3.85	3.93	3.91	4.14	4.16
1-5 ปี	3.85		-08	-06	-29*	-30
6-10 ปี	3.93			-22	-20	-22
11-15ปี	3.91				-02	-24
16-20 ปี	4.14					-02
20ปีขึ้นไป	4.16					

จากตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความความมีวินัย เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 มี 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 1-5ปี กับ 16-20 ปี

2.5 การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายด้านและผลเฉลี่ยรวมปรากฏผลดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	ขนาดของโรงเรียน						F-test	P- value
	ขนาดเล็ก (N=177)		ขนาดกลาง (N=95)		ขนาดใหญ่ (N=158)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.95	.69	4.10	.65	3.98	.56	1.64	.19
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.02	.65	4.22	.56	4.11	.52	3.57	.03*
3. ด้านความประหยัด	3.95	.71	4.14	.71	4.08	.74	2.50	.08
4. ด้านความมีวินัย	3.91	.63	4.21	.54	3.92	.62	8.85	.00**
ผลเฉลี่ยรวม	3.96	.67	4.17	.62	4.02	.61	4.14	.075

$P < .01$, $P < .05$

จากตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ได้แก่ เมื่อทดสอบคู่ที่ต่างกัน พบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ ด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	\bar{x}	4.02	4.22	4.11
ขนาดเล็ก	4.02		-.20*	-.09*
ขนาดกลาง	4.22			.11
ขนาดใหญ่	4.11			

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่าคู่ที่ต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีวินัย เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	\bar{x}	3.91	4.21	3.92
ขนาดเล็ก	3.91		-.30	-.01
ขนาดกลาง	4.21			.29
ขนาดใหญ่	3.92			

จากตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรด้านความมีวินัย เป็นรายคู่ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี แจกแจงตามความถี่มีผลปรากฏดังตารางข้างล่างนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี แจกแจงตามความถี่มีผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 27 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	ความถี่
ด้านความขยัน	
1 ควรสอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของความขยันในด้านการละหมาด	5
2 ครูต้องเป็นแบบอย่างของนักเรียนโดยการขยันเข้าสอนให้ตรงเวลา และแนะนำนักเรียนให้ขยันในทุกๆด้าน	2
3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่สูงงานไม่ทอดทิ้ง และกล้าเผชิญกับอุปสรรคให้มากยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ชอบความสบาย และกลัวความผิดพลาด	2
4 ครูควรปลุกฝังนักเรียนในเรื่องความขยัน เช่น เน้นการทำเวรประจำวัน	1
5 ครูต้องตระหนักนักเรียน ในเรื่องความขยันเนื่องจากนักเรียนมีความขยันเฉพาะวิชาที่ตนชอบ	1
6 ควรจะฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าให้เป็น และไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์	1
7 นักเรียนควรได้รับการปลุกฝังในเรื่องความขยันมาตั้งแต่เล็กๆไม่ใช่เริ่มที่โรงเรียนเท่านั้น สถาบันควรอบรมคร่อมีผลมากที่สุด	
8 ทำตัวชีวิตการมาโรงเรียนของแต่ละชั้นเรียน	1
9 สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กเกิดความขยันในการเรียน	1
ด้านความซื่อสัตย์	
1 ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความบริสุทธิ์ใจ	4
2 ควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์	2
3 ครูควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้านความซื่อสัตย์ เช่น เรื่องคอลีฟะห์	3
4 ควรจะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและคนในสังคม	2
5 นักเรียนควรมีความลึกซึ้ง ในเรื่องของศาสนา หมายถึงยึดมั่นในข้อผิด ถูกตามหลักศาสนา	2
6 เข้มงวดเรื่องการลอกงานลอกการบ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง	1

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ด้านความประหยัด		
1	ครูต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำ กระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก	4
2	รณรงค์การออมในชั้นเรียน	4
3	นักเรียนควรใช้สิ่งของที่มีความจำเป็น และควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2
4	รณรงค์การพกพาอาหารจากบ้านมาทานมื้อเที่ยงที่โรงเรียน	2
5	นักเรียนจะยังขาดวินัยด้านตรงต่อเวลา แต่ระเบียบวินัยของโรงเรียนจะปฏิบัติ ได้อย่างดี	1
6	นำสมุดที่ใช้แล้วที่สามารถใช้ได้มาใช้ใหม่	1
ด้านความมีวินัย		
1	ครูควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ	6
2	การแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักศาสนา	3
3	ควรมีการควบคุมดูแลนักเรียนในขณะที่เข้ารับบริการต่างๆ เพื่อรักษาความเป็น ระเบียบและเพื่อเป็นการฝึกวินัยให้กับนักเรียน	2
4	เน้นให้ครูประจำชั้นเป็นบุคคลตัวอย่างให้นักเรียนเห็นและได้สังเกตในการ ประพฤติปฏิบัติของครู	2
5	ครูควรเน้นการจัดวางร่องเท้าให้เป็นระเบียบ	2
6	นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่นความสำเร็จ	1

จากตารางที่ 27 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี สรุปลำดับความถี่แต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความขยัน มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม
นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มากที่สุด คือ ครูควรสอนให้ตระหนักถึง
ความสำคัญของความขยันในด้านการละหมาด ร่องลงมา คือ ครูต้องเป็นแบบอย่างของนักเรียนโดย
การขยันเข้าสอนให้ตรงเวลา และแนะนำนักเรียนให้ขยันในทุกๆด้าน และครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สู้งาน ไม่ท้อถอย และกล้าเผชิญกับอุปสรรคให้มาก
ยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ชอบความสบาย และกลัวความผิดพลาด

2. ด้านความซื่อสัตย์ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มากที่สุด คือ ปฏิบัติศาสนกิจโดยมีความบริสุทธิ์ใจ รองลงมา คือ ครูควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้านความซื่อสัตย์ เช่น เรื่องคอลีฟะห์

3. ด้านความประหยัด มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มากที่สุด คือ ครูต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก รองลงมา คือ งดรงค์การออมในชั้นเรียน

4. ด้านความมีวินัย มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มากที่สุด คือ ครูควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ รองลงมา คือ การแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎและหลักศาสนา

4.5 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในแต่ละด้านตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยแยกแต่ละด้านดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีซึ่งได้สัมภาษณ์รายบุคคล ได้ใช้วิธีการการวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันตามกรอบการวิจัยที่ใช้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ปรากฏดังรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านความขยัน

การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็มานะทำงานสำเร็จ เมื่อมีเวลาก็ดูใช้เวลานั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตนโดยอ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“การที่นักเรียนตั้งใจฟังครูสอนไม่ฟังชาน หรือนั่งหลับ แม้เลิกเรียนกลับบ้านก็เอาใจใส่ ทบทวนบทเรียนที่เรียน คอยหมั่นตรวจตราว่า ครูสั่งให้ทำการบ้านอะไรบ้าง ตั้งใจทำงานที่ครูสั่งให้ เรียบร้อย นักเรียนที่เอาใจใส่ต่อการศึกษาเล่าเรียนเช่นนี้ จะเรียนหนังสือได้ดี ไม่ย่อท้อแม้บางครั้ง บทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่าง ก็มานะจนสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตนโดยอ่านหนังสือศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนทุกวัน และเตรียมตัวศึกษาบทเรียนที่เรียนมาล่วงหน้าทุกครั้งเมื่อมีปัญหา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 15 มกราคม 2561)

ความขยันหมั่นเพียรไม่ว่าจะเป็นความขยันหมั่นเพียรชนิดใดย่อมจะทำให้ผู้นั้นบรรลุผล สำเร็จแต่ความขยันขันแข็งดังกล่าวมานี้ควรจะมีจุดหมายแห่งชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย เพราะการมี จุดมุ่งหมายแห่งชีวิตนั้นจะทำให้พลังแห่งความขยันขันแข็งมีความรุนแรงขึ้น การขยันขันแข็งที่ดีนั้น ควรจะเป็นความขยันขันแข็งทั้งเฉพาะหน้าและอนาคตไปพร้อมๆกัน ความขยันขันแข็งที่เกิดจากการ ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นมีอิทธิพล ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“นักเรียนต้องอดทนต่อการทำงาน นักเรียนต้องทำงานให้เต็มความสามารถที่สุดด้วย การใช้ วิจารณ์ญาณให้รอบคอบ อย่าเลือกงาน งานหนักต้องเอา งานเบาต้องสู้ อย่าหลีกเลี่ยง จงตั้งหน้าตั้ง ตาทำมันเถิด เพราะความขยันได้เป็นเครื่องพิสูจน์โดยแน่ชัดว่า ได้สร้างความเป็นมหาบุรุษและเศรษฐี ของโลกมาแล้วทั้งปัจจุบันและอนาคต”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 15 มกราคม 2561)

แนวปฏิบัติตนเองเพื่อให้เป็นคนมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ผู้เรียนจะต้อง รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม มีการจัดเวลาสำหรับอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน ขณะเดียวกันควรมีเวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วย เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรม หารายได้ระหว่างเรียน ฯลฯ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพและช่วย พัฒนาในด้านต่างๆทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การเคร่งเครียดแต่เฉพาะการเรียน จะช่วยพัฒนา แต่เฉพาะสมอง ส่วนอื่นๆไม่ได้รับการพัฒนา ดังที่มักเรียกว่าเป็นคนสมองโต ตัวลีบ แต่ ขณะเดียวกันก็ไม่ควรทุ่มเทต่อกิจกรรมต่างๆมากเกินไปหรือไม่ก็มุ่มมานะดูหนังสือเฉพาะแต่เวลาใกล้ สอบ ดังนั้นจึงควรรู้จักวางแผนตัวเองให้ดี เพื่อจะได้เป็นคนมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่า เรียน ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“การตั้งเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายไว้ชัดเจนทำให้เกิดความกระตือรือร้นและเพียรพยายามที่จะก้าวไปสู่จุดมุ่งหมาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 28 มกราคม 2561)

ดังนั้นจึงมีความสำคัญและความจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบ ต้องมีความขยันช่วยงานของสังคมและชุมชนไม่ทำตัวเป็นส่วนเกินของสังคม ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางวัตถุและจิตใจ อีกทั้งยังให้มีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อจะให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิตสามารถสร้างฐานะได้มั่นคงได้ จำเป็นจะต้องมีหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต เช่น พยายามศึกษาหรือแบบอย่างปฏิบัติตามจากผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 4 กุมภาพันธ์ 2561)

2. ด้านความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความซื่อสัตย์ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่น่าคบหาสมาคม เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด โดยปกติแล้วผู้ที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์จะมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านส่วนตัว การประกอบอาชีพ การสังคม ดังนั้นนักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์อยู่เสมอ ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“นักเรียนต้องทำทุกอย่างด้วยความจริงใจ ไม่หน้าไหว้หลังหลอก ต่อหน้าทำอย่างหนึ่งลับหลังทำอีกอย่างหนึ่ง ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 15 มกราคม 2561)

การดำเนินชีวิตในสังคม ความซื่อสัตย์เป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น การที่นักเรียนจะมีความซื่อสัตย์ ครูจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์อย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์ว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง แล้วทำอย่างไร ครูจึงจะเป็นกัลยาณมิตรที่จะนำพาเด็กๆ ให้เป็นคนที่เป็นที่ถูกต้อง ทำจริง เป็นคนจริงใจ เป็นคนตรง ซื่อสัตย์ เป็นที่เชื่อถือ เคารพนับถือของคนอื่น และเป็นผู้ที่เคารพนับถือตัวเองได้ คือ การฝึกฝนให้เด็กสามารถพึ่งตนเองได้ในทางสติปัญญา ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมเป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไปและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ใครๆก็อยากคบด้วย ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ก็จะไม่เจรญู กล้าพูด กล้าทำอย่างเปิดเผย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 15 มกราคม 2561)

แม้ว่าการปลูกฝังความซื่อสัตย์จะเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายก็ตาม ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยังคงเป็นของโรงเรียนและสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านอย่างมีดุลยภาพ ต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะทางจิตใจ ประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังพัฒนาให้เกิดกับเด็กทุกคน แต่การพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ก็ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางด้านปัญญา คือ ความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทางร่างกายและสังคมด้วยเช่นเดียวกัน ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ความซื่อสัตย์เป็นต้นตอ และรากเหง้าของปัญหาหลาย ๆ อย่างถ้าคนของเราเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ปัญหาหลายอย่างจะไม่เกิด หรือเกิดก็ไม่มาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 28 มกราคม 2561)

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องคิดปลูกฝังค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ให้กับทุกคน ทั้งชาติ ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย คนรวยหรือคนจน ไม่ว่าจะประชาชนหรือข้าราชการ เพื่อให้ เป็นพื้นฐานความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ไม่ใช่เพียงข้าราชการเท่านั้นที่ต้องมีความซื่อสัตย์ คนไทยทุกคน ต้องมีความซื่อสัตย์ด้วย และควรปลูกฝังตั้งแต่ที่บ้านและโรงเรียน ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ผู้บริหารเป็นทั้งครูและเป็นต้นแบบที่เด็กจะดูแบบอย่างเป็นพิเศษ และยังเป็นต้นแบบให้กับครู เป็นผู้ดูแลครูอื่น ๆ ให้เป็นต้นแบบที่เหมาะสมด้วย ผู้บริหารจึงเป็นต้นแบบและมีบทบาทที่สำคัญมากที่สุดในการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 4 กุมภาพันธ์ 2561)

3. ด้านความประหยัด

การประหยัด การออมคือการบริโภคอย่างฉลาด รู้จักบริโภคเศรษฐกิจทรัพย์ในปริมาณที่พอดีกับความต้องการหรือจำเป็นจริงๆ จึงมีผลให้มีรายได้เหลือเก็บเป็นเงินออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตได้ ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“การรู้จักใช้ทรัพย์สินและทรัพยากรทั้งส่วนตัวและส่วนรวมตามความจำเป็น ทำให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 15 มกราคม 2561)

การประหยัดความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่แปรเปลี่ยนไปตามแฟชั่น ใช้จ่ายเงินจำนวนน้อยของตนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คิดก่อนใช้จ่ายและจ่ายเท่าที่จำเป็นเสมอ ไม่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“เสริมสร้างคุณค่า ประโยชน์ของทรัพย์สินที่มีในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 15 มกราคม 2561)

เช่นเดียวกับผู้เชี่ยวชาญอีกท่านได้กล่าวว่า

“ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดนั้นจะเป็นผู้ที่รู้จักวางแผนและคิดก่อนที่จะใช้จ่ายเงิน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 28 มกราคม 2561)

พฤติกรรมการประหยัดนั้นเป็นผลส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เฉพาะเรื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเจตคติ ความเชื่อถือ ค่านิยมและความพร้อมในการปฏิบัติที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ดังที่ ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“การประหยัดและอดออมเป็นหัวใจของการตั้งหลักตั้งฐานให้มั่นคง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 4 กุมภาพันธ์ 2561)

4. ด้านความมีวินัย

กฎระเบียบ ข้อบังคับที่วางไว้เพื่อให้บุคคลปฏิบัติตามเมื่อปฏิบัติตามแล้วก็จะเกิด ความสงบสุข เช่นการอยู่ที่โรงเรียนก็ต้องปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเพื่อให้เกิดระเบียบ วินัย ถ้าอยู่ในสถานที่ต่างๆก็ต้องปฏิบัติตามกฎของสถานที่นั้นอย่างเคร่งครัด เราทุกคนจำเป็นที่จะต้องมีความวินัย เพื่อที่จะให้สังคมของเราดูน่าอยู่ยิ่งขึ้น คนที่เคารพกฎระเบียบในสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

และให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งในสังคมของเราสมัยนี้ หากคนที่มีความวินัยได้น้อยมาก นอกจากการที่เรามีระเบียบวินัยแล้วเราต้องรู้จักกาลเทศะ มีความซื่อสัตย์ กตัญญูรู้คุณนี้แหละถึงจะเรียกว่าการเป็นเด็กดี ดังที่ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“การอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามอำเภอใจ ความขัดแย้งและลักลั่นก็จะเกิดขึ้น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 15 มกราคม 2561)

การทำตามกฎของตามกฎระเบียบตามที่เขาได้ตั้งไว้ในสังคมทั่วไป เป็นแบบแผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางแก่คนในสังคมให้ปฏิบัติตาม หรือ เป็นข้อบังคับในสังคม เพื่อให้เกิดความสงบสังคม หรือการปฏิบัติตนเรียบร้อย เป็นระบบระเบียบ เช่น กฎระเบียบในโรงเรียน สร้างขึ้นมาเพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติตามเพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เรามาอยู่ที่โรงเรียน ก็ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งมีไว้เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติตามเพื่อที่จะสร้างควมมีระเบียบวินัยให้ แก่ นักเรียน ดังผู้เชี่ยวชาญอีกท่านได้กล่าวว่า

“การจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ยั่งยืนเคยชิน ย่อมมาจากจิตใจที่มีความพึงพอใจ มีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญหาเรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเป็นวิธีสร้างวินัยความรับผิดชอบในตนเอง เป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมมีระเบียบเป็นโอกาสแก่การพัฒนามนุษย์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 15 มกราคม 2561)

การฝึกวินัยทำให้เด็กเกิดนิสัยในการควบคุมตนเอง อันจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้ โดยไม่ล่วงเกินสิทธิหรือประพฤติดมารยาทของสังคม การฝึกวินัยให้เด็กจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไปโดยมีการยืดหยุ่นได้ตามสภาพของเด็ก และควรให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลของกฎระเบียบนั้น ๆ ควรหลีกเลี่ยงการข่มขู่ แต่ควรสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาส ดังผู้เชี่ยวชาญอีกท่านได้กล่าวว่า

“การปลูกฝังวินัยในเด็กช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ตามวัย หากที่ผ่านมายังไม่มีการฝึก ยังไม่เข้าไปที่จะเริ่ม ต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของเด็กก่อน การจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ให้เด็กทราบเหตุผล (ย่อมดีกว่าการออกคำสั่ง การบังคับ หรือการลงโทษ) เมื่อเด็กเกิดความพึงพอใจ มีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญหา

เรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์แบบยั่งยืน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 28 มกราคม 2561)

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญอีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“การที่จะสร้างให้เด็กมีวินัย ครูซึ่งต้องเป็นบุคคลตัวอย่างให้แก่ นักเรียน ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 4 กุมภาพันธ์ 2561)

สรุปได้ว่าแนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนสอนจังหวัดปัตตานี ต้องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทุกด้านพร้อมๆกันกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คือ การเน้นวิถีชีวิตของเด็ก ตั้งแต่เรื่องการกิน อยู่ ดู ฟัง ไปจนกระทั่งเรื่องการพัฒนาทักษะทั้งในการด้านการใช้ร่างกาย การคิด การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เพราะการปลูกฝังเป็นหัวใจหลักของนักเรียน เพื่อให้เด็กตระหนักต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับโลกรอบตัว ทั้งนี้ ครูหรือผู้สนใจที่ต้องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก จำเป็นจะต้องศึกษาแนวคิดสำคัญของคุณธรรมเหล่านั้นให้เข้าใจอย่างแท้จริง คำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก และความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกันออกไป ตามพื้นฐานของเด็กและสภาพแวดล้อมรอบตัวเป็นสำคัญ แล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทหรือหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียน ครูจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ตนในฐานะกัลยาณมิตรของเด็ก ถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งจำเป็นต้องฝึกหัดขัดเกลาตนเอง เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งฝึกฝนพิจารณาใคร่ครวญถึงคุณค่าแท้ของคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กอย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

5.1.3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การสร้างเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 195 คน ครูผู้สอนจำนวน 5,288 คน มี 65 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 127 คน ครูผู้สอนจำนวน 357 คน มี 56 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: 608)

ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

5.2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 รูปแบบ ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1) **แบบสอบถาม (Questionnaire)** แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งแยกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย โดยเป็นแบบสอบถามจำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

2) **แบบสัมภาษณ์ (Interview)** ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-official) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยถ้อยคำต่างๆในแบบสัมภาษณ์แต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการทดสอบค่า (T-test) และ (F-test)
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอเป็นความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยแบบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปรากฏผลวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จากแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์น้อยที่สุด มีรายละเอียด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการช่วยเหลืองานบ้าน รองลงมา คือ นักเรียนมีความซื่อสัตย์หรือรักในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับเพื่อนเสมอ อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนเป็นคนสุจริต มีความพยายาม ไม่ท้อถอย อยู่ใน

ระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวัน และเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้า อยู่ในระดับมาก

2. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ไม่คดโกง รองลงมา คือ นักเรียนดูแล รักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่แอบดูคำตอบของเพื่อน แม้ว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านความประหยัด พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด รองลงมา คือ นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ฯลฯ อย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนจะควบคุมการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรับ-จ่ายอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

4. ด้านความมีวินัย พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและการเรียน รองลงมา คือ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนแสดงความเคารพก่อน-หลังเข้าพบครูทุกครั้งโดยไม่ต้องสั่ง อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนยืนเข้าคิวหรือต่อแถวทุกครั้งเมื่อเข้ารับบริการต่างๆ อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

1. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ส่วน 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความขยัน และด้านความซื่อสัตย์

2. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านความขยัน และด้านความมีวินัย ส่วน ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1คือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านความประหยัด

3. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย

4. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ส่วน ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1คือ และด้าน ด้านความประหยัด

5. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 1 ด้านคือ ด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านคือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน มี 2 ด้าน คือ ด้านความขยัน และด้านความประหยัด

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผลการประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความขยัน (Diligent) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างให้นักเรียนมีความรักความตั้งใจ มุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็มานะทำงานสำเร็จ ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยกระตือรือร้นไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ มุ่งมั่น อดทน ทุมเท ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคในการปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียนของตนโดยอ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ตั้งใจทำงานจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควรและมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องเป็นคนสู้งานเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน ส่งการบ้านทุกครั้ง มีความพยายามไม่ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง และกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องความขยันมาตั้งแต่เล็กๆไม่ช้าเริ่มที่โรงเรียนเท่านั้น สถาบันครอบครัวมีผลมากที่สุดด้าน

2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์และควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้านความซื่อสัตย์ เช่น เรื่องคอลีฟะห์ ความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความ

ซื่อสัตย์ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่น่าคบหาสมาคม เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด โดยปกติแล้วผู้ที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์จะมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านส่วนตัว การประกอบอาชีพ การสังคม ดังนั้นนักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์อยู่เสมอ การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อหน้าที่ตรงต่อความเป็นจริง และไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงาน ทั้งตนเองและผู้อื่นดูแลรักษาสิ่งที่ถูกฝากไว้ การมีความซื่อสัตย์ มีความนับถือตนเอง รับผิดชอบหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จปฏิบัติตามคำสอนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม รักษากฎระเบียบของสังคมและหน่วยงาน ไม่กระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ส่วนรวม

3.ด้านความประหยัด(Frugality) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำการปะกอกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก และควรฝึกให้นักเรียนใช้สิ่งของที่มีความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้รู้จักยับยั้งใจและรู้จักวางแผนในการใช้เงิน สิ่งของเรื่องใช้ และทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนร่วมอย่างระมัดระวัง พอดีกับความจำเป็นให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า สมควรแก่ฐานะและรักษาให้มีไว้ได้ยาวนาน

4.ด้านความมีวินัย (Discipline) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ที่ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่น ความสำเร็จ หากนักเรียนมีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องพะวงในการตักเตือนสลับกับการทำกิจกรรมตลอดเวลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูทำงานกับนักเรียนได้อย่างมีความสุข

5.4 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความขยัน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความวินัย อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านความขยัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูควรตระหนักถึงความสำคัญในด้านการละหมาด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรองลงมา ครูต้องเป็นแบบอย่างของนักเรียนโดยการขยันเข้าสอนให้ตรงเวลา และแนะนำนักเรียนให้ขยันในทุกๆด้าน ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เด็กเกิดความขยันในการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูญ ไชยะคม (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยสหวัชบริหารธุรกิจแขวงสะหวันนะเขตประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ด้านความขยัน ในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในรายวิชาต่างๆ เน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้หลายๆแหล่ง ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แต่นักศึกษาส่วนมากไม่สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นใช้เวลากิจกรรมอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ละระคี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาไถ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกิดพัฒนาการด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล ตันกิติภิญโญ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้ชีวิตของนักเรียนมีความเหมาะสมมากในด้านการคบเพื่อน ส่วนการได้รับการเลี้ยงดู การมีวัฒนธรรมย่อยที่ดี และบุคลิกภาพที่เหมาะสม อยู่ในระดับปากกกลางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ด้านขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความมีวินัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤดี ดุลารักษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนรัตนาราชประชาอุทิศ ในอำเภอเกาะลันตา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนรัตนาราชประชาอุทิศ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี ในกรอบคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความขยัน ความ

ประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย นักเรียนมีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ดังนี้ ความขยัน นักเรียนช่วยผู้ปกครองก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน ความประหยัด นักเรียนไม่ทำลายทรัพย์สินส่วนร่วม ความซื่อสัตย์ นักเรียนขออนุญาตผู้ปกครองก่อนหยิบเงินไปใช้ ความมีวินัย นักเรียนแต่งกายสุภาพ เรียบร้อยถูกระเบียบของโรงเรียน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน และความขยันหมั่นเพียรที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งชวนช่วยในการทำกิจทั้งปวงนับตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียนไปจนถึงการประกอบอาชีพการงานต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลผู้นั้นไม่ตกไปอยู่ภายใต้อาภรณ์ใฝ่ต่ำและความเสื่อมเสีย ความขยันหมั่นเพียรจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีความอดทน ซึ่งในที่นี้ถือว่าเป็นการอดทนต่อสิ่งยั่วยุ ที่จะชักนำไปสู่ทางไม่ดี และหมั่นเพียรรักษาคามดีงามที่มีอยู่ ให้คงอยู่ได้นานแล้วเพิ่มเติมให้ความดีให้ดีขึ้น โดยพยายามหมั่นเพียรละความชั่วที่กำลังจะเกิดให้ดับสิ้นไป

1.2 ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความบริสุทธิ์ใจ รองลงมา ควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เข้มงวดเรื่องการลอกงานลอกการบ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศมัย เทียนทอง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าผลจากการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงดีขึ้น และผลการปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่านักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทั้งด้านกายและวาจา ระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2558) พบว่าผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นนักเรียนต่อการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัดตามลำดับ และสอดคล้องกับวิจัยของพรนิกา จันท์และคณะ(2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นนี้ 1.1 ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม คุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียนประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและความมีวินัย 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และสอดแทรกหรือบูรณาการ หลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกวิชา อาจารย์ ผู้บริหารควรแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา 1.3 ด้าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา เป็นประจำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจและตาม ความสามารถของนักเรียน 1.4 ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ คุณธรรมที่ต้องปลูกฝัง คือ ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อน สำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู และความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะอันควรแก่การยกย่องที่เป็นผลมาจากความศรัทธาและการควบคุม อารมณ์อันมีหัวใจเป็นพื้นฐาน ดังนั้นการทำให้ความซื่อสัตย์มีความเข้มแข็งขึ้นได้นั้นจะต้องรักษาหัวใจ ให้สะอาดนั้นสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความศรัทธาสูง อารมณ์ที่ปราศจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ มีคุณธรรม จริยธรรม จนกระทั่งมีความซื่อสัตย์ในใจ

1.3 ด้านความประหยัด ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอด เงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก รongลงมา รณรงค์การออมในชั้นเรียน ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ นำสมุดที่ใช้แล้วที่สามารถใช้ได้มาใช้ใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ พระอเนก จิตตปาสาโท (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมด้านความ ประหยัดของนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัดสิงห์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความประหยัดของ นักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัดสิงห์ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านความประหยัดอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านพบว่า ด้านการประหยัดเวลา ด้านการ ประหยัดน้ำ และด้านการประหยัดไฟฟ้า ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูประ โชติจันทวิล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินู ทิศหอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย และด้านความซื่อสัตย์

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม และดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลาม ที่จะต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุรุษสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกว่าความพอเพียง ซึ่งในปัจจุบันเราค้นเคยกกับค่านี้นี้มาก หากเราทิ้งหลักความพอเพียงเพื่อหวังผลกำไรอย่างไร้ขอบเขตจำกัดแล้วก็จะยิ่งเกิดผลเสียหายมากขึ้น

1.4 ด้านความมีวินัย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ ร้องลงมา การแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎและหลักศาสนา ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งนี้นักเรียนต้องการบางที่ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่นความสำเร็จ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพธิดา รักษาพันธ์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านมีระเบียบวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านความมีวินัย ในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) และสอดคล้องกับการวิจัยของ วันชัย ปานจันทร์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านความมีวินัย 2 ด้านความรับผิดชอบ 3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4 ด้านความเสียสละ 5 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6 ด้านการเข้าใจผู้อื่น และ 7 ด้านการเข้าใจโลก พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบและความเสียสละ ซึ่งมีการเสริมสร้างมากที่สุดอยู่ในระดับเท่าๆกัน รองลงมาเป็นด้านความซื่อสัตย์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การเข้าใจผู้อื่นและการเข้าใจโลกตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งการสร้างวินัยในชีวิตและการงานมีความจำเป็นและสำคัญเพราะการมีวินัยเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง สิ่งที่จะช่วยให้คนเรามีวินัยที่ดีงามมีหลายลักษณะ ได้แก่ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมสงฆ์เหล่านี้มีวัตถุประสงค์ที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดียิ่งสอดคล้องกับท่านนบีมุฮัมมัด ได้กำชับให้ประชาชาติของท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบ และหลักคำสอนของศาสนาด้วยการร่วมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวและปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักคำสอนของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการอวดอวดและขอบเขตของกฎระเบียบที่อิสลามได้บัญญัติไว้ หากมีผู้ใดฝ่าฝืนและออกนอกกรอบกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษในโลกอาคีเราะฮ์

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

2.1 การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีจำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตติพร บ้านด่าน (2554) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ

โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ กาญจนา ชาติรัมย์ (2555) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และศุภชัย มีผล (2550) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียน ประถมศึกษาในอำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพัชรินทร์ સાແກ (2555) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ที่ไม่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแต่ละบุคคลมากกว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแต่อย่างใด ยกเว้น ด้านจินตนาการและด้านซื่อสัตย์ที่พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่ไม่แตกต่างกันกว่าด้านอื่นๆ

2.2 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ อายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 31-40 ปี และ 31-40 ปี กับ 41-50 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุของผู้ตอบ

แบบสอบถามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 ประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ ด้านความขยัน และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความประหยัด ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่

ผลของการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่แตกต่างกัน เพราะอาจมองว่าอายุของผู้บริหารมีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อายุของผู้บริหารก็สำคัญในการดูแลนักเรียน

2.3 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 คู่

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเบ็ญจมาศ เอี่ยมอิม (2543) ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารขนาดโรงเรียนต่างกันส่งเสริมจริยธรรมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ.05 ผู้บริหารมีวุฒิศึกษาต่างกัน ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนนักเรียน ประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่า

ระดับอื่นอย่างไรก็ตามระดับการศึกษาของผู้บริหารมีอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกได้ ทั้งนี้อาจจะมีบ้างบางสถานการณ์ที่ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาปริญญาโทปริญญาเอก มาบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาที่มีการศึกษาให้มีคุณภาพ

2.4 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความประหยัด และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิติพร บ้านด่าน (2554) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับศุภชัย มีผล (2550) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขลุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับเจริญ มาเรือง (2543) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามระยะเวลาของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานโรงเรียนปัจจุบันไม่แตกต่าง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-5 ปี จนถึง

20 ปีขึ้นไป ถึงท่าทีและการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลากรในการทำงานร่วมกันเป็นเวลานาน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีในแต่ละด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีมาใช้นักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ได้แก่ เมื่อทดสอบคู่ที่ต่างกัน พบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของซูเฟียร์ คำสำราญ (2549) ได้ทำการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส พบว่า เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดขององค์กรที่ต่างกันจะมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ต่างกัน จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงและสนทนากับผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดเล็กมีโอกาสแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้ขนาดของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งภาระงานของแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นหน้าที่และ

ความรับผิดชอบก็ย่อมแตกต่างกันทำให้ผู้บริหารต้องเข้มงวดกับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษา มีประสิทธิภาพ

5. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ในครั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้าน ดังนี้

(1) คุณธรรมจริยธรรมด้านความขยัน ผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความขยันอยากเรียนหนังสือ และควรชี้ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ได้บัญญัติไว้ว่า ความขยันคือกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาตัวเอง พัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เกิดความรุ่งเรือง และสังคมที่มีคนขยันจะเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีความเจริญอย่างเห็นได้ชัด

(2) คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรเข้มงวดเรื่องการลอกงานลอกการบ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนในเรื่องความซื่อสัตย์หน้าที่การงานของตนเอง

(3) คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้ให้นักเรียนนำสมุดที่ใช้แล้วที่สามารถใช้ได้มาใช้ใหม่ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรสอนหลักปฏิบัติที่ถูกต้องและชี้ให้นักเรียนให้ดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลามที่ต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุร่ยสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกว่าความพอเพียง และโรงเรียนควรจัดทำโครงการรณรงค์ของใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์

(4) คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้นักเรียนต้อง

ได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่น ความสำเร็จ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงาม ตามคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ที่ได้กำชับให้ประชาชาติซึ่งท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบของหลักคำสอนของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการออกนอกกรอบและขอบเขตของกฎระเบียบที่อิสลามได้บัญญัติไว้

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นๆ และศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ครอบคลุมทั้งการวิจัยปริมาณและวิจัยคุณภาพ

2) ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติมเพื่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างยั่งยืน เช่น การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัย เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดอื่นๆ

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา..... ☎ ๒๒๑๐.....

ที่..... มอ. ๗๕๑ /ว. ๗๕๙..... วันที่.....๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต

ด้วย นางสาวฮันณาน ทะยี่จะหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา..... ☎ ๒๒๑๐.....
 ที่..... มอ. ๗๕๑ /ว ๗๕๙..... วันที่.....๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
 เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยรองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ด้วย นางสาวฮันณาน หะยีเจะหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อะหมัด ยี่สุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาเลาะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา..... ☎ ๒๒๑๐.....

ที่..... มอ. ๗๕๑ /ว ๗๕๙..... วันที่..... ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา

ด้วย นางสาวฮันณาน ทะยี่จะหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อะหมัด ยี่สุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๑๓๑๑

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

๙๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นางสาวฮันณาน หะยีเจะหลง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ทำการ ศึกษาวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมองค์ความรู้ทางการศึกษาโดยส่วนรวมนั้น

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อিবรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

๙๔๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์ชานูซี เบญจมันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวฮันณาน หะยีเจะหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเลส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

๙๔๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ดร.มูฮัมหมัดรยูยานี บากา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวฮันณาน หะยีเจะหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยีสุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโชะ ตาเลส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

๙๔๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวอัญฉาน หะยีเจหลง รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๑๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเลส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตและวิจัย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานหลักสูตรการบริหารและการจัดการ
การศึกษาอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ดร.อับลฮากัม เอ็งปียา อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการ
จัดการการศึกษาอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1. อาจารย์ชาญชี เบญจมันต์	นักวิชาการอิสระ อดีตผู้อำนวยการสำนักงาน
การศึกษาเอกชนอำเภอหนองจิก
จังหวัดปัตตานี
2. ดร.มูหามัดรุษานี บากา	ผู้อำนวยการอิสลาม สำนักงานศึกษาธิการภาค 8
จังหวัดยะลา
3. นายวศิน สาเมื้อะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนดารุลบารอกะฮ์
ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
4. นายแวอับดุลเลาะ มารูติน	ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนพัฒนาอิสลาม
ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียน

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
1	โรงเรียนศานติธรรมวิทยา	บาราเฮาะ	อำเภอเมือง ปัตตานี
2	โรงเรียนวิทยาอิสลามมูลนิธิ	ตะลุโบะ	
3	โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	ตันหยงลุโละ	
4	โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา	ตันหยงลุโละ	
5	โรงเรียนปยุตประชารักษ์	ปยุต	
6	โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	บานา	
7	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	รูสะมิแล	
8	โรงเรียนบำรุงอิสลาม	บาราเฮาะ	
9	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	บาราเฮาะ	
10	โรงเรียนศาสนสามัคคี	ตุง	อำเภอ หนองจิก
11	โรงเรียนแสงประทีปวิทยา	บุโละบุโย	
12	โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา	ท่ากำชำ	
13	โรงเรียนบางกพิทยา	บางเขา	
14	โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	บุโละบุโย	
15	โรงเรียนกุตงวิทยา	มะนังยง	อำเภอ ยะหริ่ง
16	โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา	ยามู	
17	โรงเรียนส่งเสริมศาสน์	ตันหยงดालอ	
18	โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์	บางปู	
19	โรงเรียนอะเดร์รอชะห์อิสลามียะห์	ดอน	อำเภอ ปะนาเระ
20	โรงเรียนอัลยามีอะห์อัลอิสลามียะห์	ปะนาเระ	
21	โรงเรียนสมบูรณ์ศาสน์อิสลาม	ดอน	
22	โรงเรียนวัฒนธรรมอิสลาม	พอมิ่ง	
23	โรงเรียนนุรุลฮิดายะห์อัลอิสลามียะห์	พอมิ่ง	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
24	โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ	ยะรัง	อำเภอยะรัง
25	โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	ยะรัง	
26	โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยามูลนิธิ	คลองใหม่	
27	โรงเรียนพิทักษ์ศาสน์วิทยามูลนิธิ	ยะรัง	
28	โรงเรียนแสงธรรมศึกษาปัตตานี	คลองใหม่	
29	โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม	สะนอ	
30	โรงเรียนปอซันพัฒนา	ปัตมูดี	
31	โรงเรียนอามานะวิทยา	ระแว้ง	
32	โรงเรียนผดุงศาสน์วิทยา	ยะรัง	
33	โรงเรียนยูวอิสลามวิทยามูลนิธิ	คูโบะยิไร	อำเภอมายอ
34	โรงเรียนดรุณมุสลิมวิทยา	คูโบะยิไร	
35	โรงเรียนธรรมพิทยาคาร	คูโบะยิไร	
36	โรงเรียนอิสลามศาสน์วิทยา	สะก่า	
37	โรงเรียนสันนิธิอิสลาม	สะก่า	
38	โรงเรียนดรุณวิทยา	ลานา	
39	โรงเรียนรัศมีสถาปนา	สาคอบน	
40	โรงเรียนอิสลามพัฒนา	กระเสาะ	
41	โรงเรียนเตรียมวิทยา	สาคอใต้	
42	โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์	นาประดู่	อำเภอโคกโพธิ์
43	โรงเรียนอิสลามสามัคคี	ป่าบอน	
44	โรงเรียนนิตอิสลาม	มะกรูด	
45	โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน	นาประดู่	
46	โรงเรียนซอลิฮียะห์	ทุ่งพลา	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
47	โรงเรียนลำห้วยวิท्याมูลนิธิ	ทรายขาว	อำเภอโคกโพธิ์
48	โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา	ปากล่อ	
49	โรงเรียนบ้านดอนวิท्याมูลนิธิ	โคกโพธิ์	
50	โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิท्या	ตะบิ้ง	อำเภอสายบุรี
51	โรงเรียนดรุณศาสนวิท्या	ตะบิ้ง	
52	โรงเรียนศาสนศึกษา	ตะบิ้ง	
53	โรงเรียนศาสนอิสลาม	เตราะบอน	
54	โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์	พิเทน	อำเภอ
55	โรงเรียนอิสลามนิติวิท்ய์	ปากู	ทุ่งยางแดง
56	โรงเรียนอัสตริบียะฮ์อิสลามียะฮ์	ไทรทอง	อำเภอไม้แก่น

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

และค่าความเชื่อมั่น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ตาราง แสดงผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC		ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3				ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
1	0	1	1	0.66		24	1	1	1	1
2	1	1	1	1		25	1	1	1	1
3	1	1	1	1		26	1	1	1	1
4	1	1	1	1		27	1	1	1	1
5	1	1	1	1		28	1	1	1	1
6	1	1	1	1		29	1	1	1	1
7	1	1	1	1		30	1	0	1	0.66
8	1	1	1	1		31	1	0	1	0.66
9	0	1	1	0.66		32	1	1	1	1
10	1	1	1	1		33	1	1	1	1
11	1	1	1	1		34	1	1	1	1
12	1	1	1	1		35	1	1	1	1
13	1	1	1	1		36	1	1	1	1
14	1	1	1	1		37	1	1	1	1
15	1	1	1	1		38	1	1	1	1
16	1	1	1	1		39	1	1	1	1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC		ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3				ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
17	1	1	1	1		40	1	1	1	1
18	1	1	1	1		41	1	1	1	1
19	1	1	1	1		42	1	1	1	1
20	1	1	1	1		43	1	1	1	1
21	1	1	1	1		44	1	1	1	1
22	1	1	1	1		45	1	1	1	1
23	1	1	1	1						

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)

ลำดับที่	การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านความซื่อสัตย์	.930
2	ด้านความซื่อสัตย์	.934
3	ด้านความประหยัด	.901
4	ด้านความมีวินัย	.892
รวมความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ		.971

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนจังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนจังหวัดปัตตานี โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ใช้วัดระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ประกอบด้วย

1. ด้านความขยัน
2. ด้านความซื่อสัตย์
3. ด้านความประหยัด
4. ด้านความมีวินัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง และขอความกรุณาตอบครบทุกข้อผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้นไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ดียิ่ง ขึ้นต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามและตอบทุกข้อ โดยระบุข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี
 2. 30 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี
 4. มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. ปริญญาโท
 4. ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การทำงาน

1. 1 - 5 ปี
 2. 6 - 10 ปี
 3. 11 - 15 ปี
 4. 16 - 20 ปี
 5. 20 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของโรงเรียน

1. ขนาดเล็ก
 2. ขนาดกลาง
 3. ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง
วิธีการดำเนินชีวิตตามแนวทางของศาสนาอิสลามที่ได้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีที่ถูกต้องตามระเบียบ
ต่างๆ ที่อิสลามได้กำหนดขึ้นในเรื่องด้าน ความขยัน ความซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย

5 หมายถึง มีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติคุณธรรม				
		5	4	3	2	1
1. ด้านความขยัน						
1.	นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน					
2.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนเสมอ					
3.	นักเรียนเป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย					
4.	นักเรียนมีความมุ่งมั่น และขยันในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเสมอ					
5.	นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
6.	นักเรียนไม่ท้อถอย กล้าเผชิญกับอุปสรรค					
7.	นักเรียนรู้จักใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ					
8.	นักเรียนไม่นั่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์					
9.	นักเรียนทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้า					
10.	นักเรียนมาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี					
11.	นักเรียนมีความตั้งใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อเนื่องในการศึกษาเล่าเรียน					
12.	นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกในทางสร้างสรรค์					

ข้อที่	การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติคุณธรรม				
		5	4	3	2	1
1. ด้านความขยัน (ต่อ)						
13.	นักเรียนหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ					
14.	นักเรียนเป็นคนเอาใจใส่หน้าที่การงาน ส่งการบ้านทุกครั้ง					
2. ด้านความซื่อสัตย์						
15.	นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ไม่คดโกง					
16.	นักเรียนดูแล รักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี					
17.	นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ					
18.	นักเรียนไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน					
19.	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู					
20.	นักเรียนไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่การงาน					
21.	นักเรียนมาถึงโรงเรียนทันเวลาเช้าแถวเคารพธงชาติ					
22.	นักเรียนเข้าห้องเรียนทันต่อเวลา					
23.	เมื่อนักเรียนตั้งใจที่จะเรียนให้ดีขึ้นนักเรียนก็จะปฏิบัติตามนั้นอย่างเคร่งครัด					
24.	เมื่อครูมอบหมายให้ทำงานนักเรียนจะตั้งใจปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ					
25.	นักเรียนทำงานตามเวลาที่ตกลงไว้กับครู โดยไม่กลับบ้านก่อน					
26.	นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีของสังคม					
27.	นักเรียนไม่แอบดูคำตอบของเพื่อน แม้ว่าจะทำข้อสอบไม่ได้					
3. ด้านความประหยัด						
28.	นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด					
29.	นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
30.	นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ฯลฯ อย่างคุ้มค่า					

ข้อที่	การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติคุณธรรม				
		5	4	3	2	1
3. ด้านความประหยัด (ต่อ)						
31.	นักเรียนเห็นเพื่อนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย นักเรียนจะคอยเตือนเสมอ					
32.	นักเรียนจะควบคุมการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรับ-จ่ายอย่างเหมาะสม					
33.	นักเรียนดัดแปลงของเหลือใช้ที่มี เพื่อให้เกิดประโยชน์					
34.	นักเรียนจะใช้สิ่งของทุกอย่างอย่างระมัดระวังและใช้ตามความจำเป็น					
35.	นักเรียนจะคอยตักเตือนเพื่อนให้ประหยัดไฟฟ้า					
36.	นักเรียนมีเงินกลับบ้านโดยใส่กระปุกออมสิน อยู่เสมอ					
4. ด้านความวินัย						
37.	นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี					
38.	นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและการเรียน					
39.	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของครอบครัว					
40.	นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนดทุกครั้ง					
41.	นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆของโรงเรียน					
42.	นักเรียนแสดงความเคารพก่อน-หลังเข้าพบครูทุกครั้งโดยไม่ต้องสั่ง					
43.	นักเรียนเข้าห้องเรียนทันตามเวลาเริ่มเรียนรายวิชาสม่ำเสมอ					
44.	นักเรียนจะเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาเรียนอย่างครบถ้วน					
45.	นักเรียนยืนเข้าคิวหรือต่อแถวทุกครั้งเมื่อเข้ารับบริการต่างๆ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อคิดเห็นและแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1. ด้านความขยัน

.....

.....

.....

.....

2. ด้านความซื่อสัตย์

.....

.....

.....

.....

3. ด้านความประหยัด

.....

.....

.....

4. ด้านความมีวินัย

.....

.....

.....

ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อทุกตอน
แล้วด้วยความขอบคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ฉ

แบบสัมภาษณ์การวิจัยและผลการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

สัมภาษณ์ ณ.....วันที่.....

แนวประเด็นคำถาม

1. มีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านความขยัน (Diligent) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านความซื่อสัตย์ (Honesty) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านความประหยัด (Frugality) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านความมีวินัย (Discipline) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีประเด็นใดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อย่างไรบ้าง เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้ให้สัมภาษณ์

นายแวอับดุลละาะ มารูติน

ตำแหน่งผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต

ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

สถานที่ให้สัมภาษณ์โรงเรียนพัฒนาอิสลาม

สัมภาษณ์เมื่อ วันอาทิตย์ที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.

2560

รายละเอียดการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย: บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮีม อัซฮาลามูออลัยกุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวาबारอกาทุฮฺ ขอความสันติสุขจงประสบแด่ท่านแวอับดุลละาะ มารูติน ค่ะ ก่อนอื่นก็ต้องขอแนะนำตัวก่อนนะค่ะ ดิฉันนางสาวฮันณาน หะยีเจหลง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ค่ะ ซึ่งในวันนี้ดิฉันก็จะสัมภาษณ์ ผอ.เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ค่ะ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีด้วยกัน 3 ตอน ค่ะ โดยตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด

ปัตตานี ในแต่ละด้านของคุณธรรมจริยธรรม และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ค่ะ ก่อนอื่นก็ขอให้ผอ.แนะนำตัวสักเล็กน้อยก่อนนะค่ะ เรียนเชิญค่ะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮีม อัซฮาลามูออลัยกุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวาबारอกาทุฮฺ ผมนายแวอับดุลละาะ มารูติน ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนพัฒนาอิสลาม

ผู้วิจัย: ค่ะ เข้าเรื่องเลยนะค่ะ เรื่องการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างค่ะ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีในแต่ละด้านว่าควรมีลักษณะอย่างไรในความคิดของอาจารย์ค่ะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีในด้านความขยันนั้น สำหรับการปลูกฝังและสร้างเสริมเรื่องความขยันหมั่นเพียรในระดับมัธยมศึกษา ทางโรงเรียนต้องการมุ่งเน้นให้นักเรียนมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความ

ชำนาญในงานที่สุจริตเป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้เป็นคนมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ผู้เรียนจะต้องรู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม ทั้งนี้ทั้งนั้นครูทุกคนต้องเป็นบุคคลตัวอย่างให้นักเรียนได้เห็น ความขยันหมั่นเพียรไม่ว่าจะ เป็น ความขยันหมั่นเพียรชนิดใดย่อมจะทำให้ผู้นั้นเป็น บรรลุผลสำเร็จแต่ความขยันขันแข็งดังกล่าวมานี้ควรจะมีจุดหมายแห่งชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วย เพราะการมีจุดหมายแห่งชีวิตนั้นจะทำให้พลังแห่งความขยันขันแข็งมีความรุนแรงขึ้น การขยันขันแข็งที่ดีนั้นควรจะเป็นความขยันขันแข็งทั้งเฉพะหน้าและอนาคตไปพร้อมๆ กัน

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านความซื่อสัตย์อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ส่วนในด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนเป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตามจะต้องมีการปลูกฝังหรือสอนเยาวชนรุ่นหลังให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะ หากคนในสังคมขาดคุณธรรมซื่อเมื่อใด สังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอารัดเอาเปรียบกัน และเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาอีกมากมายความซื่อสัตย์เป็นต้นตอ และรากเหง้าของปัญหาหลาย ๆ อย่างถ้าคนของเราเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ปัญหาหลายอย่างจะไม่เกิดหรือเกิดก็ไม่มาก

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านความประหยัดอาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ส่วนในด้านความประหยัดของนักเรียน พฤติกรรมของการประหยัดก็มีความสำคัญมากในทุกยุคทุกสมัยฉะนั้นนักเรียนในช่วงวัยรุ่นทุกคนเราควรที่จะส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือร่วมใจกันประหยัด ซึ่งจะช่วยนำไปสู่ความสมบูรณ์ของตนเอง เมื่อนักเรียนรู้จักการใช้จ่ายเงิน สิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นของส่วนตนและส่วนรวมนั้นจนเป็นนิสัยเกิดพฤติกรรมการประหยัดขึ้นตั้งแต่ยังเยาว์วัย ทำให้มีเงินสะสมไว้ใช้ในอนาคต มีสิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติใช้ได้ยาวนานเป็นการช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้าทั้งของตนเอง เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตจะเป็นคนดีของสังคม ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดนั้นจะเป็นผู้ที่รู้จักวางแผนและคิดก่อนที่จะใช้จ่ายเงิน

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านความมีวินัยอาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สำหรับผมแล้ว ผมคิดว่าการมีวินัยนั้นถือเป็นเรื่องที่ดี เราทุกคนจำเป็นที่จะต้องมีความวินัย เพื่อให้สังคมของเราดูน่าอยู่ยิ่งขึ้น ในความคิดของผมคิดว่าคนที่มีความวินัยคือคนที่เคารพกฎระเบียบในสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ และให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งในสังคมของเราสมัยนี้ หากคนที่มีความวินัยได้น้อยมาก ยกตัวอย่าง กฎระเบียบใน

โรงเรียน ให้แต่งกายให้เรียบร้อย ตัดผมสั้นแต่ก็มีนักเรียนบางคนที่ไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งผมเองก็เคยพบเจอคนแบบนี้ภายในโรงเรียน การปลูกฝังวินัยในเด็กช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ตามวัย หากที่ผ่านมายังไม่มีการฝึก ยังไม่เข้าไปที่จะเริ่ม ต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของเด็กก่อน การจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ให้เด็กทราบเหตุผล (ยอมดีกว่าการออกคำสั่ง การบังคับ หรือการลงโทษ) เมื่อเด็กเกิดความพึงพอใจ มีความสุขในการกระทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญหาเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์แบบยั่งยืน

ผู้วิจัย: ค่ะ อัลฮัมดุลิลลาฮฺ ญุซกา กัลลอฮฺยฺก็อยรอน ค่ะอาจารย์ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สุดท้ายนี้ถ้าหากผิดพลาดประการใด ด้วยกาย วาจาใจ ก็ต้องขอมาอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วยนะค่ะ ขอขอบคุณมากค่ะ

ภาคผนวก ข

ตารางจากการสังเคราะห์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

จากการค้นคว้าคำขวัญวันเด็กของ30ปี ย้อนหลัง จะเห็นได้ว่าคำขวัญวันเด็กบางปีก็ สอดคล้องกันและมีบางส่วนที่แตกต่างกัน ตามบริบทของแต่ละปี และเพื่อให้ได้ ถึงกรอบแนวคิด ของ การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและมีความ ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำคำขวัญวันเด็ก มาสังเคราะห์กรอบแนวคิด เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป ดังนี้

ปี	ขยัน	กตัญญู	มีวินัย	สามัคคี	จิต สาธารณะ	ประหยัด	ซื่อสัตย์	อดทน
59	/							
57		/	/					
56			/					
55				/				
54					/			
53	/							
52				/				
51			/	/				
49	/							
48	/							
44			/					
43			/					
41	/		/			/	/	
35			/	/				
33							/	
32							/	
31			/			/	/	
30			/			/	/	
29			/			/	/	
28			/	/				
26	/		/			/	/	
25	/							
24			/			/	/	
23	/					/		/
รวม	8	1	13	5	1	7	8	1

จากการสังเคราะห์การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังตารางแสดงความถี่ จะเห็นได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมจากคำขวัญวันเด็ก ที่ได้จากการสังเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 24 ปี แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากคำขวัญที่มีความถี่สูง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ซ

นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ฮันณาน หะยีเจะหลง¹, อะห์มัด ยี่สุนทรง²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

²Ph.D. (อุดมศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องของการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี 3) เพื่อประมวลแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 127 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 484 คน ใช้ในการสัมภาษณ์แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ทดสอบค่า F (F-test) และ T (T-test)

ผลจากการศึกษาพบว่า 1) การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน 3) ประมวลข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ในด้านความขยัน พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างให้นักเรียนมีความรักความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็มานะทำจนสำเร็จ ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ และควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้าน

ความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก และควรฝึกให้นักเรียนใช้สิ่งของที่มีความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้รู้จักยับยั้งใจและรู้จักวางแผนในการใช้เงิน สิ่งของเรื่องใช้ ด้านความมีวินัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

**Practice of the Moral and Ethics of Students in Islamic
Religious School in Pattani Province**

Hannan Hajecheelong¹ , Ahmad Yisunsong²

¹MA. Student in Islamic Educational Administration and Management

²Ph.D. (Higher Education) , assistant professor

Abstract

A Study of the Ethical Practices of Students in Islamic Private Schools in Pattani Province aims to 1) To study the level of moral conduct of students in Islamic private schools in Pattani Province. 2) To compare the level of moral conduct of students in Islamic private schools in Pattani Province. 3) To compile a development Guidelines of moral conduct development of students in Islamic private schools in Pattani Province by using Survey Research. The population used in the research consisted of: 127 Administrators, 357 teachers, it's totally 484 people, used the questionnaire to collect data. The statistics used for data analysis were percentage. Average Standard deviation and F (test) and T (T-test)

The results of the study revealed that: 1) The Ethical Practices of Students in Islamic Private Schools in Pattani Province is totally good. 2) Comparison of moral conduct of students in Islamic private schools Pattani Province by gender, age, education work experience and school size are different.3) Comprehensive recommendations and guidelines for the development of moral and ethical values of students in Islamic private schools Pattani Province In terms of diligence, the executive and the teacher should make the students love the intention, commitment to study, not discouraged, sometimes even difficult lessons. Or some obstacle, some do it until done. Honesty, management and teachers should focus on honesty. To encourage students to be honest and to teach students to love

honesty. The story of Islamic identity in Islamic faith. It was found that administrators and teachers should promote and encourage students to make an income and payment account and saving box by taking the remaining money from the day into the saving box and they should train the students to use the necessary items. It'll help students about controlling and planning in spending money and items. In term of discipline found that administrators and teachers should always guide and control students such as wearing smartly, being on time and being patience.

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

موضوع البحث	مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة
الباحثة	السيدة حنان الحاج جى لونغ
التخصص	إدارة تعليم الدراسات الإسلامية
العام الدراسي	1439 هـ

الخلاصة

يهدف بحث موضوع مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة (إلى 1) دراسة مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة، (2) مقارنة مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة، (3) بحث سبل التنمية الخلقية لطلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني. وذلك باستخدام طريقة البحث الميداني (Survey Research) حيث تكوّن سكان البحث من 127 مدير و 357 مدرس للمدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني ومجموعهم 484 مدير ومدرس. وتم جمع المعلومات عن طريق استجواب الاستبيانات وتحليل تلك المعلومات إلى إحصائيات النسبة المئوية والمتوسط والانحراف المعياري واختبار F (F-test) واختبار T (T-test).

أظهرت النتائج بأن (1) مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة يكون في صورة عامة وفي كل ناحية على حدة على مستوى جيد، (2) مدى تحلي طلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني بالأخلاق الكريمة مقارنة طبق الجنس والعمر والمراحل الدراسية وخبرة العمل وحجم المدارس في صورة عامة وفي كل ناحية على حدة مختلف، (3) هناك بعض الاقتراحات والنصائح لسبل التنمية الخلقية لطلاب المدارس الأهلية الإسلامية بولاية فطاني من النواحي المختلفة، فمن ناحية نشاط وجهود الطلاب اقترح المستجوبون بأن على المدراء والمدرسين أن يشجعوهم على الاجتهاد في الدراسة وعدم الشعور بالانحطاط رغم صعوبة بعض الدروس أو مواجهة بعض العقبات، ومن ناحية الأمانة اقترحوا بأن على المدراء والمدرسين التركيز على إقامة النشاطات التي تحثهم على التحلي بالأمانة و تغرس في نفوسهم الشعور بحبها ، ومن ناحية الاقتصاد اقترحوا بأن على المدراء والمدرسين أن يشجعهم على عمل المحاسبة في استخدام

المال وإعداد علبة أو صندوق شخصي لجمع النقود المتبقية من الصرف اليومي، و يدرّبهم على صرف المال في الضروريات والحاجيات وفي الأشياء المفيدة وعدم التبذير، و يعلمهم الإدارة و التخطيط في استخدام المال والمستلزمات الشخصية، ومن ناحية الانضباط اقترحوا بأن على المدراء والمدرسين توجيه الطلاب وإرشادهم بالتحلي بالانضباط مثل الانضباط في اللبس والحضور والمشاركة في الطيور الصباحي حيث أن هذا الأمر يحتاج الطلاب إلى التدريب به بصورة دائمة.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทนำ

สังคมไทยเผชิญกับวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรมและมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยที่หลากหลายในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน โดยที่วัฒนธรรมที่บ่งบอกความเป็นไทยไม่สามารถแสดงบทบาทที่ชัดเจน ขณะเดียวกันสังคมไทยก็เผชิญกับความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสะท้อนได้จากคนในสังคมที่มีความถนัดในการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหามากขึ้น ทั้งปัญหาครอบครัว การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างชุมชน และความคิดเห็นแตกต่างทางการเมืองผู้ใช้ความรุนแรงมักขาดความยับยั้งชั่งใจ มีพฤติกรรมเลียนแบบหรืออาจเกิดจากการเลียนแบบการใช้เหตุใช้ผล ขาดความเอื้อเฟื้อเอื้ออาทร ส่งผลให้ควมมีคุณธรรมและจริยธรรมขาดคนในสังคมลดน้อยลง (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554 : 32-33)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เด็กไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเน้นทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม การเห็นผิดเป็นชอบ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมทางศีลธรรม เกิดปัญหาทางสังคมที่หลายฝ่ายต้องเร่งแก้ไข (จรัสรัตน์ บุตรบุญชู 2556 : 1) การดำเนินชีวิตไปตามกระแสสังคมของวัตถุนิยมจนลืมนึกคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ให้ความสำคัญทางด้านวัตถุจนลืมนึกถึงด้านจิตใจ ทำให้คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของคนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในสังคมปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ส่งผลให้เยาวชนรับรู้และแสดงออกสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่น การไม่เคารพผู้ใหญ่ การนิยมนับถือคนรวยมากกว่าคนที่กระทำความดี การแสดงกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม การแต่งกายไม่เหมาะสมแก่กาลเทศะ เป็นต้น ถือว่าเป็นปัญหาของสังคมซึ่งนับวันจะยิ่งทวีคูณขึ้น หลายสถาบันต่างตระหนักและเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กในระดับประถมศึกษาซึ่งสมควรได้รับการวางพื้นฐานอนาคตและรากฐานอนาคตและรากฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (พัชรินทร์ สอนใต้ 2552 : 1)

ในปัจจุบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีความสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมีคุณลักษณะตามที่ประเทศชาติพึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลา และบริบทสังคมไทย ดังปรากฏ จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ให้

ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้คนสามารถพัฒนาสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างแท้จริง แต่จากผลการทดสอบระดับชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณภาพของนักเรียนยังต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งสาเหตุอาจเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย (สำนักงานเลขาธิการกระทรวงการศึกษา 2551 : 6) ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว สภาพเศรษฐกิจกดดันให้พ่อแม่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกหรือเลี้ยงดูในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม สมาชิกในครอบครัวมีเวลาให้น้อยลง อัตราการหย่าร้างมีมากขึ้น ทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยและทอดทิ้งเด็ก ด้านสถาบันการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบ่อยครั้ง และพบว่าการใช้หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และสภาพท้องถิ่นส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดแรงจูงใจในการศึกษา ขาดต้นแบบที่ดีในตนเองในทางที่ผิด มีค่านิยมและพฤติกรรมจามเพื่อนในกลุ่มที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 1)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

1.2.3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในปีการศึกษา 2559 โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 195 คน ครูผู้สอนจำนวน 5,288 คน มี 65 โรงเรียน

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยแบบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปรากฏผลวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จากแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัยน้อยที่สุด มีรายละเอียด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความขยัน พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน รองลงมา คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับเพื่อนเสมอ อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนเป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวัน และเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้า อยู่ในระดับมาก

2. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ไม่คดโกง รองลงมา คือ นักเรียนดูแล รักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนไม่แอบดูคำตอบของเพื่อน แม้ว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านความประหยัด พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด รองลงมา คือ นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ฯลฯ อย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนจะควบคุมการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรับ-จ่ายอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

4. ด้านความมีวินัย พบว่าระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและการเรียน รองลงมา คือ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนแสดงความเคารพก่อน-หลังเข้าพบครูทุกครั้งโดยไม่ต้องสั่ง อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนยื่นเข้าคิวหรือต่อแถวทุกครั้งเมื่อเข้ารับบริการต่างๆ อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

1. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ส่วน 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความขยัน และด้านความซื่อสัตย์

2. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านความขยัน และด้านความมีวินัย ส่วน ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1คือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านความประหยัด

3. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย

4. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ส่วน ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1คือ และด้าน ด้านความประหยัด

5. การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 1 ด้านคือ ด้านความมีวินัย ส่วน ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านคือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน มี 2 ด้าน คือ ด้านความขยัน และด้านความประหยัด

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผลการประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จากคำถามปลายเปิดและการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความขยัน (Diligent) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างให้นักเรียนมีความรักความตั้งใจ มุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนไม่ท้อแท้แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่างบ้างก็ มานะทำจนสำเร็จ ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยกระตือรือร้นไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดย เปล่าประโยชน์ มุ่งมั่น อดทน ทุมเท ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคในการปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียนของ ตนโดยอ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลาย ปัญหาของตนอยู่เสมอ ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควรและมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย ต้องเป็นคนสู้งานเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน ส่งการบ้านทุกครั้ง มีความพยายามไม่ ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รักรงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง และกล้าแสดงออกในทาง สร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร และนักเรียนควรได้รับการปลูกฝังในเรื่อง ความขยันมาตั้งแต่เล็กๆไม่ใช่เริ่มที่โรงเรียนเท่านั้น สถาบันครอบครัวมีผลมากที่สุดด้าน

2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อ กระตุ้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์และควรสอนนักเรียนให้รักความซื่อสัตย์ ด้วยการเล่าเรื่องบุคคล ตัวอย่างในประวัติศาสตร์อิสลามด้านความซื่อสัตย์ เช่น เรื่องคอลีฟะห์ ความซื่อสัตย์ เป็น คุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความ ซื่อสัตย์ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่น่าคบหาสมาคม เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด โดย ปกติแล้วผู้ที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์จะมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านส่วนตัว การประกอบ อาชีพ การสังคม ดังนั้นนักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์อยู่เสมอ การประพฤติอย่าง ตรงไปตรงมา ตรงต่อหน้าที่ตรงต่อความเป็นจริง และไม่ฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากหน้าที่ การงาน ทั้งตนเองและผู้อื่นดูแลรักษาสิ่งที่ถูกฝากไว้ การมีความซื่อสัตย์ มีความนับถือตนเอง รับผิดชอบหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จปฏิบัติตามคำสอนเป็นแบบอย่างที่ดีของ สังคม รักษากฎระเบียบของสังคมและหน่วยงาน ไม่กระทำการใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม

3.ด้านความประหยัด (Frugality) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวัน เข้ากระปุกและควรฝึกให้นักเรียนใช้สิ่งของที่มีความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้รู้จักยับยั้งใจ และรู้จักวางแผนในการใช้เงิน สิ่งของเรื่องใช้ และทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนร่วม อย่างระมัดระวัง พอดีกับความจำเป็นให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า สมควรแก่ฐานะและรักษาให้มีไว้ ได้อยาวนาน

4.ด้านความมีวินัย (Discipline) ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่อง วินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่น ความสำเร็จ หากนักเรียนมีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องพะวงในการตักเตือนสลับกับการทำกิจกรรมตลอดเวลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูทำงานกับนักเรียนได้อย่างมีความสุข

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่ควรนำมา อภิปรายดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความขยัน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความมีวินัย อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านความขยัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูควรตระหนักถึงความสำคัญในด้านการละหมาด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรองลงมา ครูต้องเป็นแบบอย่างของนักเรียนโดยการขยันเข้าสอนให้ตรงเวลา และแนะนำนักเรียนให้ขยันในทุกๆด้าน ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เด็กเกิดความขยันในการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของไพพูน ไชยะคม (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ

นักศึกษาวិทยาลัยสหวัชบริหารธุรกิจแขวงสะหวันนะเขตประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ด้านความขยัน ในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในรายวิชาต่างๆ เน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้หลายๆแหล่ง ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แต่นักศึกษาส่วนมากไม่สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นใช้เวลากิจกรรมอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ละระคี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาไถ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลจากการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกิดพัฒนาการด้านความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล ตันกิติภิญโญ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้ชีวิตของนักเรียนมีความเหมาะสมมากในด้านการคบเพื่อน ส่วนการได้รับการเลี้ยงดู การมีวัฒนธรรมย่อยที่ดี และบุคลิกภาพที่เหมาะสม อยู่ในระดับปากกลางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ด้านขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความมีวินัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤดี ดุลารักษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันตราชประชาอุทิศ ในอำเภอเกาะลันตา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันตราชประชาอุทิศ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ 1 ในกรอบคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย นักเรียนมีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ดังนี้ ความขยัน นักเรียนช่วยผู้ปกครองก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน ความประหยัด นักเรียนไม่ทำลายทรัพย์สินส่วนร่วม ความซื่อสัตย์ นักเรียนขออนุญาตผู้ปกครองก่อนหยิบเงินไปใช้ ความมีวินัย นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกระเบียบของโรงเรียน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน และความขยันหมั่นเพียรที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งชวนช่วยในการทำกิจทั้งปวงนับตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียนไปจนถึงการประกอบอาชีพการงานต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลผู้นั้นไม่ตกไปอยู่ภายใต้อาวมณเฝื่อดำและความเสื่อมเสีย ความขยันหมั่นเพียรจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีความอดทน ซึ่งในที่นี้ถือว่าการอดทนต่อ

สิ่งยั่วยุ ที่จะชักนำไปสู่ทางไม่ดี และหมั่นเพียรรักษาคามตั้งงามที่มีอยู่ ให้คงอยู่ได้นานแล้วเพิ่มเติมให้
ความดีให้ดีขึ้น โดยพยายามหมั่นเพียรละความชั่วที่กำลังจะเกิดให้ดับสิ้นไป

1.2 ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฏิบัติ
ศาสนกิจโดยมีความบริสุทธิ์ใจ รองลงมา ควรเน้นกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมี
ความซื่อสัตย์ ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เข้มงวดเรื่องการ
ลอกงานลอกการบ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของพิศมัย เทียนทอง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความ
ซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1
พบว่าผลจากดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่
เปลี่ยนแปลงดีขึ้น และผลการปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่านักเรียนมีคุณธรรม
จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตทั้งด้านกายและวาจา ระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ พวง
รัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2558) พบว่าผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นนักเรียนต่อการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม
ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัด
ตามลำดับ และสอดคล้องกับวิจัยของพรนิกา จันทร์และคณะ(2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการ
จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาศาสนาอิสลามเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่
ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา
ศาสนาอิสลามเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นดังนี้ 1.1 ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม คุณธรรม
จริยธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียนประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและความมีวินัย 1.2
ด้านการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และสอดแทรกหรือบูรณาการ
หลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกวิชา อาจารย์ ผู้บริหารควรแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา 1.3 ด้าน
การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา
เป็นประจำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจและตาม
ความสามารถของนักเรียน 1.4 ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ คุณธรรมที่ต้องปลูกฝัง คือ

ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู และความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะอันควรแก่การยกย่องที่เป็นผลมาจากความศรัทธาและการควบคุมอารมณ์อันมีหัวใจเป็นพื้นฐาน ดังนั้นการทำให้ความซื่อสัตย์มีความเข้มแข็งขึ้นได้นั้นจะต้องรักษาหัวใจให้สะอาดนั้นสะท้อนให้เห็นถึงระดับขอความศรัทธาสูง อารมณ์ที่ปราศจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ มีคุณธรรมจริยธรรม จนกระทั่งมีความซื่อสัตย์ในใจ

1.3 ด้านความประหยัด ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่ายและทำกระปุกออมสินส่วนตัว โดยการหยอดเงินที่เหลือจากทุกวันเข้ากระปุก รongลงมา รณรงค์การออมในชั้นเรียน ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ นำสมุดที่ใช้แล้วที่สามารถใช้ได้มาใช้ใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระอเนก จิตตปาสาโท (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัดของนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัดสิงห์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความประหยัดของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัดสิงห์ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านความประหยัดอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านพบว่า ด้านการประหยัดเวลา ด้านการประหยัดน้ำ และด้านการประหยัดไฟฟ้า ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูประโชติจันทวิไล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความซื่อสัตย์

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม และดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลาม ที่จะต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุร่ยสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่ง

ที่เราเรียกว่าความพอเพียง ซึ่งในปัจจุบันเราคุ่นเคยกับคำนี้มาก หากเราทิ้งหลักความพอเพียงเพื่อหวังผลกำไรอย่างไร้ขอบเขตจำกัดแล้วก็จะยิ่งเกิดผลเสียหายมากขึ้น

1.4 ด้านความมีวินัย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูควรชี้แนะและควบคุมนักเรียน เรื่องวินัยเสมอ เช่น แต่งกายให้เรียบร้อย เข้าเรียนตรงต่อเวลา เข้าแถวทันเคารพธงชาติ ร้องลงมา การแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎและหลักศาสนา ส่วนระดับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่นความสำเร็จ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิดา รักษาพันธ์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านมีระเบียบวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ด้านความมีวินัย ในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) และสอดคล้องกับการวิจัยของ วันชัย ปานจันทร์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านความมีวินัย 2 ด้านความรับผิดชอบ 3 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 4 ด้านความเสียสละ 5 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 6 ด้านการเข้าใจผู้อื่น และ 7 ด้านการเข้าใจโลก พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบและความเสียสละ ซึ่งมีการเสริมสร้างมากที่สุดอยู่ในระดับเท่าๆกัน รองลงมาเป็นด้านความซื่อสัตย์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การเข้าใจผู้อื่นและการเข้าใจโลกตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งการสร้างวินัยในชีวิตและการทานมีความจำเป็นและสำคัญเพราะการมีวินัยเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง สิ่งที่จะช่วยให้คนเรามีวินัยที่ดีงามมีหลายลักษณะ ได้แก่ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมส่งเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงามสอดคล้องกับท่านนบีมุฮัมมัด ได้กำชับให้ประชาชาติของท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบ และหลักคำสอนของศาสนาด้วยการร่วมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอัน

เดียวและปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักคำสอนของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการอกรอบและขอบเขตของกฎระเบียบที่อิสลามได้บัญญัติไว้ หากมีผู้ใดฝ่าฝืนและออกนอกรอบกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษในโลกอาคีเราะฮ์

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

2.1 การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีจำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตติพร บ้านด่าน (2554) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ กาญจนา ชาติรัมย์ (2555) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และศุภชัย มีผล (2550) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขลุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอขลุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพัชรินทร์ สาแก่ (2555) ศึกษาจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ที่ไม่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแต่ละบุคคลมากกว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแต่อย่างใด ยกเว้นด้านจินตนาการและด้านซื่อสัตย์ที่พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่ไม่แตกต่างกันกว่าด้านอื่นๆ

2.2 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ อายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 31-40 ปี และ 31-40 ปี กับ 41-50 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 ประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ ด้านความขยัน และด้านความมีวินัย ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความประหยัด ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่

ผลของการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่แตกต่างกัน เพราะอาจมองว่าอายุของผู้บริหารมีผล

ต่อการพัฒนานักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อายุของผู้บริหารก็สำคัญในการดูแลนักเรียน

2.3 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อทดสอบคู่ที่แตกต่างพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 คู่

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจมาศ เอี่ยมอิม (2543) ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารขนาดโรงเรียนต่างกันส่งเสริมจริยธรรมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ.05 ผู้บริหารมีวุฒิศึกษาต่างกัน ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนนักเรียน ประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับอื่นอย่างไรก็ตามระดับการศึกษาของผู้บริหารมีอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกได้ ทั้งนี้อาจจะมีบ้างบางสถานการณ์ที่ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาปริญญาโทปริญญาเอก มาบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาที่มีการศึกษาให้มีคุณภาพ

2.4 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความประหยัด และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิติพร บ้านด่าน (2554) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวม และรายด้านไม่แต่ต่างกันสอดคล้องกับศุภชัย มีผล (2550) ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอน โยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับเจริญ มาเรือง (2543) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังคมสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามระยะเวลาของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานโรงเรียนปัจจุบันไม่แตกต่าง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-5 ปี จนถึง 20 ปีขึ้นไป ถึงท่าทีและการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลากรในการทำงานร่วมกันเป็นเวลานาน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีในแต่ละด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีมาใช้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ได้แก่ เมื่อทดสอบคู่ที่ต่างกัน พบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ และคู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของซูเพียร์ คำสำราญ (2549) ได้ทำการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส พบว่า เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดขององค์กรที่ต่างกันจะมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ต่างกัน จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงและสนิทสนมกับผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดเล็กมีโอกาสแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้ขนาดของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งภาระงานของแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นหน้าที่และความรับผิดชอบก็ย่อมแตกต่างกันทำให้ผู้บริหารต้องเข้มงวดกับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้าน ดังนี้

(1) คุณธรรมจริยธรรมด้านความขยัน ผู้บริหารและครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความขยันอยากเรียนหนังสือ และควรชี้ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ได้บัญญัติไว้ว่าความขยันคือกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาตัวเองพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เกิดความรุ่งเรือง และสังคมที่มีคนขยันจะเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีความเจริญอย่างเห็นได้ชัด

(2) คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรเข้มงวดเรื่องการลอกงานลอกการบ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนในเรื่องความซื่อสัตย์หน้าที่การงานของตนเอง

(3) คุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด ผู้บริหารและครูผู้สอนควรชี้ให้นักเรียนนำสมุดที่ใช้แล้วที่สามารถใช้ได้มาใช้ใหม่ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรสอนหลักปฏิบัติที่ถูกต้องและชี้ให้นักเรียนให้ดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลามที่ต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุร่ยสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกว่าความพอเพียง และโรงเรียนควรจัดทำโครงการรณรงค์ของใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์

(4) คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้นักเรียนต้องได้รับการฝึกวินัยและความอดทน สิ่งที่นักเรียนต้องการบางที่ต้องให้รู้ถึงคุณค่าก่อนจะได้รับ เช่นความสำเร็จ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ถูกต้องให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงาม ตามคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ที่ได้กำชับให้ประชาชาติชิงท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบของหลักคำสอนของศาสนา

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นๆ และศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ครอบคลุมทั้งการวิจัยปริมาณและวิจัยคุณภาพ

2) ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติมเพื่อการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างยั่งยืน เช่น การปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัย เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดอื่นๆ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2550. **คุณธรรมพื้นฐาน**.
กรุงเทพฯ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จूरรัตน์ บุตรบุญชู. 2556. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองลิบแปด** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1 งานวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิติมา จักรเพชร. 2544. **ผลของชุดแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านปลาตุ๊ก**
อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนู วุฒิเกียรติไพบูลย์. 2542. **การศึกษาการประพฤติดิวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ตามทัศนะของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ทองพูล ภูสีม. 2553. **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตาม
หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร**
มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- พัชรินทร์ สนวนใต้. 2552. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1งาน
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิณภรณ์ หู่เต็ม. 2552. **รายงานการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยราชพฤกษ์**.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การ
จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. 2555. **การจัดการเชิงกลยุทธ์ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ**.

อาภรณ์ พุกกะมาน. 2544. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

